

Ezermester

SK • BARKÁCSOLÁS • CSM • OTTHONFORMÁLÁS • HOBBI • DX

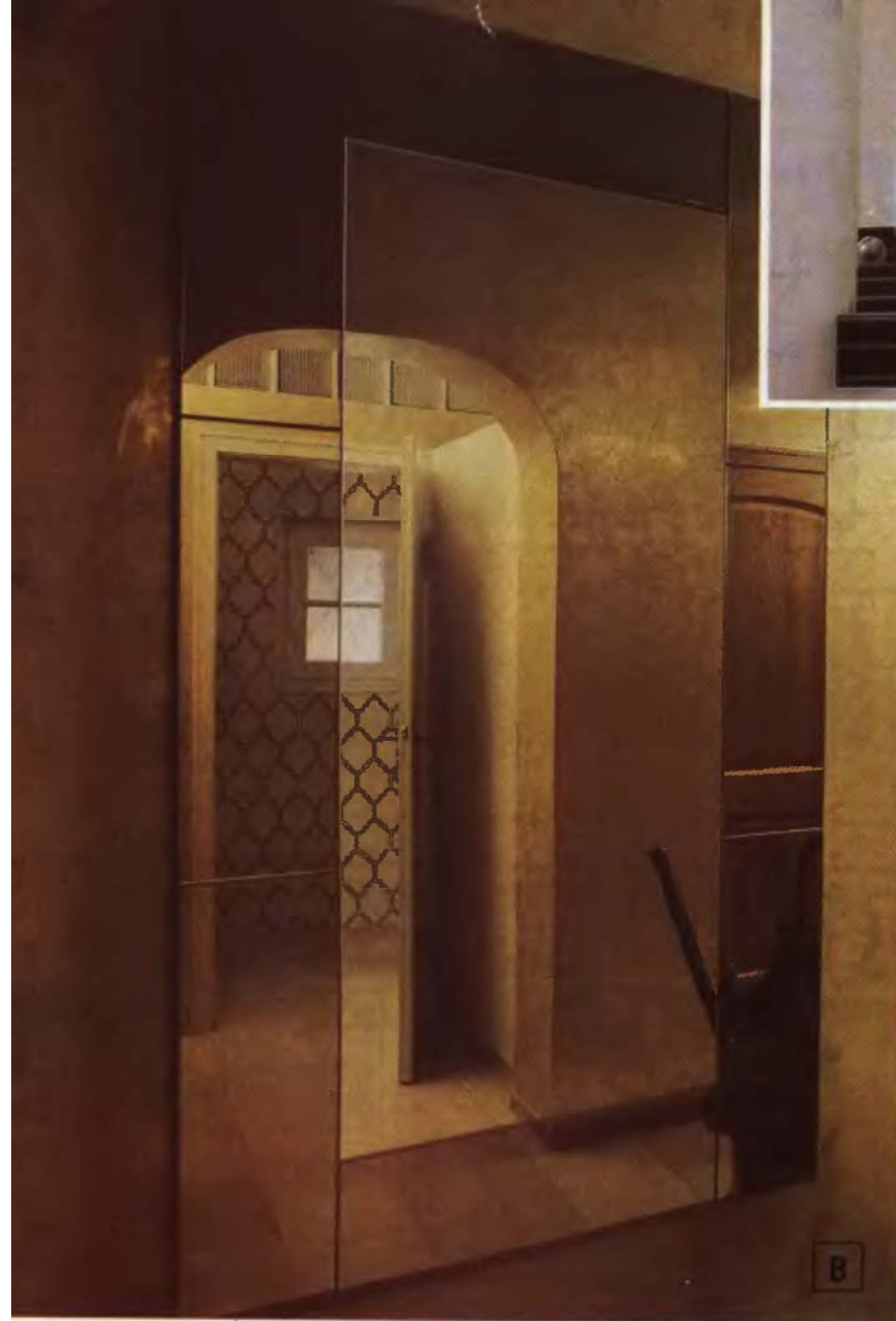
83/11

Ajándékkoffer
ezermestereknek
12. oldal

AJÁNDÉKPARÁDÉ

A test tükre

A lélek tükre a szem – tartja a régi mondás, s ebben sok igazság van. Ám ha testünkre szeretnénk pillantást vetni, akkor tükörbe nézünk, néha nem is minden hiúság híján. Sőt, ha nagyon akarjuk, a tükör segítségével akár „lelkünkbe is bepillanthatunk”. Igaz, ez kevésszer fordul elő (s ehhez nem is kell feltétlenül tükör), viszont fésülködéshez, arcápoláshoz, borotválkozáshoz szinte nélkülözhetetlen a „test tükre”.

Altalános célokra használható, úgymond szabványtükröket viszonylag olcsón vásárolhatunk a szaküzletekben. Következő cikkünket viszont azoknak az olvasóinknak ajánljuk, akik egy tükörtől lényegesen többet várnak el, mint hogy belenézve ellenőrizzék ruhájukat, megigazítsák frizurájukat. Természetesen a tükörnek ez az alapvető funkciója, de sokkal több is lehet. A berendezés lényeges, meghatározó elemévé válhat, öltözteti a lakást, tágítja a teret. A „tértágító” hatásnak különösen kisméretű lakásokban, helyiségekben nagy a jelentősége. Egy nagyméretű tükör a falon, és máris jobb a közérzetünk a piciny lakótelepi előszobában vagy fürdőszobában.

Természetes emberi tulajdonság az is, hogy nem szeretjük az uniformalást, a készen kapható elemekkel egyformára berendezett lakásokat. Az érdekes, szép és egyéni berendezési tárgyak készítésére jó lehetőséget adnak a különböző sk. tükrök is.

Tükörminták a tükrön

A mellettes, színes oldalunkon látható megoldásunk (A) elsősorban jó üvegágót kíván. A tetszőleges méretű alaptükörre ugyanis vékony tükörlapból kivágott mintát ragasztunk, amely nem befolyásolja az alaptükör használatát, viszont érdekessé teszi azt.

A virágminta szirmaihoz és a virág szárához először készítsünk sablont, lehetőleg farostlemezről, lombfűrészsel. A szirmok nem mind egyformák, így több sablont is ki kell vágnunk. Ezt a segédeszközt a tükröre fektetve karcoljuk körül, és pattintsuk le a minta darabjait (a, b). Figyeljünk arra, hogy zárt görbét sohase karcoljunk az üvegbe, mindig csak legalább két átellenes pontján nyitottat (c). A szirmok egyik felét például egy egyenes vágással alakíthatjuk ki, majd az ívelt oldal ezt, a már lepattintott egyenest metssze két ponton.

A tükörminta darabjaihoz persze nem kell hibátlan táblát elpazarolnunk. Tökéletesen megfelel ehhez egy törött, kidobásra ítélt tükördarab is, csak a szétvágásakor-darabolásakor ügyesen kell gazdálkod-

nunk. A vágott éleket csiszolókövön simítsuk le (d).

A tükördarabok felragasztásához többféle ragasztó közül választhatunk. Kisebb darabokhoz megfelel a Technokol Rapid, az UHU vagy az Epokitt is. Ha viszont nagyobb egységekből álló mintát választottunk, akkor szilikongumit (pl. Siloplasztot) használjunk.

Az alaptükört (e/5) — a ráragasztott mintával (e/6) együtt — kör keresztmetszetű farúdból (e/1—2) összeállított keretbe tegyük. A keretbe mart horonyba illeszkedő tükröt vékony lécek (e/3—4) rögzítsék. A keretdarabok végeit vágjuk gérbe.

A keret is tükör

Egy nagyméretű tükör az előszobában vagy a szobában nemcsak hasznos (hiszen a cipőnkől a fejünk búbjáig egyszerre látjuk magunkat benne), hanem hatásos látvány is (B). A nagy tükör viszont meglehetősen drága, mert a megfelelő tartás, szilárdság érdekében vastag üvegből kell készíteni, és az üveg sem lehet akármilyen minőségű, hogy ne érezzük magunkat az elvarázsolt kastélyban. Lényegesen ol-

Folytatás a 4. oldalon

Ezermester

A MAGYAR
KOMMUNISTA IFJÚSÁGI SZÖVETSÉG
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
BARKÁCSOLÓ FOLYOIRATA

1983. 11. szám, XXVII évfolyam
FŐSZERKESZTŐ: SZÜCS JÓZSEF

Szerkesztőség:
Budapest V., Münnich Ferenc utca 15. 1051
Telefon: 125-245

Postaküldemények:
1361 Budapest, 501. Pf. 34.

Felvilágosítás korábbi cikkeinkről:
Budapest V., Beloiannisz utca 10. 1054
Telefon: 115-680

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Dr. PÉTERUS GYÖRGY
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay
utca 16. Telefon: 116-660. Megjelenik ha-
vonta egyszer. Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető a hírlapkiadóknál és a
Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI, 1900
Budapest V., József nádor tér 1.) Közvet-
lenül vagy postautalványon, valamint át-
utalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi
jelzőszámára.

Előfizetési díj: negyedévre 34,50 Ft,
fél évre 69,- Ft, egész évre 138,- Ft.

Közlésre alkalmatlan kéziratokat, képeket,
rajzokat nem örzünk meg
és nem juttatunk vissza

Index: 25 213
ISSN 0230-1407

83.2507/2-11. — Zrínyi Nyomda
Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 78.
Felelős vezető: Vágó Sándorné
vezérigazgató

A tartalomból:

AJÁNDÉK

Könyvlámpa	6
Kínáló karusszel	32
Vendégváró tálcá	33
Bébicípő	33
Üvegek makramében	34
Dekoratív dobozok	35
Tálca-variációk	36
Mini-bohócok	38

BEMUTATJUK

Szerszámújdonságok	12
Hordozható kandalló	19

CSALÁDI HÁZ, LAKÁS

Különleges tükrök	2
Sarok-hangszóró	7
Kandalló Szófiából (II.)	8
Tavasz a téiben	26
Fűtési táblázatok	22

FOTÓ, FILM

Bélelt fotótáska	7
Repróállvány	16

AUTÓSOKNAK

Szerelőpad műszerfalhoz	31
-----------------------------------	----

ELEKTRONIKA

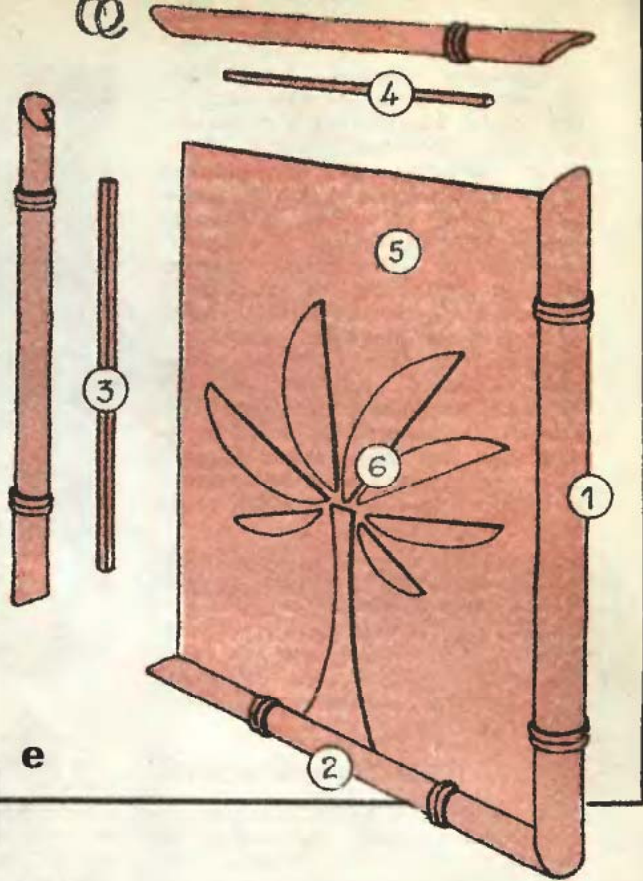
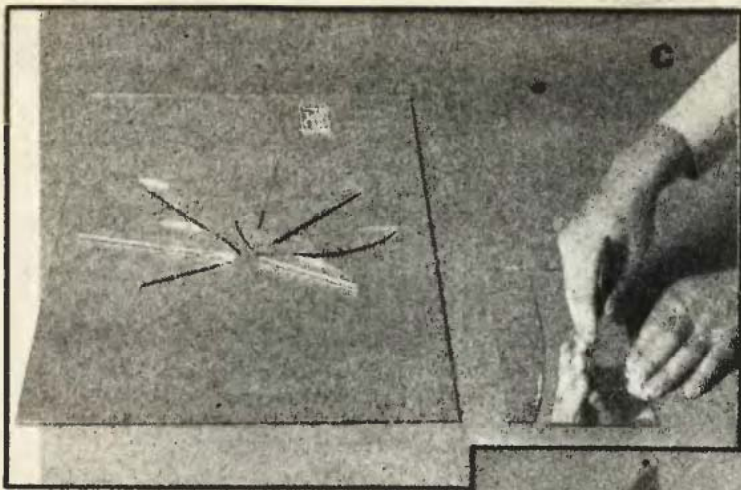
Hifi hang a tévéről	10
Automata rádiókikapcsoló	28
LED-es irányfény	29

BESZERZÉSI TANÁCSADÓ 13

ÖTLETPARADÉ 14

NEMZETKÖZI ÖTLETPARADÉ 25

1983/11

Folytatás a 3. oldalról

csőbba juthatunk viszont majdnem ugyanahhoz az eredményhez, ha nagy táblatükör helyett több kisebb darabot használunk (f).

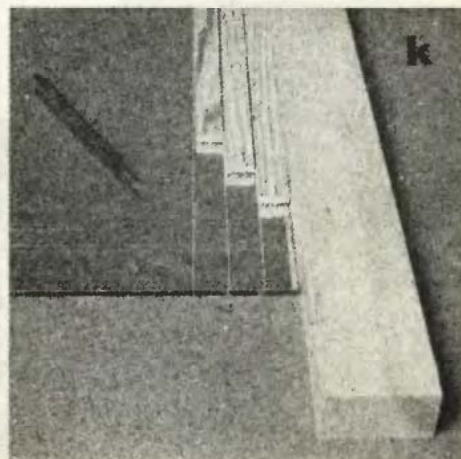
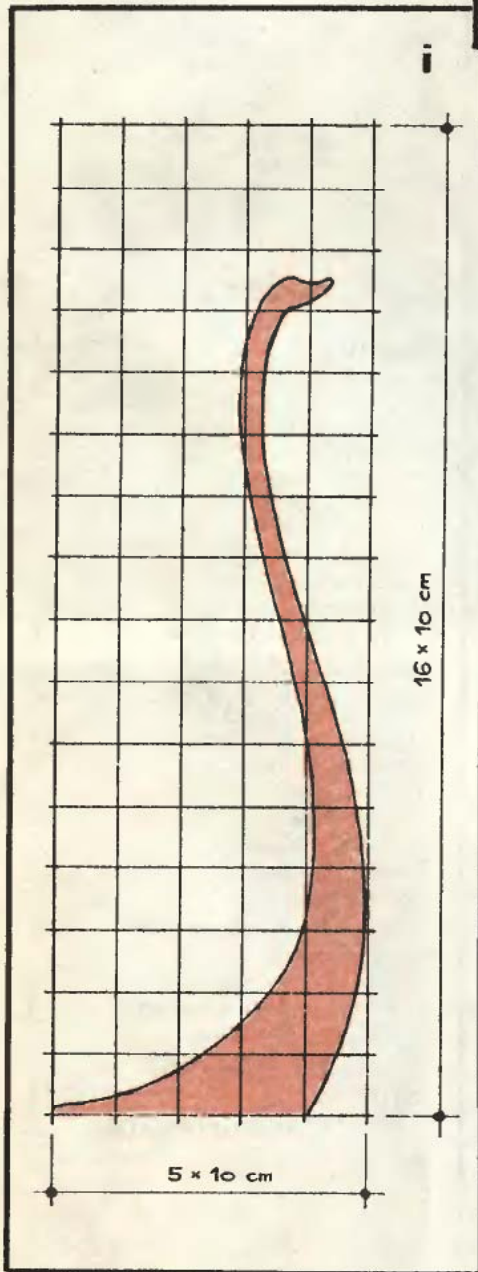
Középre válasszunk például egy közepes méretű állótükört (g/2), és azt keretként vegyük körül nyolc kisebb darabbal (g/3). A tükrökcollekciót egy tökéletesen sík alapra kell ráépítenünk. Megfelelő pl. egy nyers felületű, legalább 2 cm vastag bútorlap vagy pozdorja tábla (g/1). A tükröket szintén ragasztással rögzítsük az alaplapra. Erre a célra megfelel pl. a Sileton R csemperagasztó. Ügyeljünk arra, hogy a tükrök egy síkba kerüljenek (a ragasztót vékonyan, egyenletesen kenjük fel).

Megnövelhetjük a tükrő méretét azzal is, hogy nem szabályos téglalapot formálunk, hanem összetett alakú (színes C képünk), vagy akár

szabálytalan síkidomot. A kivétel most is az előző két variáció valamelyikével egyezhet meg; vagy az alaptükörre ragasztjuk a további darabokat, vagy egy külön faforgács alaplemezt használunk. Az első esetben (h) az alaptükör (h/3) súlya a ráragasztott darabokkal (h/4) jelentősen megnőhet, ezért nem árt legalább egy léckerettel (h/1—2) kimerevíteni.

Nemcsak tükröt ragaszthatunk a tükrőre, hanem átlátszatlan, vékony lemezről kivágott figurát is. A színes (D) képünkön pl. a nagyméretű (nem feltétlenül első osztályú minőségű) állótükör felületét egy karcos hátyúnyalkkal törtük meg. A szép, lendületes ívű alakzat a tükrő használatát kevéssé korlátozza (felül már alig fed ki valamit a hasznos felületből), ugyanakkor a tükrő kisebb töréshibáit teljesen elrejtheti.

A gyakorlatban is jól bevált hatyúnyalak négyzetrácsos rajzát külön

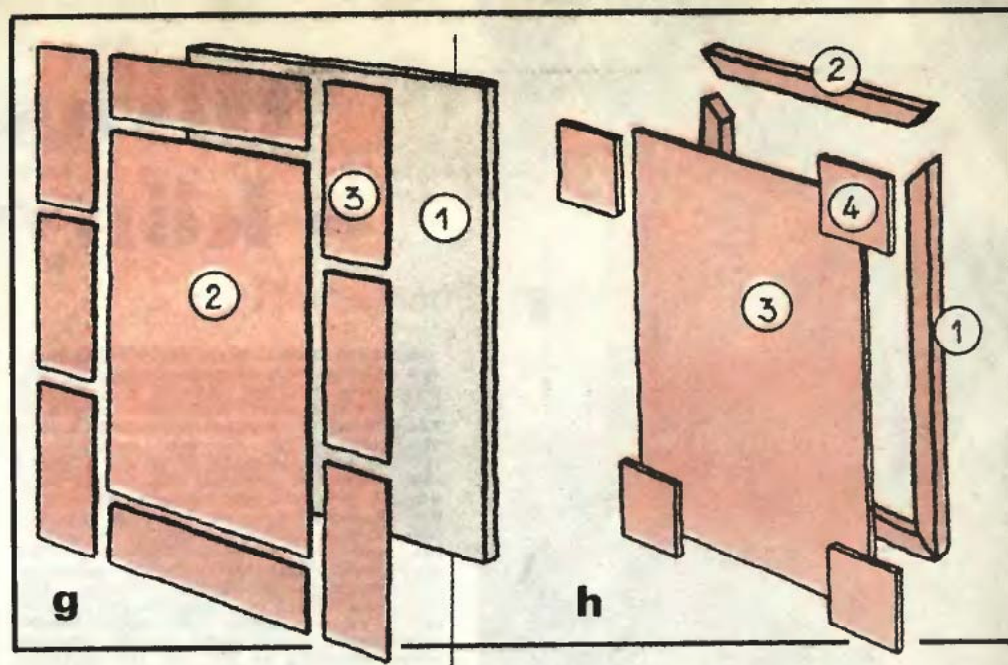
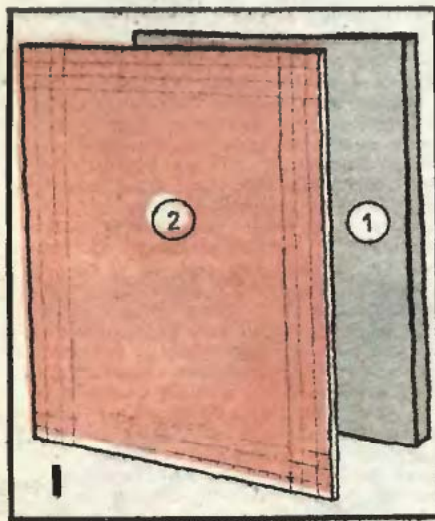

is megadjuk (l), de érdemes más alakzatokkal is próbálkozni. Arra azért mindig ügyeljünk, hogy a minta minél kisebb, és lehetőleg kevésbé értékes területet takarjon. A hattyú teste rétegelt lemezből, de akár kemény kartonból is készülhet, melyet matt festékkel fessünk be. A ragasztáshoz újra Technokol Rapidot vagy Epokittot javasolunk.

Karcolva és világító

Egyénivé varázsolhatunk egy hagyományos tükörtáblát ragasztás nélkül is, például karcolással (j). A karcoláshoz nem túlságosan éles gyémánthegyű üvegágót használjunk, amely inkább széles, jól látható, nem pedig mély nyomot hagy az üvegen (k). Ennek ellenére a megkarcolt üveg (l/1) meggyengül, könnyen elrepedhet, ezért érdemes ezt is egy pozdorja alaplemezzel (l/2) rögzíteni.

Világító tükorről korábban már írtunk az EM-ben (1980/2). Mostani összeállításunkat ennek egy újabb

változatával zárjuk. Világító tükrünket fésűkódóasztal elé szántuk (m).

Vastag lécs kerete 4×3 darabból áll. Előlről látható részük (n/1-2) 6×3 cm keresztmetszetű fenyőléc, melyeket kissé „trapézosra” gyaluljunk le. Gyaluval vagy marótárcsával vágjuk ki belőlük azt a hornyot, melybe a tükör (n/7) illeszkedik. Végüket vágjuk gérbe. A tükröt egy-egy 1×1 cm keresztmetszetű lécs (n/3-4) rögzíti a hornyokban.

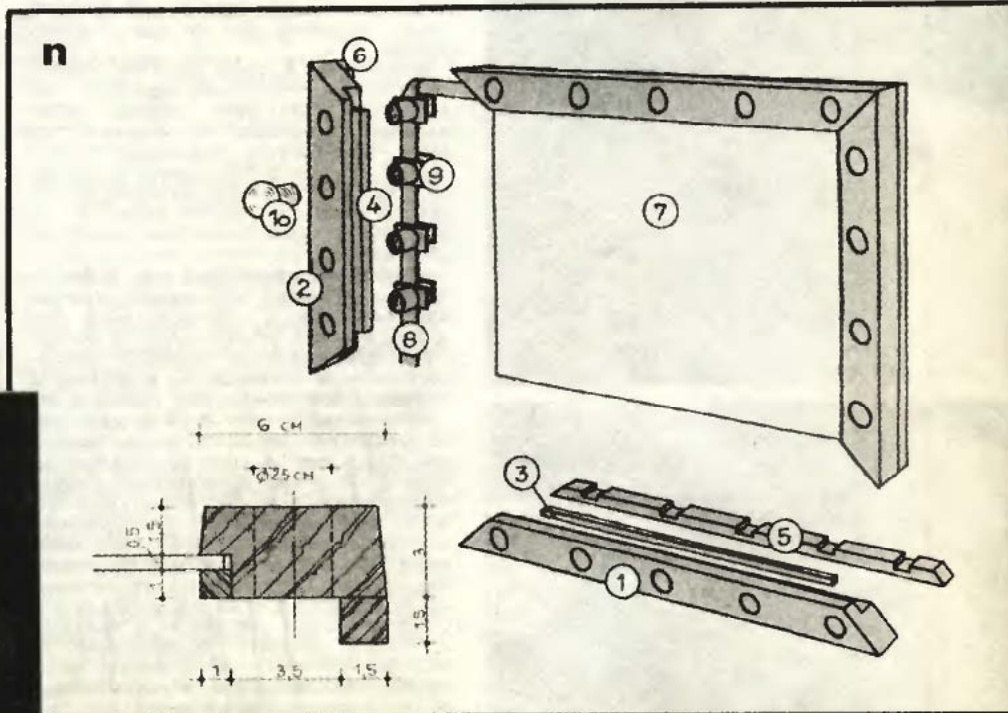
A világítótestek szerelésére több lehetőségünk is van. A rajzunkon látható megoldásnál az áramot műanyag csőbe bújtatott kábelon vezetjük. A műanyag csőre ragasztással rögzítettük az F-14-es foglalatokat (n/9). A foglalatok számára a keretbe Ø30 mm-es furatokat készítettünk. A műanyag csövet vékony (1,5×1,5 cm-es) léckerettel (n/5-6) rögzítettük.

Ugyancsak jó megoldás, ha a foglalatokat közvetlenül a léckerethez erősítjük. Ekkor a műanyag cső vezetékhez elhagyható, a szigetelést viszont különösen gondosan kell végeznünk. A 18 darab égőt természetesen párhuzamosan kell kapcsolnunk. Az égők egyenként legfeljebb 20 W-osak legyenek.

Egyéni tükör tervezésekor ne feledkezzünk meg a tükrörcsempéről sem. Az ezüst és arany színben kapható 15×15 cm-es csempékből — pontosan sík felületre ragasztva — nagyon szép megoldásokat tervezhetünk, készíthetünk.

A képeinken is bemutatott tükrövariációkat ötletserkentésnek szánjuk. Ha közülük olvasóinknak csak egy is megnyeri tetszését, akkor összeállításunk nem volt hiábavaló. Megoldásaink természetesen — egyéni ízlés (és szerszámkészlet) szerint — tovább is fejleszthetők.

★★ P. J.

Olvasáshoz — könyvlámpa

Gyakran azért kell lemondanunk az esti olvasásról, keresztrejtvényfejtésről, mert nem akarjuk zavarni a szobában alvó családtagokat. Különösen a szobában pihenő kisgyereket zavarhatja az olvasólámpa fénye. Ha meg csetlő-botló, egy-két éves csöppség is járkal a bútorok között, az asztalon álló lámpa még nappal is veszélyes lehet, mert a kisgyerek leránthatja, elbotolhat a vezetékben. Olyan lámpa készítését ismertetjük, amely szinte csak a könyvet világítja meg, használaton kívül pedig a könyvespolcon tárolható (címkép). Olvasólámpánkban egy könyvborítóba szerelt mignon-foglalatú égő világít, melynek fényét a két fedél és egy lámpaernyő irányítja az asztalra (1). Használaton kívül a csatlakozó dugasz és a kapcsolóval ellátott vezeték elrejthető a könyvben. A könyvlámpa ajándék is lehet, borítóját a megajándékozott monogramjával díszíthetjük.

Mindket téglalapból, a könyv széléhez kerülő oldalon vágjunk ki két-két háromszöget, hogy a sarkok vászon bevonata szabadon maradjon, ill. a tapéta csak 1–2 mm-nyire fedje el az anyag vágott szélét (5). A tapétaborítás a gerincnél felragasztott vászonbevonat szélét is takarja el 1–2 mm-nyire. A tapéta hátoldalát egyenletesen kenjük be ragasztóval, hogy minden pontján tökéletesen rásimuljon a kartonpapír fedélre. A túlnyúló szíveket a belső oldalra hajtsuk. A könyvfedél belső felületét egy színű, öntapadó papírral vagy ragasztással rögzített egyszínű, nem átlátszó papírral borítsuk.

Szerelés, összeállítás

A mignon-foglalatot, a kapcsolót, valamint a vezeték és a falcsatlakozó mellett az összeszereléshez egy 90×20 mm-es, 1,5–2 mm vastag acéllemez darabka és egy 2–3 cm-es műanyag cső is szükséges. Keressünk egy 10×5 cm-es, fényes felületű vastag fóliát vagy vékony lemezdarabkát is. Ezt majd a gerincre, az égő mögé ragasztjuk.

A 90×20 mm-es lemezdarabot a végétől 30 mm-nyire hajlítsuk fel derékszögben. A hosszabbik szárba fúrjunk egymástól 20 mm-re egy-egy 3 mm átmérőjű furatot. A rövid szárba pedig akkorát, hogy a foglalatot tartó közcsavart átdughassuk rajta. (Ez a méret általában 8 mm.) Az átfúrt lemezdarabot a táskafűlek rögzítéséhez is használt szegecsekkel erősítsük a gerinchez (6). A foglalatot metetes szorítógyűrűvel és közcsavarral szereljük a tartólemezre. A vezetékcsálak végét csupasztuk le, sodorjuk meg, futtassuk be ónnal és kössük a foglalatba. Ne felejtjük el a rövid műanyag csövet a foglalat alatti vezetékcszakaszra húzni, ez megakadályozza, hogy a fémszerelvények esetleg felérintsék a vezeték szigetelését.

Ragaszunk a foglalat fölé a fólia- (vagy a lemez-) darabkát. Szereljük a vezetékre a kapcsolót, a végére pedig csatlakozó dugaszt (7). (Az elektromos szerelést körültekintően, az érintésvédelmi szabályoknak megfelelően végezzük!)

Utoljára a fedél bevonatával azonos tapétából az ernyőt alakítsuk ki. Szében áll és tartósabb lesz, ha a hátoldalukkal összeragasztott két tapétarétegből készítjük. A kb. 50×30 cm-es „dupla” papírra rajzoljunk közös középponttal 24, ill. 4 cm sugarú köríveket. A teljes körnek csak a harmadrészét rajzoljuk meg, mert a teljes ernyő kb. 120°-os kőrszelet.

A megrajzolt alakzatot vágjuk körbe, de a két szélénél (a felragasztáshoz) hagyjunk rá egy-egy 1,5 cm-es sávot, majd harmonikaszerűen hajtogassuk sugárirányban 8 vagy 16 részre (8).

Szerelés után erősítsünk a fedelekre távtartókat, hogy a „könyvet” összecsuksa a fedelek ne fekdjenek egymásra. A távtartókat puhafa lécből, rüdből fűrészeljük le. A távtartók magassága a gerinc szélességével (5 cm) azonos legyen. Az egyikbe készítsünk furatot, s ragasszuk bele csaprud darabkát. Így a vezetéket használaton kívüli a távtartó rüdra (vagy hasábra) csévélhetjük.

Utoljára a lámpaernyőt ragasszuk a borítóra (9). A ragasztás vonala a fedél belső oldalán a felső éllel kb. 45 fokos szöget zárjon be. Végül csavarjunk a foglalatba izzót (40 W-osnál nagyobb teljesítményűt ne használjunk).

☆☆☆

S. B.

Fedelek erős kartonból

A könyvlámpa célszerű mérete 30×22 cm. Erős, merev kartonpapírból vágjuk ki a két fedelet, valamint a két 30×5 cm-es gerincet. A fedeleket és az egyik kartonpapír gerinccsíkot fektessük 40 cm hosszú, kb. 10 cm széles erős vászondarabra. A gerinc és a fedelek között 0,5–1 cm-es rés maradjon, hogy a vászonnal összekapcsolt könyvtáblákat behajthassuk.

Ragaszunk a vásznat a fedelek széléhez, majd a gerinchez. A vászoncsík végét hajtsuk vissza, majd ragasszuk rá a másik kartonpapír csíkot is (2). A két réteg papír a vászonnal együtt elég merev és erős ahhoz, hogy a foglalatot tartó acéllemez majd rászegeshessük.

A kész fedélre helyezünk egy rajztáblát, arra pedig valamilyen nehezéket. Ha a ragasztó megszáradt, borítsuk be a könyv gerincét a külső és a belső oldalán is durvább szövésű, tetszőleges színű textilanyaggal. A csík két vége a belső oldalon, a foglalat mögötti részen találkozzon (3). A vászonbevonat felragasztása után a könyv fedelének aljától 8, ill. 10 cm-nyire fúrjunk vagy lyukasztóval készítsünk két, 3 mm átmérőjű lyukat.

Következhet a fedél díszítése, beborítása. Színes, aprómintás tapétával, textilhordozós műbőrrel, esetleg textilanyaggal „köthetjük” be lámpánk borítóját. Tartósabb és mutatósabb lesz a borító, ha a sarkokat a gerincre ragasztott vászonnal azonos anyaggal díszítjük. A vászonnal fedett sarkokra ragasszunk a vásznat szabadon hagyó tapétaborítást.

Vágjunk le a textíliából 4 db 8 cm befogójú derékszögű háromszöget, s azokat úgy ragasszuk a sarkokra, hogy széleikből a borító belső oldalán 1,5 cm-nyit visszahajthassunk. A behajtott vászonborítást — a sarkokon — a száradásig ruhaöspesszel megszorítva rögzítsük (4).

Ragasztással erősítsük fel a fedél külső felületének borítását is. (A Technokol Rapid erre a célra is kiválóan alkalmas, de jobban adagolhatjuk, szelben dolgozhatunk vele, ha műanyagból készült, még használatlan olajozóflakonba töltjük. A néhány forintért vásárolható edénykébe töltött ragasztót a kis kupakkal lezárható nyakrészen át könnyen kinyomhatjuk.) Ezután két darab 34×22 cm-es téglalapot vágjunk ki a tapétából. A minták „futására” is figyeljünk, ne kerüljön a gerinc melletti szélhez kettévágott mintaelem, s a vágás vonala a minta irányában haladjon.

Ötletek Gyöngyösről

Gonda László gyöngyösi olvasónk két jó ötletet is küldött szerkesztőségünknek. Miután úgy gondoltuk, hogy megvalósításuk a legtöbb barkácsolónak nem okozhat gondot, ugyanakkor viszonylag sokakat érint és érdekel, a következőkben közreadjuk a „gyöngyösi ötleteket”.

Testreszabott fotótáska

Az OFOTÉRT-üzletekben kapható bőr fotótáskát bizonyára jó néhány fotóamatőr megvásárolta, és megpróbálta benne elhelyezni felszerelését. A táskának azonban gyenge pontja, hogy az egész belseje egy tér, így a fényképezőgép (vagy gépek), tartozékok összecúszhatnak, összeütődhetnek, megsérthetik egymást.

Kevés munkával segíteni lehet ezen, és mindenki saját céljának megfelelően alakíthatja ki a belső részt anélkül, hogy a táskát megbontaná.

Az ötlet lényege a táskába külön behelyezhető betét. Az alapanyag kb. 285×145 mm-es, 2–3 mm vastag farost- vagy furnérlap, és kb. 600×145×1 mm-es piros filc (a táska ilyenl van bélelve). Szükséges még (készülékek csomagolására használt) megfelelő tömörségű és szilárdságú poliuretán. Nagyon jól megfelel pl. a Zenit gép doboza. A ragasztáshoz Novepox a legjobb.

A poliuretán fűrésszel könnyen vágható, durva csiszolóvászonnal a felület finomítható.

A képen két fényképezőgép, egy 200-as teleobjektív és egy nagyítószögű objektív számára kialakított betét (már a dobozban) látható. A méreteknél megfelelő nagyságú és

alakú poliuretán elemeket a farostlemezre ragasztottam, majd arra a formára a filcbevonatot. Száradás után a filc felesleges, kiálló részeit levágtam. Utána a válaszfalakat behelyeztem a táskába, és felszerelése már védett lett a sérüléstől. Természetesen a betétet mindenki a saját felszerelésének megfelelően alakíthatja ki.

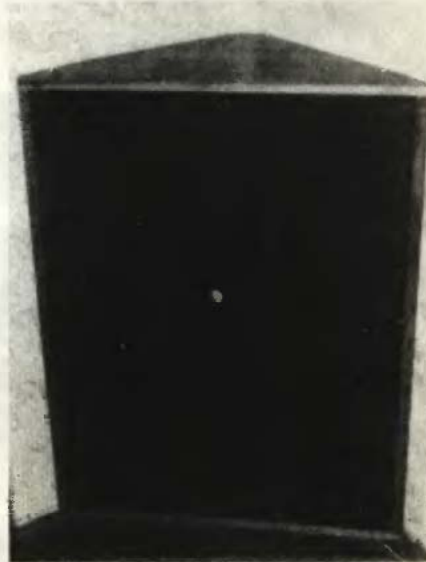
Kisteljesítményű sarokhangsugárzó

A kereskedelemben viszonylag nagy választékban kapható hangsugárzó. A legkisebb kimenő teljesítményű (2–5 W) monó vagy sztereó készülékekhez viszont még a legolcsóbb gyári hangfal is luxus lenne, ráadásul azok egy része viszonylag rossz határfokú.

Az általam használt — az alapigényeket kielégítő — hangsugárzó bizonyos elemeiben a basszreflex dobozokhoz hasonlítható. Viszonylag jó akusztikus határfokú és egyszerű. Hátránya, hogy aránylag sok helyet foglal (bár egy szoba sarkában vagy sarkaiban ez kevésbé zavaró).

A hangsugárzó előlapja 900×600×4 mm méretű rétegelt lemez. A „dobozt” felül egy háromszög alakú lap, kétoldalt a fal zárja le. Alul viszont nyitott, mert nem közvetlenül a padlóra, hanem kb. 60 mm-re megemelve rögzítettem. Az alsó hézag optimális nagyságát kísérletezéssel állapítottam meg.

Az előlapon kivágtam a hangsugárzó helyét, majd — költséges hangsugárzó helyett — fekete „kongré”-val vontam be. A textilanyagot fenyőlécc keret segítségével rögzítettem. A keret és az előlap élét 45 fokra leéleztem.

A fal és a keretlecek közé szivacs-csik tömítést ragasztottam. Az egész hangsugárzót az előlap felől hosszú menetes orsóval rögzítettem a falba helyezett műanyag tiplizhez. Az előlapra egyetlen széles sávú, HC 20/10-es Videoton sugárzót szereltem. Ennek 12 W-os maximális terhelhetősége elegendő 4–5 W kimenő teljesítményű erősítőhöz. Hangereje — az alul nyitott hangdoboz következtében — viszonylag nagy.

Előző számunkban egy fém-béléses, falazott sarok-kandalló építését, a kivitelezéséhez szükséges anyagokat, szerszámokat, gépeket, valamint a lemez-bélészekrény készítését ismertettük. A kandalló kialakítását, felépítését, szerkezetét metszeti rajzokon mutatuk be. A bélés elemének szabásmintáját és a levegőt vezető cső elzárószervezetének rajzát is közöltük. A képeken a kész kandallót, illetve a lemezbélés készítésének műveletét láthattuk.

A következőkben az alapozást, a tüztér kialakításának módját, a falazást és a kürtő építését, valamint az e munkákhoz szükséges anyagokat, szerszámokat ismertetjük. (Természetesen az említett műveletek elvégzéséhez és a további munkák során is szükség lesz az előző számunkban megjelent leírásra, rajzokra, képekre.)

Szilárd alap

Sarok-kandallónk közvetlenül betonaljzatra épült. Helyének kijelölésekor mindkét falra mérjünk fel 122 cm-t. A jelölt helyeken beütött két szeg között feszítsünk ki zsineget. A zsineg közepénél lesz a hamu-, ill. a tüztér közepe. Az alapozást a sarokban, a falnál kezdjük. A két falszakasz mentén egymásra merőlegesen fektessünk le két-két sorban (rövidebb oldalukkal csatlakozzanak egymáshoz) normál méretű üreges téglákat. A téglák között 1 cm-es habarcsréteg legyen, távtartóként 1×1 cm-es lécdarabkákat helyezünk a fugákba. A következő sor az előzőkre merőlegesen rakott

Sarok-kandalló

téglából áll, a távolságot a sorok között ugyancsak 1×1 cm keresztmetszetű lécc tartja (4. kép). A harmadik sor lerakása után habarcsba ágyazva úgy rögzítsük a külső levegőt a tüztérhez vezető csövet, hogy a cső vége éppen a hamutér jobb oldali falával legyen egy síkban.

A cső behelyezése után az előző sorokhoz hasonlóan rakjuk le az alap öt téglasorát. A tüztér alapja az ötödik téglasorra kerül. Az alaplap kibetonozása előtt a hamutérrel töltjük meg ledöngölt kohósalakkal, esetleg homokkal. A hamutérből a tüztérbe vezető nyílást fedjük le egy deszkalappal. Arra helyezzünk a rostélynyílás méretével azonos nagyságú fakeretet, „zsalut” (5. kép). Így betonozáskor a nyílás szabadon marad, a keret eltávolítása után a rostély behelyezhető.

Az alaplap zsaluzatát téglákkal alátámasztott deszkából és hulladék lemezcikkból (a lekerekített sarokhoz) állítsuk össze. A beton „vasalása” az előző ívet követő, s a peremhez közel elhelyezett hosszabb, valamint az erre merőlegesen felhegesztett rövidebb betonacél darabokból áll (5. kép).

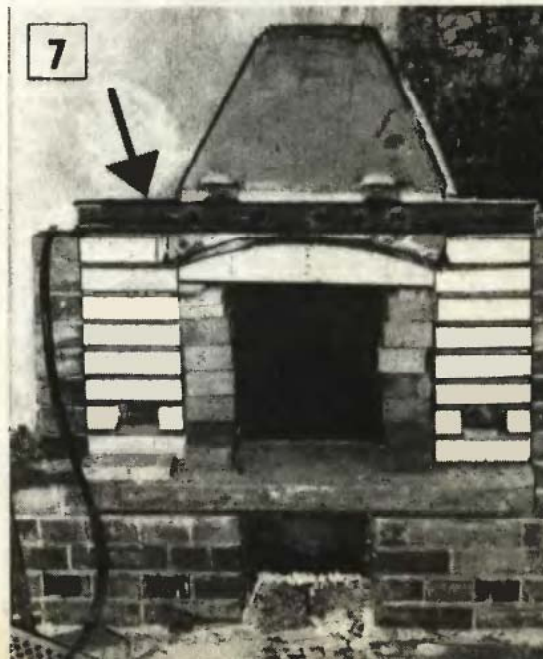
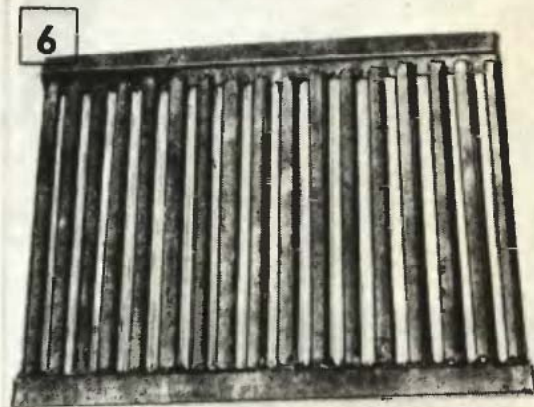
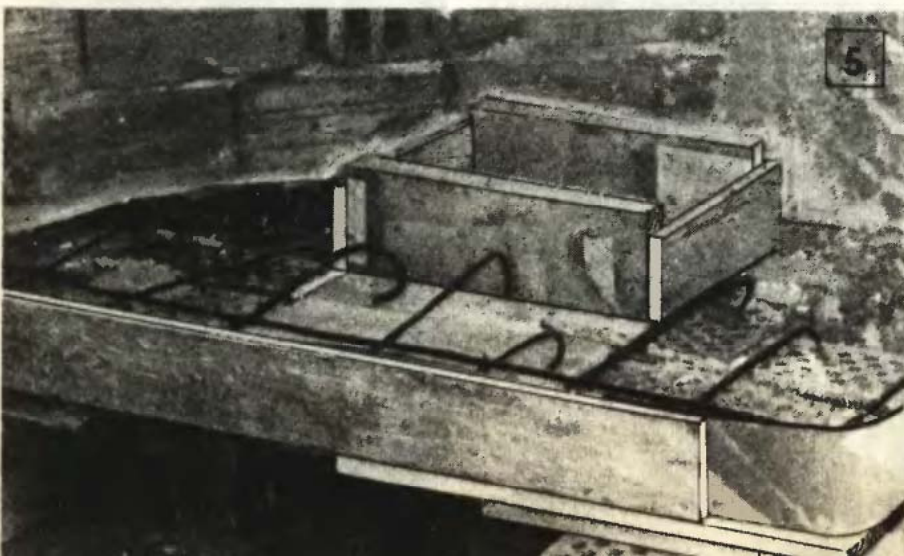
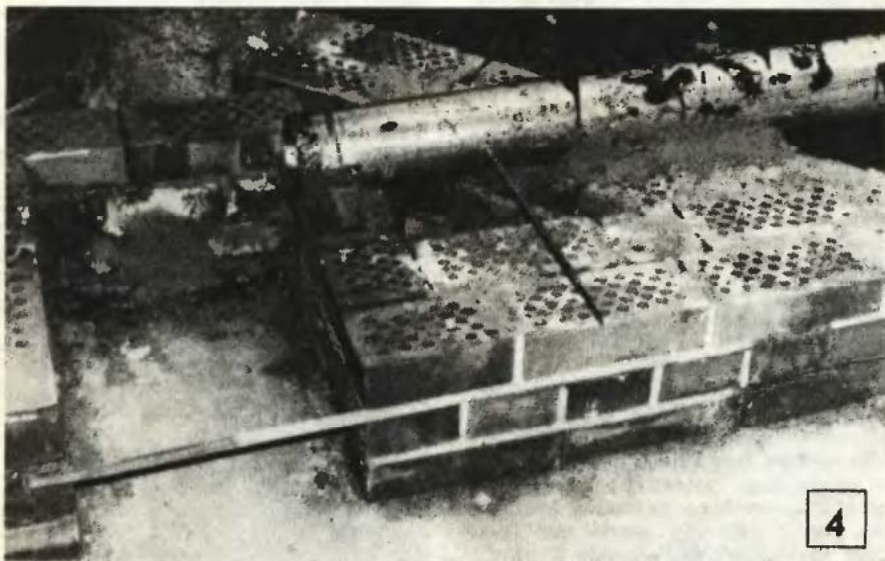
A betonozáshoz használt hőálló betonkeverék összetétele a következő: 1 kg betonkeverékhez 300 g portlandcement, 100 g 0,1 mm,

240 g 0,2 mm és 340 g 0,5 mm szemcseméretű samottliszt, valamint víz. A megkevert betont töltsük a zsaluzatba, majd vibrátor hiányában ütvefúrással kapcsolt fűrőgéppel, a tokmányba fogott rúddal tömörítsük. A beöntött betont egy héten keresztül nedvesítsük és fóliával vagy vizes ponyvával takarjuk le. Betonozás után az alaplapot legalább 14 napig ne terheljük, teljesen kb. egy hónap múlva köt meg.

A rostély az alap falazásakor deszkalappal borított nyílásba kerül. Két darab 25×25 mm-es L acél közé (melyeknek hossza a rostélynyílás hosszával egyenlő) hegesztett rúddarabokból áll (6. kép). Ha az ábra méreteit alkalmazzuk, 16 mm átmérőjű acélrúdból 17 db szükséges.

A tüztér beépítése

A kandallólemez bélészekrényét emeljük a megszilárdult alapra, illesszük végleges helyére. A tüztér kétoldalt tűzálló téglából rakott „oszlop” fogja közre, a falazat további részét egészen a falig vörös színű, hibátlan külső oldalfelületű klinkertégla alkotja. A téglasorokat 1 cm-es fugákkal rakjuk. A lemezbélés és a falazat között kb. 10 cm rés legyen.

Szófiából II.

A kandallónyílás felső szélénél a két oldalsó, nyolcadik sort alkotó téglák rövidebbek legyenek, hogy az ívesen falazott „szemöldök” széle megtámaszkodhasson. A nyílás két oldalán felhúzott oszlopot U acél sínrel hidaljuk át (7. kép), melyet két felhegesztett lemezzel kapcsolatunk a belésszekrényhez.

Az íves szemöldököt téglákra támasztott deszkasablon alkalmazásával falazzuk. A kialakítandó ív alsó vonalának görbületével azonos alakúra vágott vastag deszkákat összekötő lécekkel merevítsük, és vékony lemezzel borítsuk (8. kép). A deszkasablonra kerülő téglákat törjük el 6–7 cm hosszúakra, s úgy válogassuk össze, hogy külső oldaluk ép és sima legyen.

A téglákat sorban egymás mellé, a hézagokat habarccsal kitöltve rakjuk a deszkasablonra. A habarcs megkötéséig a fugákba távtartóként tegyünk faékeket. Az ív homlokfelülete tökéletesen sík lesz, ha a felhegesztett U sínhez pillanatszorítókkal a téglasornak támasztott deszkát feszítünk (9. kép). Az U acélra helyezzünk három, élére állított samott-téglát, az íves téglasor és a felállított téglák között betonnal töltjük ki.

Egy nap múlva még két téglát helyezzünk az élükre állítottakra, ezeket később bevakoljuk. Ugyan-

csak most alakítsuk ki a két felső, 115×80 mm-es nyílást, amelyeken a meleg levegő majd kiáramlik. Végül még a kürtő falazása előtt simítsunk 5–7 cm vastag betonréteget a lemezzekrény hátsó falára hegesztett lemezzel, amely a falsarokig ér.

Falazott kürtő

A kandalló felső részének formája tetszőleges lehet. Sarokba építve a szögletes aljhoz jól illik a csonkakúp alakú, fröccsentett vakolatú, rücskös felületű felsőrész. Az alakzat falazása nem nehéz, de hogy esztétikai szempontból is megfelelő, szabályos legyen, alapkörét és a mennyezethez csatlakozó ívét pontosan kell kijelölni. A kéménynyílás helyének figyelembevételével a mennyezeten (a sarokban, mint középpontban rögzített) zsinigre kötött ceruzával rajzoljuk meg a kürtő felső ívét. Az alsó ív jelölése már nehezebb, a beépített belésszekrény rajzolásakor útban lesz. Itt főként szemmértékünkre hagyatkozhatunk.

Mielőtt a falazást megkezdénénk, a lemezből hegesztett belés kürtőjének felső nyílását kell kialakítanunk. A nyílást csődarabbal kötjük majd a 20×20 cm-es kéménybe. Ha a kivágás (a rajztól eltérően) esetleg szögletes, a peremére hegesztett 20×20 mm-es L acél darabok-

kal merevítsük. Hegesszük a kerethez az 1 mm vastag lemezből hajlított szögletes közdarabot, majd a nagyobb átmérőjű füstcsövet. Az ugyancsak négyzetes kéménylyukba egy másik, lemezből hajlított közdarabbal csatlakoztassuk a cső másik végét.

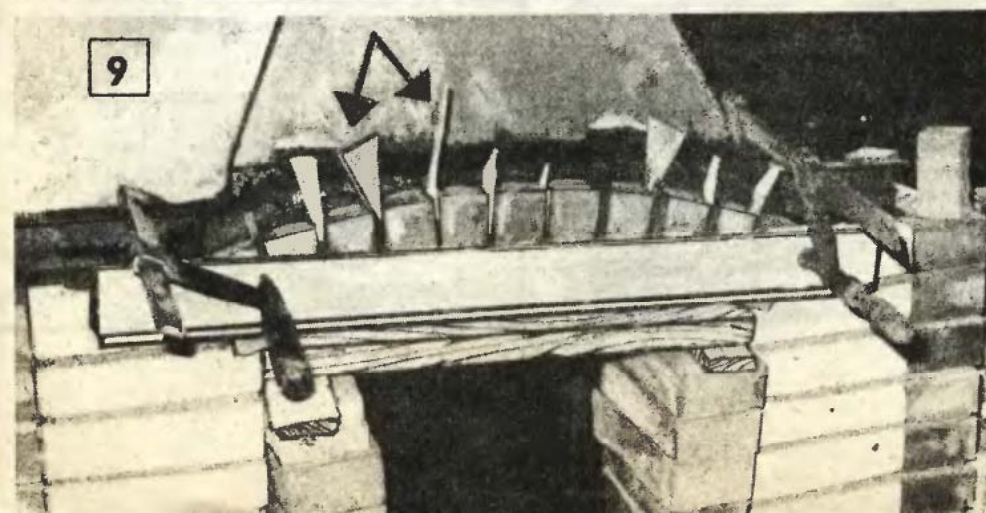
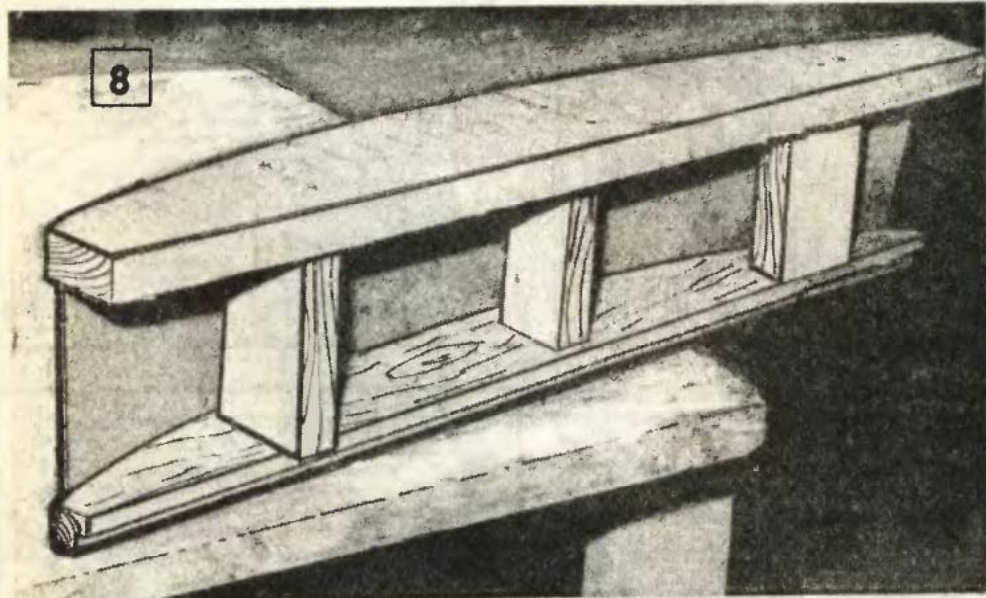
Az így elhelyezett lemezkémény sablonként szolgál a kürtő betonozásakor, bár a kürtőben marad. Ha a füstkamra felső nyílása és a kéménylyuk is kör keresztmetszetű, az előbbi műveletek elmaradnak. Ekkor csak egy, többnyire ferdén vezetett csődarabbal kell összekötnünk a két nyílást.

A füstcső bekötése után próbafűtést végezhetünk. Ennek során ellenőrizhetjük, hogy megfelelő-e a huzat, nem áramlik-e füst a helyiségbe, s hogy a (szükség esetén beépített) friss levegőt a tüztér alá vezető cső, ill. elzárószerkezete jól működik-e.

Ezután folytathatjuk a munkát. A kürtő falazásakor hosszú egyenes lécdarabbal minden téglasornál ellenőrizzük a küpossgátot. A lécet támaszunk az utolsó felrakott téglasorhoz, másik végét illesszük a mennyezeten bejelölt ívhez. A falazással egyidejűleg töltjük ki a fal, ill. a füstcső, valamint a kürtőfalazat és a lemezbélés közötti rést. Ehhez salakbetont vagy keramzit adalékanyaggal, esetleg kohósalakkal kevert betont használunk. Adalékként szintoporitot is használhatunk. Az adalék és a cement keverési aránya kb. 7:1 legyen.

Még szilárdabban áll a téglakürtő, ha a szoba falához is csatlakoztatjuk. Néhány téglasornál a szélső téglákat a falból kivésett, fél téglányi mélyedésekbe eresszük be. A sorok felrakását (a csonkakúp alakzat „pallástjának” megfelelően) lépcsősen elhelyezett téglákkal folytatjuk egészen a mennyezetig (10. kép). A habarcs és a beöntött cement megszilárdulásáig elszállíthatjuk a felesleges anyagot, rendet rakhatunk „munkahelyünkön”, és hozzáfoghatunk a befejező műveletekhez. (A befejező részt következő számunkban közöljük.)

*** Georgi Balanski Szófia

Hi-fi hang a tv-ről

A tévé hangjának jó minőségű rögzítésére a mai gyakorlat szerint kétféle lehetőség kínálkozik. Az eredményesebb (de költségesebb) módszer szerint a hangfelvételeket egy, az igényeknek megfelelően átalakított, áthangolt URH vevőkészülék segítségével készítjük. Ebben az esetben a szabványos OIRT URH sávot az alsó tartományában bővíteni kell, még hozzá olyan mértékben, hogy a tévé 1. csatornájának hangvivője az URH oszcillátor és modulátor rezgőkörrelnek sávjába kerüljön.

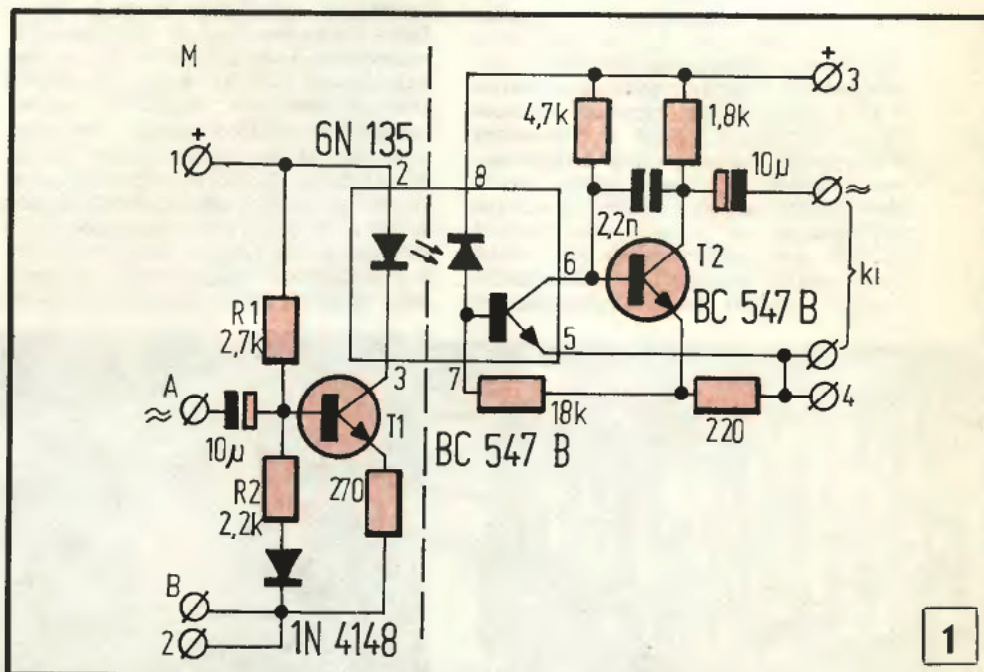
Ekkor is megoldhatatlan marad a tévé 2-es műsor hangjának vétele. Ugyanis a majdnem 500 MHz-es tévé 24. csatorna olyan távol esik az URH tartománytól, hogy erre a frekvenciára egyik készülék sem hangolható át. Tehát e módszer hátránya, hogy az áthangolt URH vevő veszít az érzékenységéből, a szelektivitásából, ezáltal fogékonyabbá válik a zavarokra.

A másik, olcsóbb módszer szerint a hangfelvételeket közvetlenül a tévékészülekről készítjük. A jelenlegi vevők többségén erre a célra külön kivezetést találunk. Azonban a beépített leválasztó transzformátor minősége és az egyéb körülmények miatt ezekről a kivezetésekről lehetetlen jó minőségű felvételeket készíteni. Az egyik ok, hogy a hálózati feszültséggel működő tévékészülék tápfeszültség-ellátása olyan megoldású (a hálózati transzformátor hiánya), hogy a hangfrekvencián „hideg” pontként azonos lehet a hálózat fázisával, ezért a beépített leválasztó transzformátort — a korlátozó tulajdonságai ellenére — megkerülni életveszélyes!

Keresni kell tehát egy olyan megoldást, amelyik érintésvédelmi és biztonsági szempontból is megbízható és kihasználja az UHF—VHF sávok lehetőségeit, vagyis hífi minőségű a hangfrekvenciás átvitelt.

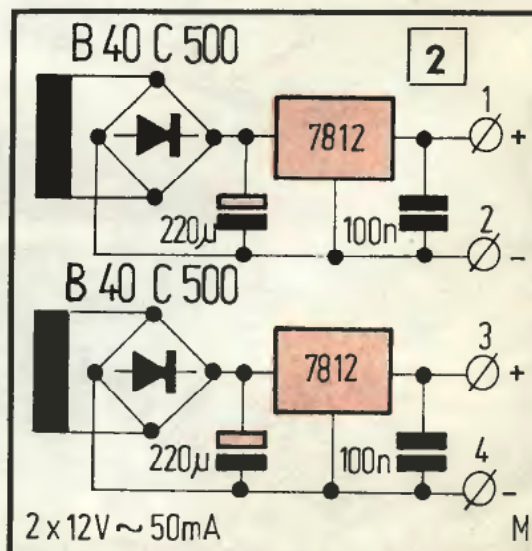
Leválasztás optikai csatoló IC-vel

A legelső feladat, hogy a hangfrekvenciát tökéletesen leválasszuk a tévékészülék többi, erősen zavaró fokozatairól. Ez nem könnyű feladat, mert a leválasztó áramkörnek teljesítenie kell az érintésvédelmi

előírást, ami igen szigorú feltétel szab; mégpedig az elválasztásnak bírnia kell az 500 V_{eff} 50 Hz-es feszültséget, amely csúcsban elérheti az 1410 V-ot is! A 220 V-os hálózati feszültség csúcsértéke maximum 630 V körüli, tehát több mint kétszeres biztonság szükséges!

A megoldás egy olyan áramkör, amely optikai csatolás révén galvanikusan, az előírásnak is megfelelően, tökéletesen leválasztja a hangfrekvenciát a többi veszélyes áramkörrel. Ezzel megteremtődik az az alapvető feltétel is, hogy a felvételi forrás (esetünkben a tévé hangja) hangfrekvencián összefüldelhető a magnetofon készülékkel, vagyis a közös földelés hatására hatékony zavarűrés és megfelelő jel—zaj arány érhető el. Kiszűrjük a tévé hangjáról készülő felvételek legdázabb ellenségét, a „kerregést”.

A célnak megfelelő áramkör (1. ábra) kapcsolásának lényegesebb részleteit ismertetjük.

Az áramkör legfontosabb alkatrésze a Hewlett-Packard gyártmányú, 6N135 típusú optikai csatoló. Ez a nyolckivezetéses tokba helyezett IC a beépített speciális infra-diódával (az 1. ábrán a szaggatott vonal mentén) galvanikusan leválasztja a tévé hangfrekvenciáit. A T1-es tranzisztorra felépülő bemeneti fokozat feladata az IC fényt kibocsátó diódájának meghajtása. A vedődióda jeleinek erősítése már magában az IC-ben, a beépített tranzisztor következtében megtörténik. Ennélfogva a T2-es tranzisztor fokozatának a feladata már nem az erősítés (a fokozat erősítése = 1), hanem a frekvenciaátvitel kiegyenlítése és az illesztés.

A bemutatott megoldás alapján igen jó eredményeket érhetünk el. Az átviteli frekvenciasáv a 3 dB-es

a jel—zaj arányok a bemenőjel függvényében a következők: 0,06 V, 0,1%, 60 dB; 0,3 V, 0,06%, 72 dB; 1,5 V, 0,25%, 85 dB; 5 V, 0,85%, 85 dB. A bemenő feszültségek nagyságai csúcstól csúcsig értendők.

Tápegység

A biztonságos működés fontos feltétele a független tápfeszültség-elátás. Ez azt jelenti, hogy a tápfeszültség szempontjából a T1-es tranzisztorhoz tartozó áramkörü résznek függetlennek kell lennie a tévékészüléktől, valamint a T2-es tranzisztor áramkörtől, és ennek forditva is igaznak kell lennie. Ugyanis az elválasztás csak látszólagos lenne, ha azt egy közös tápegység-földvezetővel bárhol áthidalnánk!

A tápegységek felől a galvanikus elválasztást a 2. ábrán látható két IC-s, stabilizált tápegységet meg-

5 W körüli, kisméretű transzformátorral teljesíthető).

A tápegység elektrolitikus kondenzátorai 25 V-osak, a többi 16 V-os. Az ellenállások 0,125 W-osak, de nem baj, ha nagyobbak.

Uzembe helyezés

Az IC-s leválasztó áramkört (3. ábra) kétféle módon kapcsolhatjuk a vevőkészülékhez. Az összekapcsolásnál lényeges, hogy a T1-es tranzisztor, és azzal együtt az IC-t se vezéreljük túl. Célravezető módszer, ha elsőként a 3/a ábrán látható megoldást választjuk. A szaggatott vonallal bekeretezett rész a tévékészülékben található. A P1-es potenciométer a tévé hangerő-szabályozója, amelyet a demodulátor-fokozat előz meg. Ezt követi a hangfrekvenciás végerősítő fokozat és a hangszóró.

Az első megoldás esetén a tévékészüléken kisebb átalakítást kell végezni. Ez azonban nem mindegyik típusnál szükséges teljes mértékben, mert több vevőkészülékbe beépítették a K kapcsolót és az R_t műterhelést. Az ilyen készülékeknél csak az R_o és a P2 osztót kell utólag beépíteni ($R_o = 25$ ohm, $P_2 = 100$ ohm).

Figyelem! Ha a 3/a ábrán látható megoldást választjuk, akkor az 1. ábrának megfelelő alkatrészeket kell beépíteni a leválasztó áramkörbe, és ekkor a fokozat bemenő impedanciája 1,3 kohm körüli lesz. A megfelelő nagyságú vezérlő feszültséget a P1-es hangerőszabályozóval és a P2-es potenciométerrel állíthatjuk be.

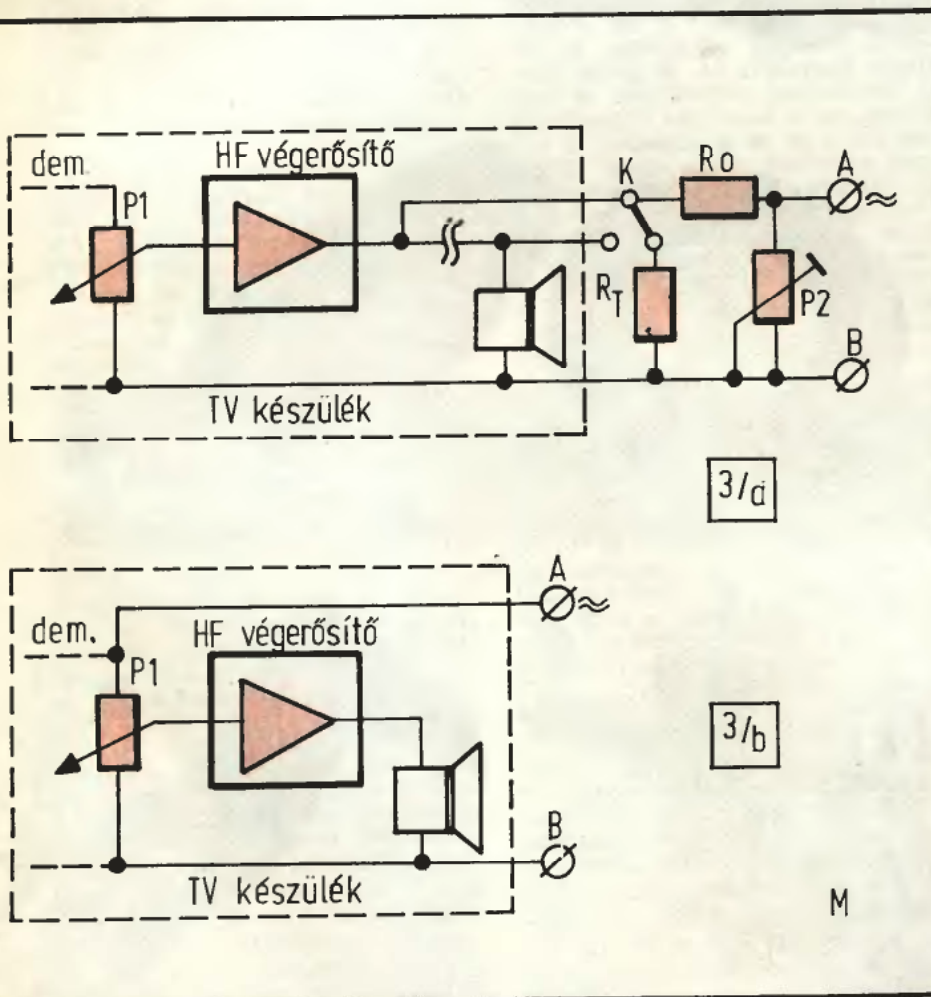
A másik összekapcsolási lehetőséget a 3/b ábrán láthatjuk. Ennél a megoldásnál a leválasztó áramkör A és B betűvel jelzett bemeneteire a hangfrekvenciát közvetlenül a tévékészülék P1-es hangerőszabályozó potenciométerének „meleg” pontjáról vezetjük el. Ennek az összekapcsolásnak előnye, hogy a leválasztó áramkörre kerülő feszültség nagysága független az esetenként beállított hangerőtől. Ezt azonban csak olyan készüléknél tehetjük meg, amelyiknél a hangerőszabályozás az erősítőlánc elején van.

Figyelem! Ha a 3/b ábrán látható összekapcsolási módot választjuk, akkor a kapcsolás (1. ábra) szerinti R_1 -es és R_2 -es ellenállást 220 kohmosra kell cserélnünk, és a T1-es, BC 547B típusú tranzisztor helyére BC 517-est tegyünk. E változtatások hatására a leválasztó fokozat bemenő impedanciája 100 kohm körülire nő, és így nem terheli a tévé hangfrekvenciás erősítőjét.

A leválasztó áramkör csak a közölt alkatrészekkel működik jól, tehát az adatok a 6N135 típusú optikai csatoló IC-s áramkörre értendők. Ez azonban nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy egyenlő értékű alkatrészekkel nem érhetünk el eredményt. Arra azonban vigyázzunk, hogy a forgalomban levő sokféle optikai csatoló IC közül csak olyant építsünk be, amelynek alkalmasságáról (adatai ismeretében) meggyőződünk.

Mocsáry G.

11/11

pontok között 10 Hz-től 23 kHz-ig terjed. A maximális hangfrekvenciás kimenőfeszültség 6 V, csúcstól csúcsig. Ezzel a feszültséggel biztosan kivezérelhető az $1,55 V_{eff} = 0$ dB bemenetű magnetofon is. A leválasztó áramkör bemenő impedanciája az 1. ábrán feltüntetett alkatrészekkel kb. 1,3 kohm. Ez azonban egy másik megoldás szerint (amelyre később visszatérünk) 100 kohmosra változtatható.

A torzítás 1 kHz-es és 10 kHz-es frekvencián mért értékei, valamint

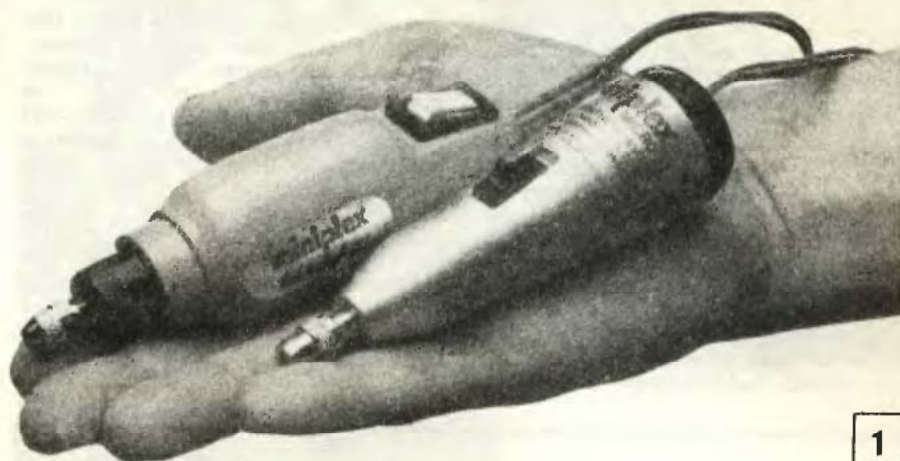
hajtó transzformátor tekercseinek szigetelése biztosítja. Ennélfogva oda csak olyan transzformátort építhetünk be, amelyikről biztosan tudjuk, hogy megfelel a már említett követelményeknek. A gondosan szigetelt, külön-külön testre csévelt tekercseléssel a házilag készített transzformátorok ennél jóval nagyobb igénybevételt is biztonsággal kibírnak. A transzformátor teljesítményének minimálisan a 2×12 V-os, 50—50 mA-es szekunder oldali terhelésnek kell megfelelnie (ez egy

Az ajándékkoffer

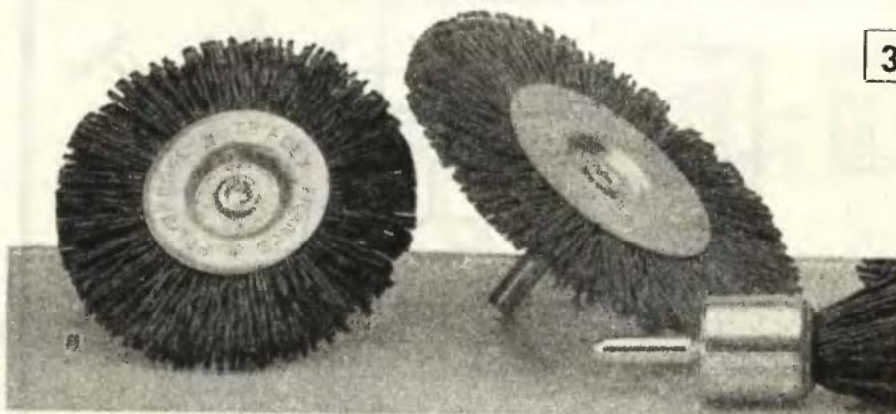
A borítólapon látható ajándékkoffer sehol sem kapható. Azt csak gyártmányai bemutatására állította össze az őszi „Csináld Magad” kiállítás alkalmából a „triplex” cég. (Itt említjük meg, hogy az ezermester szerszámokat gyártó külföldi vállalatok közül csak a „triplex” szerepelt önálló kiállítással-bemutatóval az őszi BNV keretében rendezett CSM-szemlén.)

Rövidesen kapható lesz viszont néhány új termékük, amelyekre itt hívjuk fel az ezermesterek figyelmét.

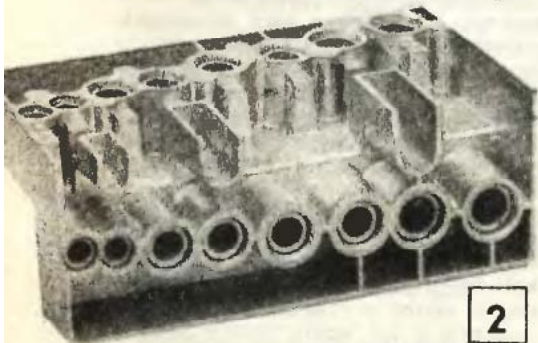
A közismert MINIPLEX kisszerszámok meghajtására való MK I. közepes és MK II. típusú nagyobb, marokba fogható elektromos gépek legújabb „testvére” a MINIPLEX-Mikro 12—15 voltos (letranszformált vagy laposelem-csoportból nyert) árammal percenként 14 500-at fordul 20 W teljesítménnyel. Kis, kulccsal-kézzel rögzíthető hárompo-

1

3

2

fás patronjába 0,1—2,5 mm közötti szárátmérőjű szerszámok foghatók (1).

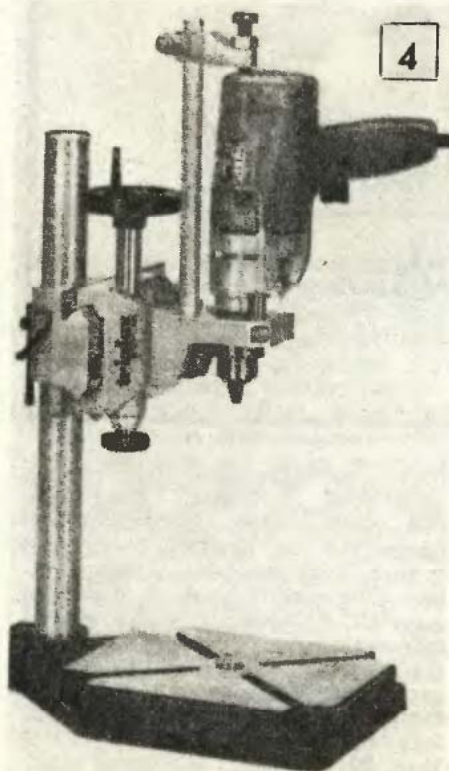
Nemcsak egyszerű, de igen ötletes is a 795. B. számú köldökszapozó, amellyel 10—25 mm vastagságú deszkákba a 6, 8 és 10 mm-es csapok furatai hajszálpontosan középvonalban és derékszögben fúrhatók (2). Bütübe és lapba fúráshoz egyaránt használható, már csapozott oldalakhoz új csatlakozóoldal fúrásakor a meglevő csap is vezetheti.

Drótkorongnak tűnik, pedig hajlékony műanyag szárlakból áll a „polybrosse” nevű szárlakefe-család, amelynek szállaira vegyi úton rögzítik az igen hatékony csiszolóanyagot. Széles, keskeny korong-, ecset-, kétféle fazék- és küllős formában, összesen hat változatban és két színben-finomságban készülnek. A pirosak durva, a kékek közepes felületcsiszoló, tisztító csiszolóhoz (3).

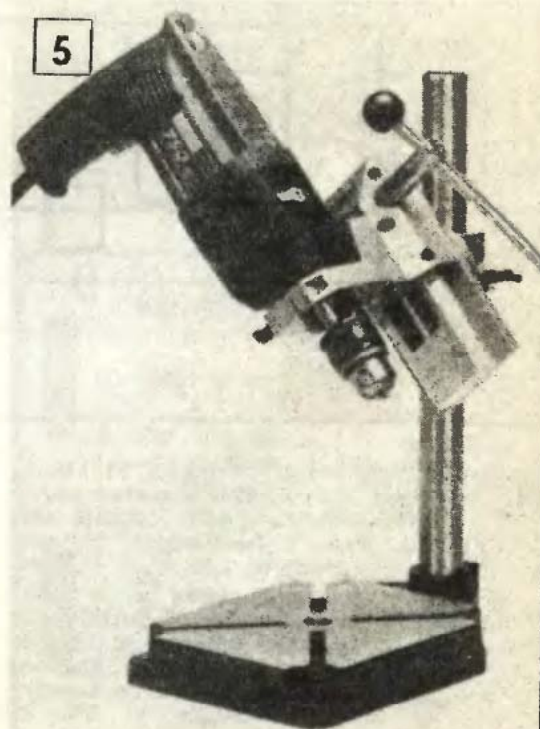
A legnagyobb érdeklődést a 799. c. jelű, valóban univerzális fűrőállvány keltette a kiállításon. A robusztus csőállványra erősített, kettős-fogasléces, gépsatura emlékeztető befogófejbe mindenféle, nálunk kapható fűrőgép (EVIG, MULTI-MAX, Peugeot, Bosch, AEG, Skil, Iskra, Black and Decker) befogható!!! (4). Az oszlopról levett „befogó” falon fúrásakor derékszögben vezető fűrőtartóként is használható. A befogó bármilyen szögbe dönthető (5).

Az újdonságok első, kisebb szárlítmánya beérkezett (lehet, hogy mire e sorok olvasóinkhoz eljutnak, el is fogyott), de rövidesen várható újabbak érkezése.

Sz. J.

4

5

Az Ezermester beszerzési tanácsadója

NITROKÉMIA. A több mint hatvan éve alapított vállalat sokféle terméke közül barkácsoláshoz, házipéítéséhez a gyár üvegszál erősítésű, poliészter anyagú sík- és hullámlemezeit, tetőfedő elemeit, valamint a NIKECELL márkanévű, habosított polisztirol tábláit használjuk fel. Zöldség- és gyümölcsstermesztéssel foglalkozók a Nitrokémia Ipartelepek vegyi készítményei közül a különféle gomba- és rovarölőszereket, gyomirtókat ismerik. Készítenek még olajadalékokat, növényvédőszeret, vadász- és ipari lőporokat, lőszeret, pirotechnikai készítményeket, különféle műanyagokat és vegyszereket. A gyár termékeit többek között az Agrotröszt, a Vegytek és a Tüzép, valamint a műanyag szaküzletek forgalmazzák.

NOVEPOX. Kétalkotós, műgyanta alapú ragasztók, kitték, habarcsok közös márkanéve. A KEMIKÁL gyártja és forgalmazza a NOVEPOX VD-31 jelű műgyanta habarcsot, az R-51 jelű ragasztóhabarcsot és a NOVEPOX kittel. A VD-31-es vizes műgyanta habarcs két alkotóját 3:1 arányban keverik össze, és felhasználáskor egy vagy több réteget hordják fel a falfelületre. A habarccsal (a többi, általánosan használt ilyen anyagtól eltérően) nedves falfelületet is bevonhatunk. A habarcs vízzáró, hezagmentes, mosható falburkolatok, vízzáró burkolórétegek kialakítására alkalmas. A NOVEPOX R-51 ragasztóhabarcsot 5:1 arányban kell összekeverni, tehát ugyancsak két alkotóból álló anyag. Beton, azbesztcement, fém, fa, műanyaghab ragasztására, ill. azok közül bármelyik kettő összeragasztására alkalmazható. A ragasztóréteg keményedés után nem hajlítható, így az anyaggal csak merev kötések hozhatók létre. A ragasztóhabarcsot minden olyan területen felhasználhatjuk, ahol széles hőmérsékleti határok között, gyorsan kötő, évekig igénybe vehető, vízzáró ragasztás szükséges. A NOVEPOX kitt két, 1:1 arányban összekeverhető alkotóból álló tömítőanyag és ragasztó. Beton, azbesztcement, üveg, fém, fa, műanyaghab és kemény pvc ragasztására, tapaszolására alkalmas. A NOVEPOX kittel az említett anyagok üregei, repedései is kitölthetők. Egyszerre csak annyi kittel keverjük ki, amennyit fél órán belül felhasználunk. A NOVEPOX műgyanta habarcs, a ragasztó és a kitt egyaránt tartalmaz a szerkezetre káros anyagokat. Munka közben tanácsos védőkesztyűt használni, illetve a bőrre jutott anyagot nedves ronggyal vagy denaturált szesszel

azonnal letörölni. A munka befejeztével a szerszámok vízzel vagy denaturált szesszel tisztíthatók.

OLVIKOR-100. Motor és karosszéria lemosószer, a MEDIKÉMIA egyik ismert terméke. Olajjal, zsírral, bitumennel szennyezett motorok, karosszériák, alvázak, alkatrészek, szerszámok tisztítására alkalmas. Az aerosolos palackokba töltött emulziós tisztítószer vízzel lemosható, a kezelési idő betartása esetén a festett, krómozott, fém, gumi és műanyag alkatrészeket nem károsítja. Ugyancsak OLVIKOR névvel, de a márkanév mellett a 200-as számjellel kapható alvázvédő anyag is. Az alvázvédő rugalmas és mechanikai hatásoknak is jól ellenálló bevonatot képez, amely véd a csapadék, a só és a víz károsító hatása ellen. Házilagos korrózióvédelemre, javítási munkákhoz is jól használható. A lemosószer és az alvázvédő anyagot (az egyéb autópótlási-szerelési segédanyagokhoz hasonlóan) az ÁFOR-nál, a KERAVILL üzletekben, az AUTOKER boltjaiban és egyéb, autófelszerelési cikketek árúsító üzletekben vásárolhatjuk meg.

ONGROFOL. A Borsodi Vegyi Kombinátban gyártott, különböző anyagú és több célra alkalmas fóliák márkanéve. Az Ongrofol pvc lágyfólia például síkfóliaként, tömlő és ún. féltömlő alakban kerül felhasználásra. A mezőgazdaságban talajtakarásra, fóliásátrak készítésére, más területen pvc zsák, táska, tasak gyártására használatos. Az Ongrofol kemény pvc fólia hegeszthető, vákuumformázható. Ebből készül a gyümölcszék, krémtúrók, desszertek doboza, továbbá az étolaj, a különböző kenőolajok és a gyógyszerek csomagolóanyaga. Ugyancsak sok célra használható csomagolóanyag az Ongrofol pvc zsugorfólia. A háztartásban az Ongrofol hidegen nyújtható, ún. stretchfóliát használjuk fel többek között hús, gyümölcs, sajt stb. csomagolására, pl. hűtőszekrényben való tárolásukkor.

PEMŰ. A Pest Megyei Műanyagipari Vállalat neve. Hat gyárában többek között lágy és kemény polietilén, polipropilén anyagú csöveket, csőszelvényeket, golyóscsapokat gyártanak. Ismerik és széles körben használják a PEMŰ cipőipari termékeit (sarkakat, járófoltokat, talplemezeket), a műanyag flakonokat, a PEMŰFLON márkanévű csöveket, rudakat, tömlőket, fóliákat. De készülnek itt pl. szilikonkaucuk műszaki cikkek, ún. szerkezeti hab-

termékek (bútorelemek, formadarábok). A PEMŰ gyártja a félkész, műanyag csövekből és bordákból összeállítható napkollektort is. A gyár termékeit a METALLOGLOBUS forgalmazza, az érdeklődők a PEMŰ Műszaki Vevőszolgálatánál (1136 Bp., Fürst S. u. 22.) kaphatnak felvilágosítást. (Ne tévesszük össze a PEVDI-vel !!)

PEVDI. A Pest megyei Vegyi- és Divatcikkipari Vállalat közismert neve. Bőrdiszmnű, írószer, konfekció, vegyi és faipari gyáregysége van. A termékek felét exportálják, de belsőföldön is ismertek és kedveltek a cég írószerei, divatcikkei. A vegyi gyáregységben fenyőgyanta alapú és műgyanták, lakkipari termékeket állítanak elő. Építkezéskor, lakásfelújítás, átalakítás során a vállalat faipari egységében gyártott nyílászárókat, szakipari falakat, műanyag redőnyöket használhatjuk fel, illetve építhetjük be. Nemcsak faajtókat, -ablakokat (palló- és hevedertokos, mélyen üvegezett, kapcsolt gerébtokos stb.) gyártanak, hanem kemény és ütészálló pvc anyagúakat is. A műanyag ajtókat PORTPLAST, az ablakok ONGROPAT márkanéven kerülnek forgalomba. Az ugyancsak ott gyártott, kemény pvc anyagú redőnyzsekrényt és redőnyt különböző méretekben készítenek; egyszerűen beépíthető, korszerű termék. Az építkezéshez és felújításhoz fontos termékek a VASERT, a TŰZÉP és a METALLOGLOBUS telepein, ill. szaküzleteiben szerezhetők be.

PLASTUBIT. Tartósan plasztikus, bitumenes kitt. Fekete színű, sűrű massa, amelyet félkilogrammos, hengeres polietilén tasakban árúsítanak. Alkalmas például tetők hibáinak ideiglenes javítására, beton-, téglavagy kőburkolatú felületek dilatációs hézagainak tömítésére, valamint medencék, betonburkolatok repedéseinek kitöltésére. Betonból, azbesztcementből készülő csökötések karmantyúi is Plastubittal tömíthetők. Az anyag kézzel, tiszta és rozsdától mentes, szappanos vízbe mártott kittkessel vagy kézi kittnyomó pisztollyal dolgozható be. Ha a kitt túlságosan kemény lenne, a tasakkal együtt helyezzük 60 °C-os vízbe. A kissé meglágyult massa ezután már könnyen bedolgozható. Száraz, pormentes felületre hordjuk fel, a függőleges felületet ajánlatos előbb BONOBIT H-val alapozni. A Plastubitot a KEMIKÁL gyártja és forgalmazza, de festékszaküzletekben, építőanyag-kereskedőknél, ill. vegyi anyagokat is árúsító üzletekben vásárolható meg.

Kosártartós bevásárló kuli

A bevásárlókuli a háziasszonyokat sok cipekedéstől mentesíti. Önkiszolgáló boltokban viszont sokszor gondot okoz, hogy kiskocsink és az ABC-s kosár mindkét kezünket lefoglalja. A vásárlás megkönnyítése érdekében továbbfejlesztettem kulinikat.

A zsák alatt a kocsi vízszintes vázrézére bilincsekkel 2 db 12 cm hosszú csövet rögzítettem. Egy másik, kb. 1 m hosszú, Ø10 mm-es acélszövből szögletes U alakot hajlítottam, melynek két vége éppen az előbbi csöcszonokba illeszkedik. A helyére tolt csúszka hátul kiálló két végére egy-egy ütközőanyagot csavartam.

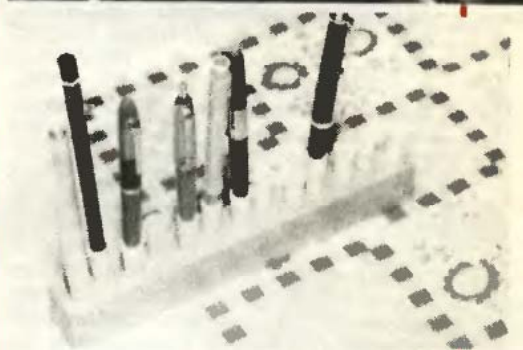
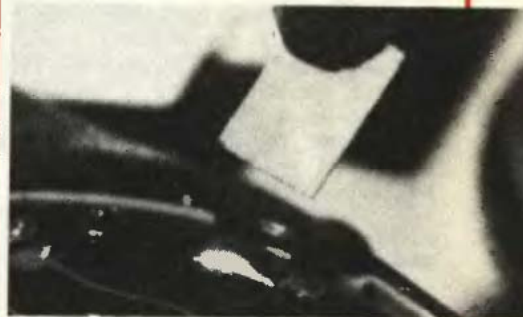
A csúszka egy mozdulattal kihúzható. A kisebb és nagyobb fajta ABC-s bevásárlókosár egyaránt ráhelyezhető. Ha a kocsi eredeti zsákja kicsinek bizonyulna, fonott bevásárlókosarat is helyezhetünk a csúszkára.

DOBSY KÁROLY
Budapest

Kvarcóra lámpa nélkül

Igen sokan használnak kvarcórát. Ez ma már olyan természetes, mint régen a felhúzó óra. A bennük lévő elem általában egy évig használható, azután cserélni kell. Sajnos, korántsem tart ki ilyen hosszú ideig az elem, ha a — legtöbb kvarcórán meglevő — világítás (Light) nyomógombot gyakran használjuk. A gyerekek — mert hiszen ma már ők is kvarcórát hordanak — játékból, mi felnőttek pedig legtöbbször véletlenül. Olykor észre sem vesszük, hogy miközben valamit felemelünk, kézfejük megfeszülésével, akaratlanul is másodpercekig nyomjuk a lámpa nyomógombját.

Hogy ilyenkor ne használódjon feleslegesen az elem, a lámpa nyomógombját kiiktattam. Ehhez az óra hátlapját levettem, majd a „Light” feliratú nyomógomb és az érintkezőelem közé egy 5–6 mm hosszú, 3–4 mm széles kartoncsíkot nyomtam, csipesz segítségével. Ezzel a nyomógombot kiiktattam, az elem nem fogy feleslegesen. Természetesen, ez

az átalakítás bármikor megszüntethető.

Egy másik ötletemet is szeretném közkinccsé tenni. Gyakran használók filctollat, így a kiürültekből jelentős mennyiség gyűlt már össze otthon. A filctollak kupakjából könnyen kezelhető tolltartót készítettem íróasztalomra.

Egy keményfa lécebe a kupak kisebb átmérőjének megfelelő (kb. Ø8 mm-es) furatokat készítettem, egymás mellé tizenháromat (a furatok lehetnek sorban vagy cikcakk vonalban). A lyukakba beragasztottam a filctollak zárókupakját, majd száradás után a farészt lelakkoztam.

SZAKÁL LÁSZLÓ
Budapest

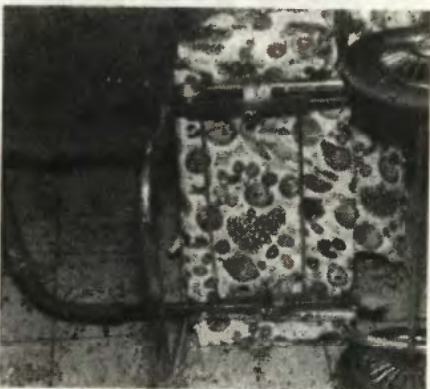
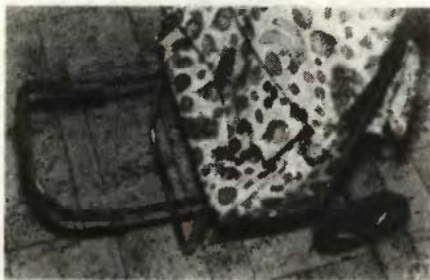
Disztárgy bőrből

A képen látható dísztárgyat — egy domborított réztál felhasználásával — bőrből készítettük. (A réztál helyére tükröt téve nemcsak díszként, hanem praktikus használati tárgyként is szolgálhat „alkotásunk”.)

Megfelelő nagyságú bőrdarabra körzővel és vonalzóval szerkesztettük ki a mintákat. Alul egy nagy, kör alakú bőrlap, felül pedig egy ugyanakkora átmérőjű körgyűrű található. A körgyűrűre virágszirmokra emlékeztető, rombusz formájú díszeket terveztünk. A maradék bőrből készítettük a lelógó ágakat.

Az előrajzolt mintákat éles késsel (ollóval is lehet) vágtuk ki. A körlap és a körgyűrű közé helyeztük a réztálat, melyet vastag bőrszíjjal varrtunk körül. Ugyanilyen szíjjal szegtük körbe a falidísz külső peremét. A szíromszerűen elhelyezett rombuszokat ragasztottuk (pl. Diszpergummal lehet), a lelógó részt pedig szintén bőrszíjjal fűztük össze.

PRYBILNÉ
ÚJHELYI ERZSÉBET,
PRYBIL JÁNOS
Esztergom

Kár eldobni Szakadt harisnyából szőnyeg

Összegyűjtöttem az elhasznált, különféle színű nylonharisnyákat, lábfej részüket levágtam és eldobtam. A szárrészeket — kellő mosás után — egyenként üvegpalackra húztam, és kb. 1 cm széles, folytonos, spirális szalagot vágtam belőlük. A szalagokat különféle színvariációkban egymáshoz varrtam, így egy folytonos, hosszú szálát kaptam.

Az elkészült „harisnya fonalat” egyhajtásos pálcával, lazán horgoltam a képen látható lábtörlővé. Hasonló módon fürdőkáád elé kilépőt és székre üléstakarót is készítettem. Előnyük — azon túl, hogy kidobásra szánt anyagot használtam fel —, hogy könnyen moshatók, gyorsan száradnak.

BENDE LAJOSNÉ
Kaposvár

Porcukorszóró samponosflakonból

A samponok egy része nagyon elegáns, színes flakonban kerül forgalomba. Ha kiürül a flakon, kár a szemétkébe dobni, mert minimális munkával hasznos eszköz készíthető belőle.

A flakont mossuk ki alaposan. A kiömlőrészt bővítjük ki azért, hogy a menetig levágunk belőle. Vigyázzunk, hogy a menetet ne sértsük meg. A flakon kupakját minél több helyen furkáljuk ki; így kapjuk a szórófejet. Oldalára a tartalmára utaló címkét ragaszthatunk.

KERÉKGYÁRTÓ MIHÁLY
Ózd

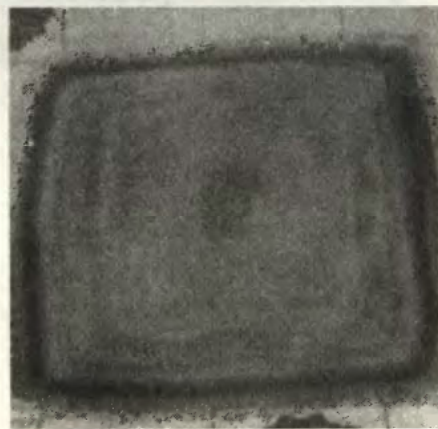
„Sötétítő függöny” üvegezett ajtókra

Ha a férjem korán kel, az előszobából jövő fényre kisgyermekünk szintén korán felébred. Ezért született az ötlet.

Az alsó képen látható „függönyt” műszörméből vágtam ki, oldalait beszegtem. A „hangulatát” saját elkészítésű, maradék textilhulladékból kivágott állatfigurák adják. Felül a kialakított, ún. korcba átdugott farrúddal rögzítettem az anyagot az ajtóhoz.

Másik megoldásom szerint (felső kép) a sötétítéssel együtt a játékokat is elhelyezhettem. Az ajtó bal szárnyán levő függönyre 2 db kilyukasztott lécezt „varrtam”. A lécekre szegkeket ütöttem, azokra kerültek az akasztható játékok. A jobb oldali ajtószárnyon levő anyagra vászonból több „zsebes zsákot” varrtam.

EMBER LÁSZLÓNÉ
Kápolnásnyék

Tubusprés kulcsból

Sokféle megoldás létezik a különféle tubusok tartalmának minél teljesebb kiürítésére.

Mi is készítettünk egy igen egyszerű eszközt. Egy használhatatlan kulcs (letörött a tolla) szárát hosszában fűrészszel felrészeltük. A tubus lapos, vékony végét a részbe illesztjük, és a kulccsal a tartalmat teljes egészében, könnyed mozdulattal kinyomjuk.

ZITA KÁNYAIOVA
Nyitra

**A megjelent
ötleteket honoráló
vásárlási utalványokat
postán
— ajánlottan —
juttatjuk el
a beküldőknek,
s továbbra is kérjük
kedves olvasóink
megvalósított,
közérdeklődésre
számot tartó,
lehetőleg
fényképekkel illusztrált
saját ötleteit.**

Hordozható

Elsősorban azoknak van szüksége hordozható reopróállványra, akik változó helyeken készítenek szaklapokról, könyvekről reprodukciókat vagy egyéb kisméretű tárgyakról felvételeket. Előnyösen használhatják az állványt a kis lakásokban élő fotóamatőrök is, mert a berendezés használaton kívül, szétszerelve, kis helyen elfér. Az össze-, ill. szétszerelés néhány perc alatt elvégezhető.

A komplett berendezéshez négy darab, szélességben, magasságban, hosszúságban és nem utolsósorban dőlésszögben állítható világítótest is tartozik, ezért „kényes” feladatok elvégzésére is alkalmas. Szándékosan írtunk reflektor helyett világítótestet, ugyanis ezek kialakítása eltér a hagyományos reflektor alaktól. Helyettük házilag könnyen elkészíthető, hengerpalást alakú fényterelőket alkalmazunk. A készülék tárolására, szállítására doboz is készíthető, de egyszerűbb, ha az állványt egy négy-szög keresztmetszetű keményfa lécre csavarozzuk, és azt két gyorszorítóval az asztalra rögzítjük.

Stabil állvány

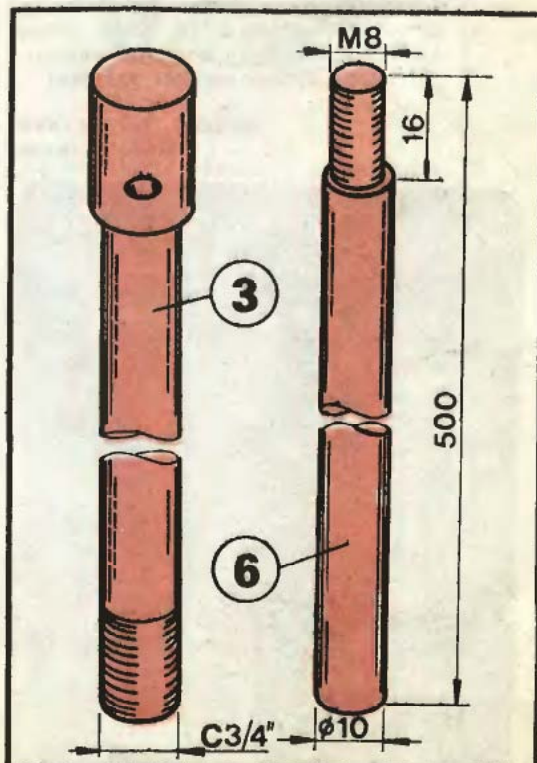
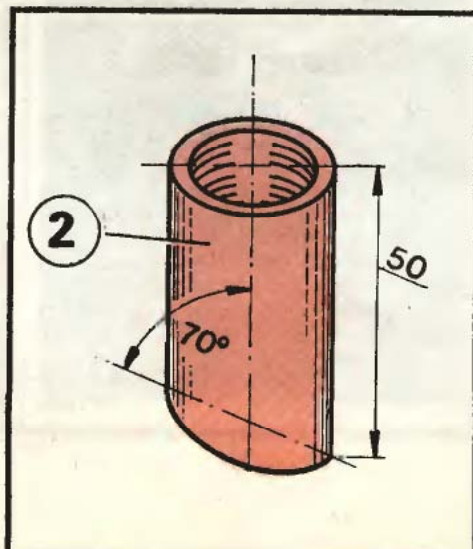
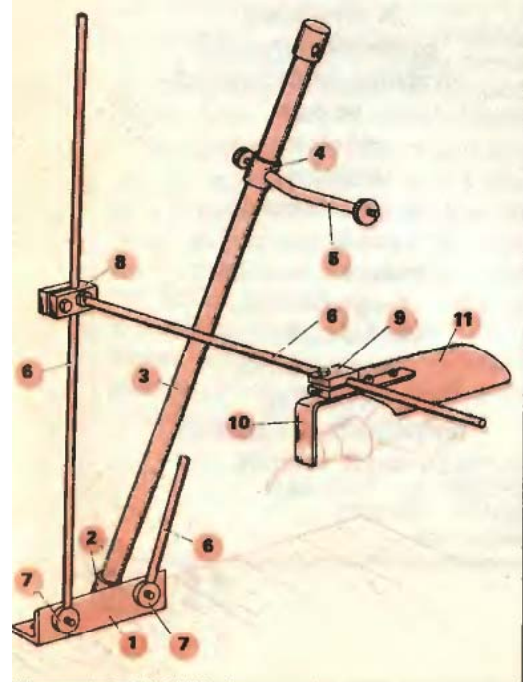
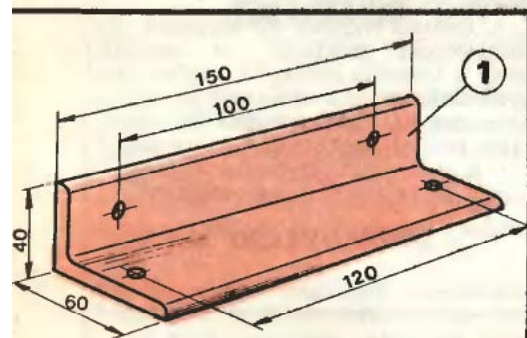
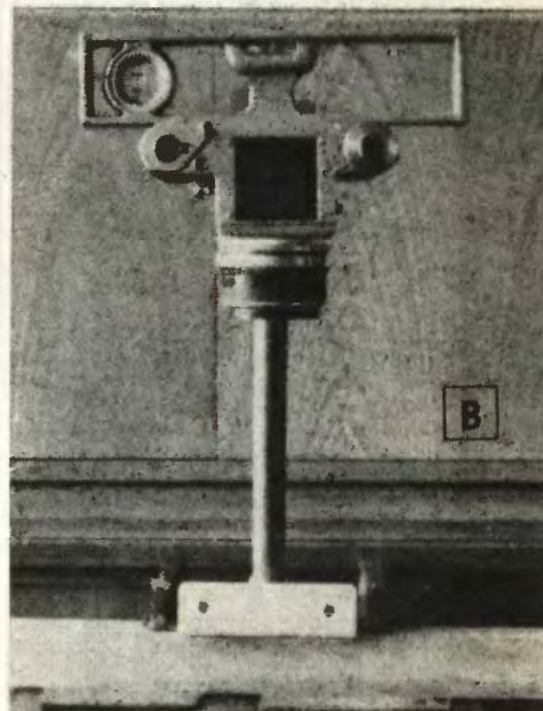
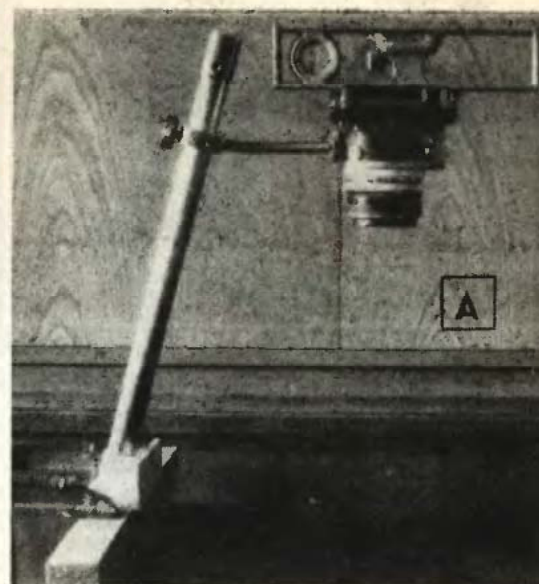
Az állványszerkezet tartóoszlopa függőleges vagy ferde helyzetű lehet. A ferde tartóoszlop dőlésszöge attól függ, hogy milyen méretű fényképezőgéppel dolgozunk. Normál objektívek használata esetén 24×36-os és 6×9-es gépeknél 15° körüli érték szükséges, a 6×6-os kamerákhoz pedig 20°-osra készíthetjük. (A mintadarab dőlésszöge 20°-os.)

A tartószerkezet négy egységből áll; a talpból és a függőleges oszlopot alkotó csőből. Anyagszükséglet: 3/4"-os acélcső; 2 db 3/4"-os karmanlyú, egy darab 150 mm hosszú, 60×40×5 mm-es egyenlőtlen szárú szögacél. A szögacélba készítsünk négy, 8,5 mm átmérőjű furatot (1). Ezt követően az egyik karmanlyút vágjuk ferde (2), majd keményforrasztással rögzítsük a szögacél talpra. A 3/4"-os csőből fűrészeljünk le egy 400 mm-es, ill. szükség szerint 500 mm-es darabot, és mindkét végére vágjunk menetet. A menet 1–2 mm-rel hosszabb legyen, mint a karmanlyú fél hossza.

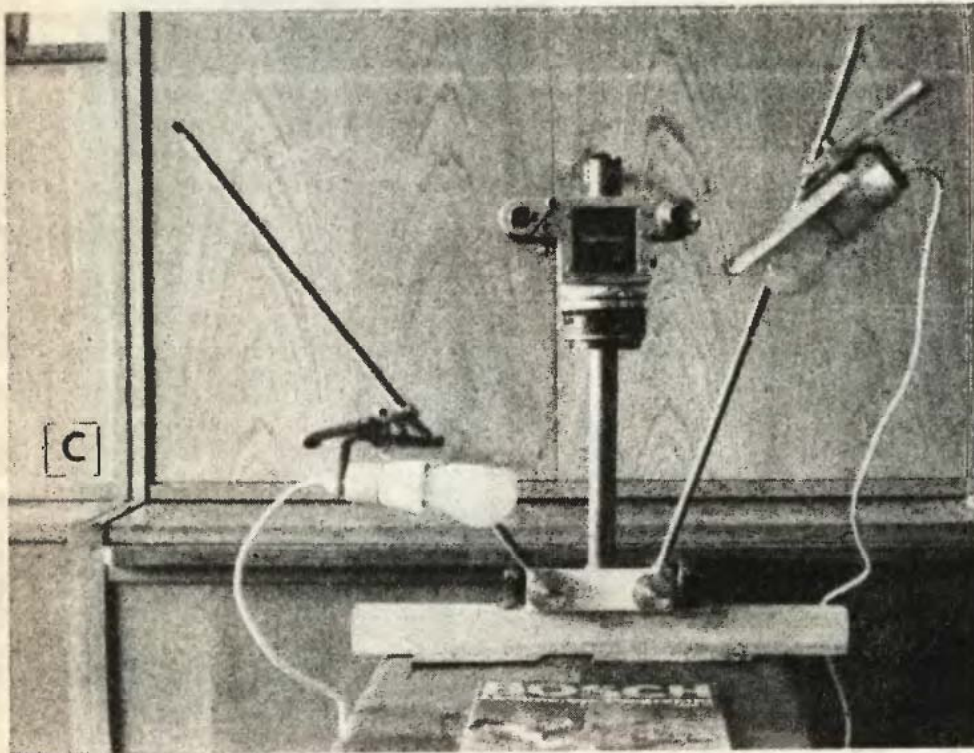
A hosszmeretek 24×36-os, valamint 6×6-os fényképezőgépekhez alkalmasak (50, ill. 80 mm-es gyújtótávolságú normálobjektív). A 6×9-es fényképezőgépekhez 500 mm legyen a hosszabb cső. A lencsetörvény szerint ugyanis a következő összefüggés van a gyújtótávolság, a tárgytávolság és a képtávolság között:

$$\frac{1}{f} = \frac{1}{t} + \frac{1}{k}$$

A kép és tárgytávolság összege akkor a legkisebb, ha 1:1 arányú (természetes nagyságú) felvételt készítenek. Az 50 mm-es gyújtótávolságú objektívvel 1:1 arányú fényképezésnél a tárgytávolság és a képtávolság is 100 mm; a kétfő összege 200 mm; 1:2 arányú fényképezésnél a képtávolság 75, a tárgytávolság 150 (összesen 225); 2:1 arány esetén a képtávolság 150, a tárgytávolság

reproállvány

as menetbe egy M8×15-ös, recés fejű csavar kerül. A fényképezőgép tartórúdjának (5) végére vágjunk a fényképezőgép állványcsavarjával megegyező, 1/4"-os menetet. Hasonló menetű ellenanyát is készítünk.

A felfogó összeállításakor a tartórudat keményforrasztással rögzítsük a csúszóhüvelybe. Ezt követően a rudat melegítsük fel és 20°-kal hajlítsuk felfelé.

A pontos beállításhoz szükség van egy szintezőre (A kép). Célszerű egy kisméretű vízszintezőt a hordozható berendezés tartozékaként beszerezni, mert használatával elkerülhetjük, hogy felvétel előtt ferdén rögzítsük a fényképezőgépet. Beállítás-hoz a talpat csavarozzuk egy nagyobb deszkához, vagy egy 50×50 mm keresztmetszetű és kb. 500 mm hosszú keményfa léchez.

A lécezt gyorszorítóval erősítsük az asztalra. Az asztalt állítsuk vízszintesre. Ezt követően állítsuk össze az állványt és erősítsük fel a fényképezőgépet (B kép). Ha a gép nem áll vízszintesen, vegyük le és a tartórudat hajlítsuk a kívánt irányba (le vagy felfelé).

Fényterelő világítás

A reproberendezés világítórendszerét négylámpásra terveztük, de kétlámpás változatban is elkészíthető. (A jobb áttekinthetőség végett a C képünkön is a kétlámpás változat látható.)

Szükségünk van négy, kb 500 mm hosszúságú, 10–12 mm külső átmérőjű húzott fényes acélsőre (6). A csövek egyik végébe keményforrasztással vagy szegecseléssel erősítsünk M8-as menetes végződésű csontot. Kell két felfogó gyűrű is (7). A felfogó gyűrűket M8×20-as csavarral erősítjük a szögacéltalp külső, fényképezőgép felőli oldalára. A gyűrű palástfelületén kialakított M8-as menetes furatba csavart

75 mm (összesen 225). Mivel a lencsék két fő síkja között is van egy — rendszerint ismeretlen — távolság, továbbá vastagabb könyvből is kell néha fényképezni, ezért a hosszabb oszlop mérete a lencse gyújtótávolságának 4,5-szerese legyen.

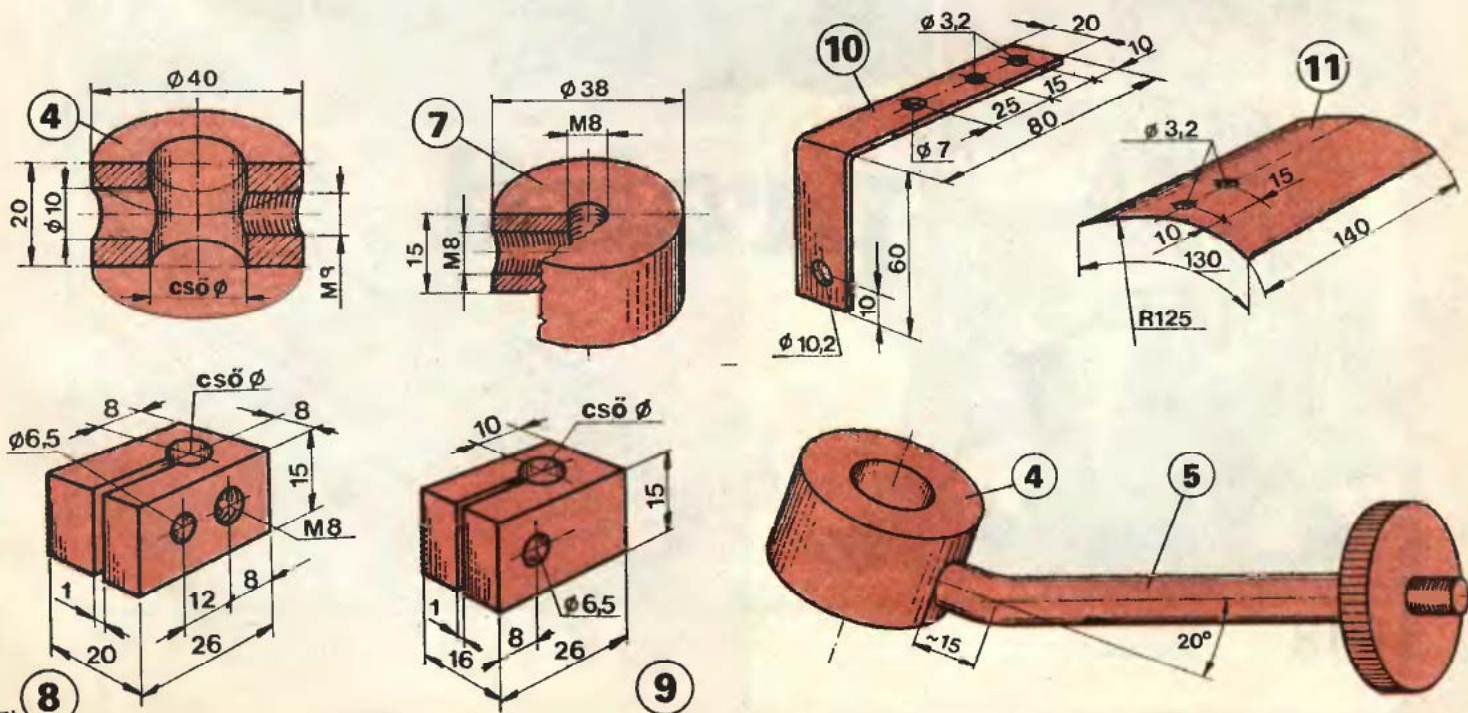
A 400 mm-es cső végére csavarjuk fel a karmantyút, és elmozdulás ellen keményforrasztással rögzítsük. Ezután a csövet a felső karmantyú-

nál fúrjuk át 8–10 mm átmérőjű fúróval, hogy csavarhúzóval vagy más hajtóvassal szilárdan helyére csavarozhassuk (3).

Összeállítás, beállítás

Következő feladat a fényképezőgép felfogó csúszkájának (4) elkészítése. Furatát a 3/4"-os csőhöz laza illesztéssel kell kialakítani. Az M8-

Folytatás a 23. oldalon

Nagy teljesítményű,
hordozható,
szilárd tüzelőanyagú
acélvázás
kandallóktól...

...laboratóriumi, elektromotoros
üvegforgató berendezéseken át
népművészeti fadaragással dí-
szített, 4-12 személyes, kívánt
anyagból méretre alakított,
rusztikus étkezőbútorokig...
termékválasztékunk
igen sokrétű!

ELEKTROMOS, FÉMIPARI ÉS SZOLGÁLTATÓ SZÖVETKEZET

efj

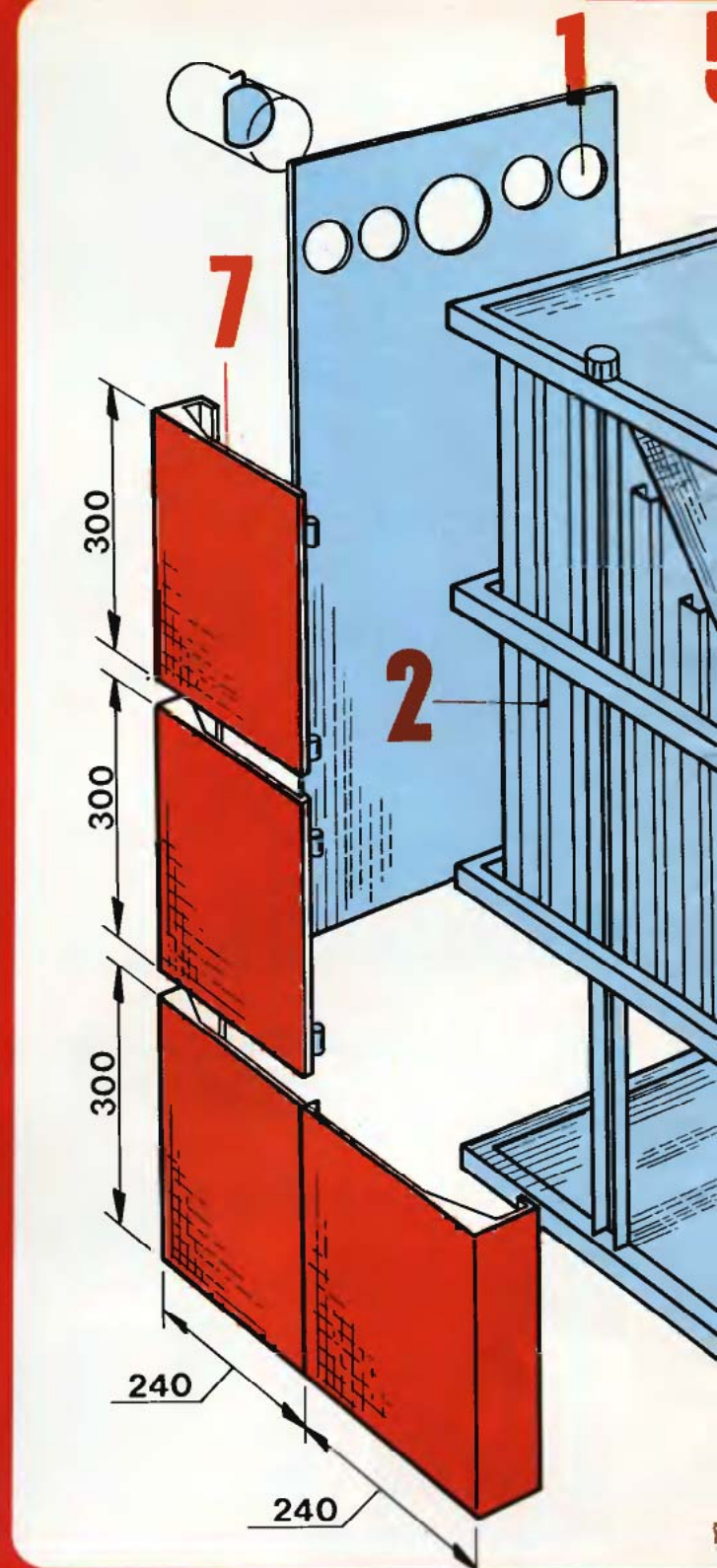
DAKA-8

DAKA-15

E fatüzelésű kályhák hatásfoka igen kedvező. A samottbélés révén több órán át is kellemessé temperálják a helyiséget. A lobogó lángok, az izzó parázs pedig nemcsak hőt, de meleg hangulatot is sugároznak.

A DAKA-8, 10, 12 és 15 típusú hordozható, kettős köpenyű, belső felületén ellátott, megnövelt hatásfokú fatüzelésű kályhák jellemzői:

A kettős köpeny közötti csatornában levegő áramlik, amely felmelegedve részben levő nyíláson és a melegítőteret felső és oldalsó (1) részén levő részén.

A tüztér külső oldalán kialakított bordázat (2) jelentősen növeli a konvekciós hatást.

A kályha három, funkcionálisan elkülönülő részből: tüztérből, fatárolóból és samottbélésből (4) áll.

A tüztér hőálló acéllemezéből készül és belül 20 mm vastag samott-tégla acélkeretbe épített hőálló üvegből készülnek (6). Legalább 11 Pa huzatot a nyitott ajtóval is üzemeltethető.

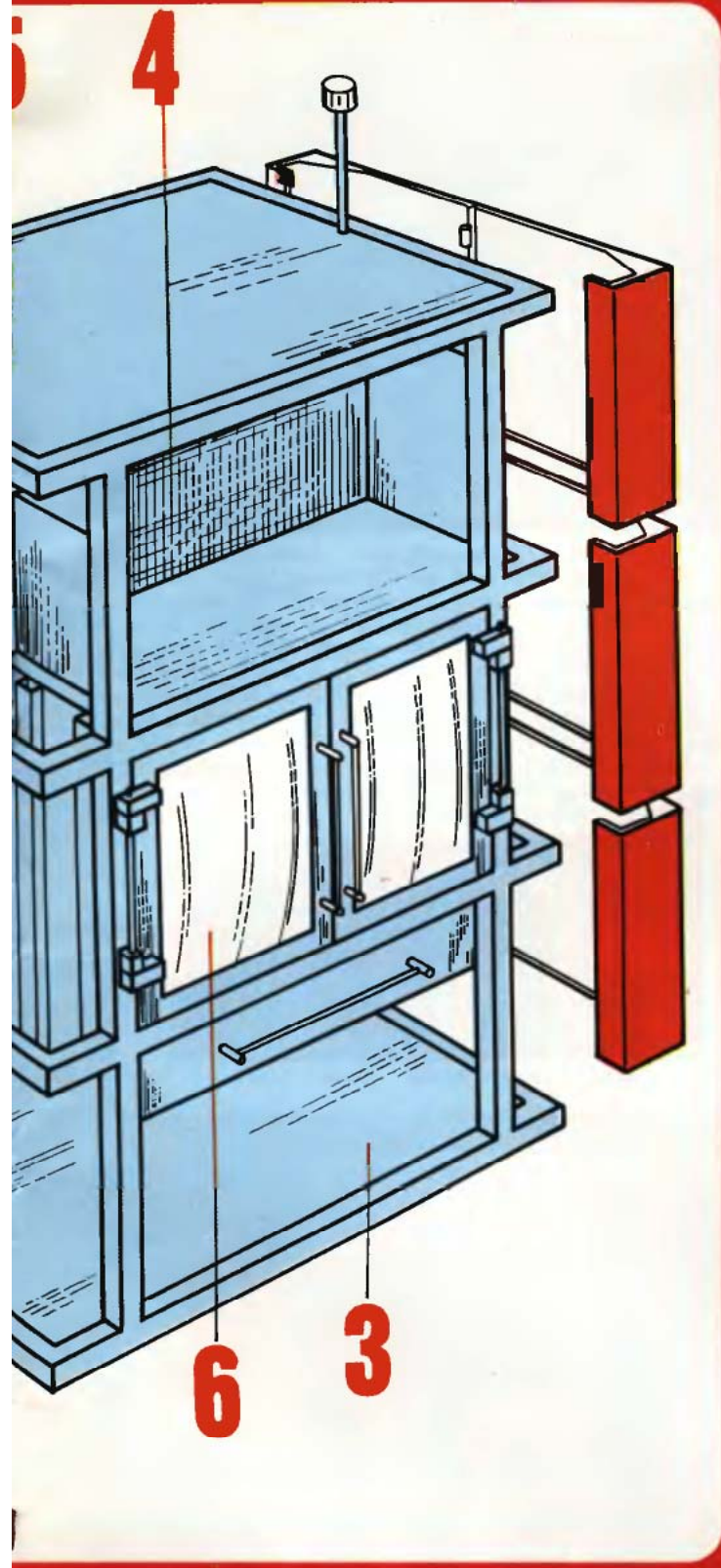
A kályha felülete matt-fekete, vagy azüstszürke hőálló festékkel bevont. A felület tüzzománcozott mintás acéllemez betétekkel (7) vagy csempékkel (8) borítható.

A DAKA-15 előoldalát díszrács is védi. Ez, a legnagyobb teljesítményű fatüzelésű, és csempével, ill. márvánnyal borítottan is készül.

Megjegyzés: 133,3 pascal, Pa = 1 mm Hg. 1 kcal = 4,2 kilojoule.

A kandallók műszaki adatai

Típus	DAKA-8	DAKA-10	DAKA-12
Hőteljesítmény kW-kcal/h	9,3/8000	11,5/10 000	13,9/12 000
Fűthető m ² , max.	150-200	200	250
Füstcső csatlakozó/mm	143	132	132
Tömeg/kg	160	150	200
Mélység/mm	485	608	500
Szélesség/mm	655	608	750
Magasság/mm	1000	1102	1089

DAKA-10

DAKA-12

elő bordázattal
 a kályha hátsó
 ken át tövözik.
 ciós hőleadást,
 3) és melegítő
 al bélelt. Ajtó
 etén a kályha
 (falalappal cse-
 bbra, középén)
 andalló vegyes

DAKA-13

- 15/12 900
- 200-250
- 132
- 200
- 640
- 850
- 970

A külső borítólemezek tűzizománcozott mintá-
 zata, illetve a kályhacsempék felülete és színe kí-
 vánság szerint készülhet.

A szilárd tüzelőanyagokról általában

Az elmúlt időszakban ismét nőtt a szilárd tüzelőanyagok becsülete. Ennek ugyan fő oka az olaj és a gáz árának „robbanása”, de az újlag tapasztalható kedveltségnek más serkentői is vannak.

Nem utolsósorban a fatüzeléses berendezések kezelhetősége, az aránylag tiszta, alig hamuzó tüzelési mód. De – különösen a kandallók, vagy üvegajtájú kályhák esetében – a tűzlátványának hangulatteremtő hatása sem elhanyagolható tényező.

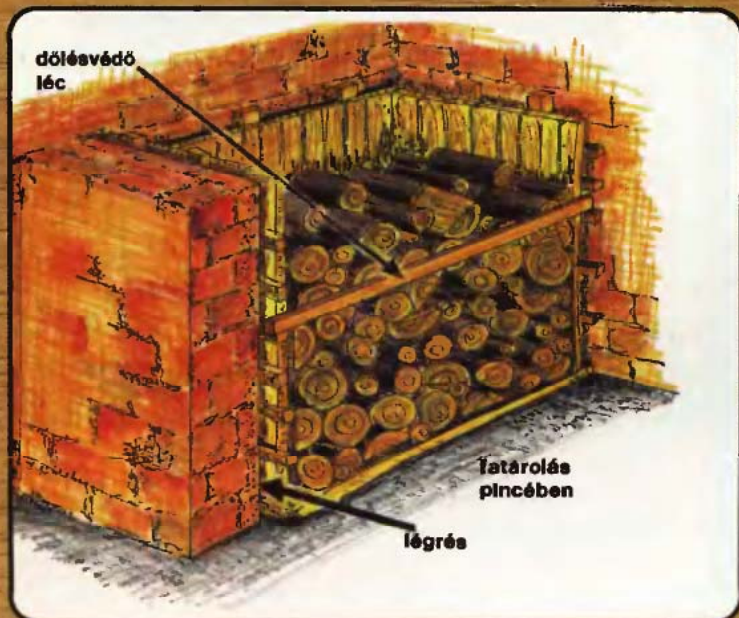
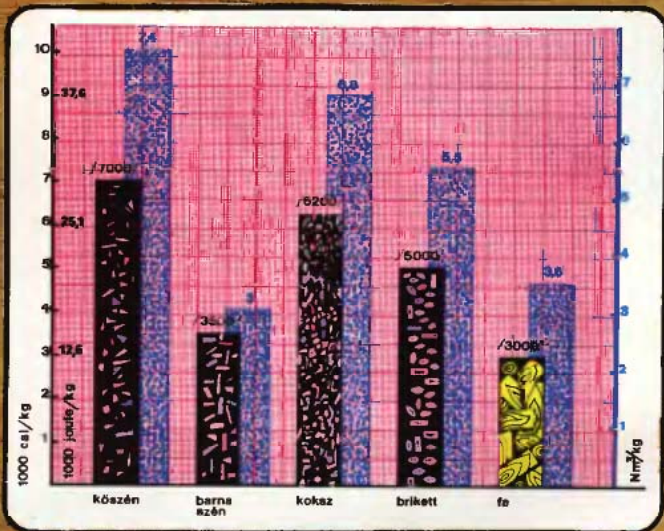
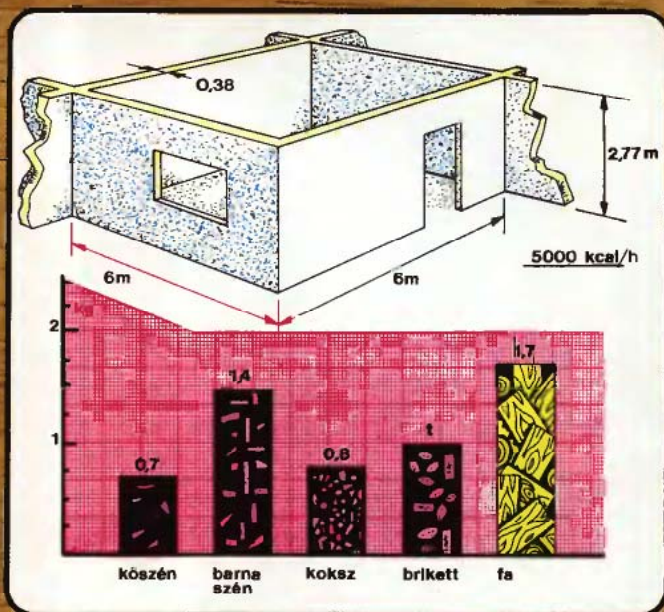
A következőkben a szilárd anyagokat tüzelőknek adunk táncsokat és műszaki tájékoztatást. A fa éghetőségét nagyban befolyásolja a tárolás. A tavasszal vásárolt, „téli” vágású tűzifa – télen a legcsekélyebb a fa természetes nedvességtartalma – nyáron át jól tüzelhetőre szárad. (A tűzifa tárolását részletesen ismertettük az EM 1981/1. számában.)

De csak ha megfelelő a tárolás. Ez szabadban legcélszerűbben két sorban fejmagasságig felelve, 10–20 cm-es

légrést hagyva, fekete pvc fóliával letakarva oldható meg. Fontos, hogy a csapadék a fóliáról minden irányban lecsoroghasson (balra fenn).

Pincében, kamrában ne rakjuk 2 m-nél magasabbra a fát. A falat is védi, a szellőzést, száradást is segíti, ha a falak elé rossz lécekből rácsot rakunk, s a hasábok annak támaszkodnak. A szorosan a hasábfal elé arcmagasságban rögzített léc megakadályozza a farakat kidőlését (balra lenn).

Grafikonjaink közül a felső azt is mutatja, hogy egy etalonnak tekinthető, félig körbeépített, padlásteres-pincés, 100 m³-

es helyiségben a 20 °C hőmérséklet egy órán át tartásához szükséges 5000 kcal-t különféle szilárd tüzelőkből hány kg adja. A tüzelőféleségek árának és a tüzelésre fordítandó munkaidőnek, bérnek ismeretében egyszerű kiszámítani, hogy melyik tüzelés a „legolcsóbb”.

Az alsó grafikon viszont a tüzelők fűtőértékét adja meg, joule-ban (és kalóriában). Azaz, hogy 1 kg-juk elégetésekor mennyi hő termelődik. A pontozott hasábok pedig azt mutatják, hogy egy-egy adott tüzelő 1 kg-jának elégetéséhez hány köbméter friss levegő szükséges.

Hordozható repróállvány

Folytatás a 17. oldalról

acélső lesz a világítóberendezés függőleges tartója. Kilazulás ellen biztosítani kell a csövet, célszerűen ellen-(kontra) anyával.

A vízszintes tartóként szolgáló csövek megfogására és a magassági rögzítésre két darab bilincset kell készíteni (8). Anyaguk acél vagy félkemény (kemény) alumínium. A bilincs M8-as menet furatába csavarozzuk — szintén ellenanyával — a vízszintes tartóként használt acélcsövet. Ezt a csövet csak annyira szabad becsavarni, hogy menetes vége ne akadályozza — esetleges belógásával — a függőleges csövön való elmozdítást. A bilincs megszorításához és rögzítéséhez M6×25-ös hatlapfejű csavar, alátét és anya szükséges. (Itt említjük meg, hogy a bilincs méretcsökkentése érdekében az M8-as és a Ø6,5-ös furat közel van egymáshoz, és ha esetleg az M8-as anya megnehezíti az M6-os csavar meghúzását, akkor az M8-as ellenanyát ott lapoljuk le.)

A négy lámpatartó bilincs (9) anyaga szintén acél vagy alumínium. Rögzítésükhöz is M6×25-ös csavarok, anyák és alátétek szükségesek. A foglalat és a fényterelő tartója 20×3 mm-es laposacél (10). Ebből négy darab kell. Az M6-os

anyagát keményforrasztással erősítjük fel úgy, hogy előzőleg a laposacélt Ø7-es fúróval átfúrjuk.

A reflektor feladatát ellátó négy fényterelőt 0,6—1 mm vastag félkemény alumínium lemezből készítjük el (11). Hajlító sablonnak egy konyhai fazék is megfelel. A fény sugarzó belső oldalát a jobb fényhasznosítás érdekében célszerű polírozni. Végső esetben acélből is elkészíthetjük, ez esetben ajánlatos mindkét oldalát galvanizáltatni, vagy hőálló ezüst festékkel befesteni. A fényterelőket M3×8-as csavarokkal, alátétekkel és anyákkal erősítjük a tartóra.

A világítótestek szereléséhez E 27-es porcelánfoglatot vásároljunk, amely M10×1-es menetes csatlakozóval rögzíthető. A rögzítéshez műanyagból készített, ún. „terhermentesítő” kell beszerezni, ami egyben a kábelt is védi az esetleges kitépéstől és annak következményeitől (a rövidzárlattól vagy áramütéstől). Szükség esetén — biztonságos szereléssel — alumínium csőből készített menetes csokkal és anyával erősíthetjük fel a foglalatot.

Életvédelmi és egyéb biztonsági okokból nagyon gondosan végezzük

a villanszerelési munkát. Lehetőleg GT 380 jelű gumiszigetelésű vezetékkel használjunk, mert a gumi jellegzetes szaga idejekorán figyelmeztet a hibára. Amíg ilyent nem kapunk, átmenetileg MT 380 jelű műanyag szigetelésű vezetékkel szereljük be.

Egy-egy lámpatestbe legfeljebb 75 W-os izzót csavarjunk, így a teljes terhelés mindössze 300 W. Nagyobb teljesítményfelvételű izzók csak feleslegesen terhelnék az elektromos hálózatot. Fénytöbbletük ugyan csökkentenék az expozíciós időt, de az a munka „termelékenységét” nem befolyásolja. Fekete-fehér felvételek készítéséhez opálüveges normál világítási izzót is használhatunk. Színes felvételekhez fotóizzót csavarjunk be, mégpedig a kis teljesítmény miatt nagyítóizzót.

A lámpákat 1,5—2 méter hosszú vezetékkel és természetesen kétsárkú villásdugóval lássuk el. Annak érdekében, hogy idegen helyen — ahol esetleg csak egy dugaszolóaljzat van — ne érjen kellemetlen meglepetés bennünket, vásároljunk berendezésünkhöz egy darab hordozható négyes elosztót, megfelelő hosszúságú vezetékkel.

Végül megemlítjük, hogy a nyers acélfelületek könnyen rozsdásodnak és egyébként is a csúszórészek festéssel védhetők megfelelően. Kézenfekvő megoldás a matt galvanizálás.

Sárközi Zoltán
okl. gm.

BUDAPESTI TŰZEP

FÉSZEK

**FAÁRUK
ÉPÍTŐANYAGOK
SZERSZÁMOK
ELEKTROMOS CIKKEK
KERTI ESZKÖZÖK**

*Fészekrakáshoz
mindent
a FÉSZEK-ből*

Várja vásárlóit
BUDAPESTI FÉSZEK ÁRHÁZ
(X., Állói út - Bihari út sarkán)

Autó minitest III

A mérőműszer gépjárművek motorjának és villamos hálózatának ellenőrzésére, beállítására és javítására alkalmas. Fordulatszám, zárószög, feszültség, áram és ellenállás mérésére használható.

Fordulatszám- és zárószögmérő része csak negatív testelésű gépjárművekhez használható. A 220 voltos hálózat mérésére, valamint a gépjárművek nagyfeszültségű részeinek vizsgálatára a műszer alkalmatlan.

MŰSZAKI ADATOK:

Az AMT III. négyütemű négyhengeres, négyütemű kéthengeres, valamint kétütemű autókhoz használható.

Fordulatszám:

300–1200
ford/perc
1000–6000
ford/perc

Zárószög:

0–100%

Egyenfeszültség:

0–4 V

0–16 V

0–8 A

Egyenáram:

0–30 kohm

Ellenállás:

Pontosság: fordulatszám, zárószög, egyenfeszültség és -áram $\pm 2,5\%$ a méréshatár max. értékére; az ellenállás $\pm 2,5\%$ skálahosszra vonatkozik.

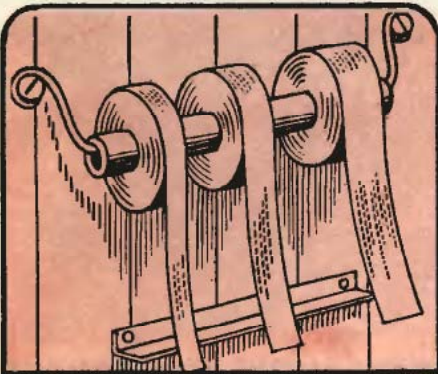
FORGALMAZÓ:
közületnek RAVILL,
Bp. IX., Ullői út 49–51.
Telefon: 331-188
Kapható: RAVILL-Elektron
szaküzleteiben

Irányár: 3000,- Ft/db

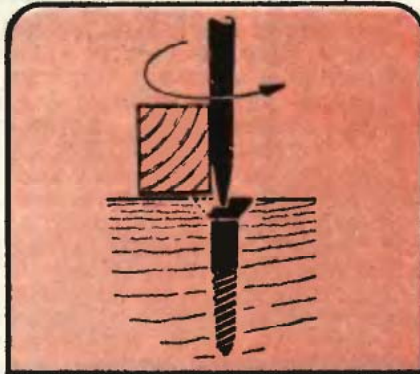
Forgalomba kerül: 1983. év végén – 1984 első felében.
Fentiekkel kapcsolatban részletes felvilágosítást ad a vállalat.
KERESKEDELMI OSZTÁLY
Telefon: 421-930
Gyártmányfejlesztési Osztály
Telefon: 226-250, 210-000, 213-985

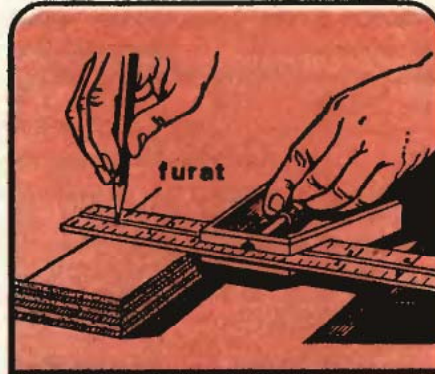
Nemzetközi ötletparádé

A különféle szalagok tárolását és letépesését is praktikusán oldhatjuk meg. Egy nyújtott U alakú huzal két végére hajlítsunk szemeket, és azoknál fogva csavarozzuk a munkasztól fölé. (Előzőleg a huzalra tegyünk egy csődarabot, amelyre a szalagtekercset ráhúztuk.) A szalagok alá csavarozunk élesre reszelt élű L acélt, amellyel elvághatók a csíkok.

Előfordul, hogy a behajtott fecsavar fejének egy része letörik. Kihajtását úgy oldhatjuk meg, hogy a csavarfej homryával párhuzamosan, a horony szélénél, egy szögletes tuskót erősítünk az anyagra. Ha a csavarhúzó pengéjét a tuskó oldalához szorítjuk, a csavart – esetleg többszöri kísérlet után – kihajthatjuk.

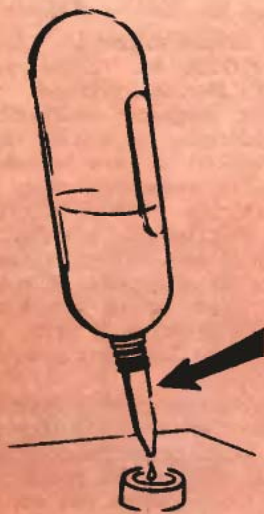

Deszkák, falopok hosszanti jelöléséhez párhuzamvonalzóként használható célszerszámot készíthetünk. Egy favonalzót a végénél fúrjunk át (a ceruzahegy számára), és a megfelelő helyen – a mérethez igazodva – erősítsünk rá egy megfelelő ideomot. Így teljesen egyenes, párhuzamos lesz a húzott vonal.

Ha az akkumulátor feltöltéséhez tölcscsért használunk, könnyen túlfolyik a desztillált víz, mivel az akku nyílása szűk, nem lehet a tölcscsér mellett beelátni. Keressünk egy lágy anyagú műanyag tubust. Nyílásába (vagy az átfúrt kupakjába) ragasszunk egy szemcsepegtető üvegcsét. A tubus összenyomásával felszívhatjuk a vizet, s a kis segédeszközzel óvatosan tölthetjük fel az akkumulátort.

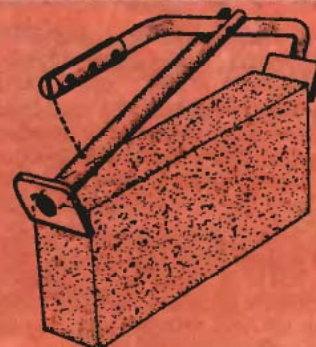
A fák ápolásakor, a metszés mellett egy-egy vastagabb ágat is le kell vágnunk. Tehát a metszőollón kívül a fűrésznek is kéznél kell lennie. Erre jó megoldás, ha a létra egyik száraira egy csavaros szorítót erősítünk, és annak orsójára akasztjuk a rókafarkú fűrész.

A forrasztóónt tekercsben célszerű használni. Hogy formás, jól használható legyen a tekercs, a vékony ónhuzalt lazán tekerjük egy menetes csavar menetei köré. Utána az ónt „lecsavarhatjuk”, s szabályos, tekercsrugó alakú ónt kapunk, amit már praktikusán használhatunk.

Közel húsz éve megjelent lapból vettük az ötletet. Akkor még főleg kisméretű téglák voltak, mégis érdemes volt szállításukhoz segédeszközt használni. Most különösen jó szolgálatot tehet a csőből, lemezből, laposacélból összeállított eszköz (esetleg több darab) a nagyméretű blokkteglák szállításakor.

Tavasza a télben

Tavaszi hangulat varázsolható a lakásba a téli hónapokban történő virágfakasztással. A lehetséges házi megoldásra többféle mód is kínálkozik.

Késleltetett serkentés

Nyáron a kertben, az erkélyládában nevelt növények hagymáit télre védett helyre kell telepíteni. A téli virágoztatásra szánt és arra alkalmas nagy méretű virághagymákat szeptemberben—októberben időszzerű hűvös pincébe, esetleg más, hasonlóan alacsony hőmérsékletű helyiségbe áttelepíteni, nyirkos homokba, földbe vérmelni. Am erre kevés helyen van lehetőség, marad a lakásban való elhelyezésük.

Vizkultúras virágfakasztás

A tulipán és még inkább a jácint, esetleg a törpe nőszirmos és a fűrtös gyöngyike ugyancsak nagy hagyományú vízben történő hajtása is lehetséges novemberben, december elején. Vegyünk elő egy öblös szájú üveget vagy erre a célra készített tölcseres nyílású üvegedényt, esetleg kerámia vagy műanyag tartót, készen beszerezhető hajtatóedényt. Szórjunk bele néhány faszédarabot, hogy a víz poshadását meggátoljuk, és töltsük fel kézméleg vízzel. Az edény szájnnyílására helyezzük a hajtani kívánt nagy hagymát, szükség esetén kemény kartonlapból vágott korong segítségével úgy, hogy a hagyma alja éppen a víz felszínénél legyen.

helyen kezdhető meg a kivirágoztatás.

Kertiekből szobavirágok

A kertből esetleg még fölszedhető földlabdásan a szobai hajtathoz, illetve a korai virágoztatáshoz a tulipán, a jácint, a nárcisz és a többi hagymás virág csaknem bármelyike. Hozzájuk hasonlóan még ugyancsak sikerrel kivirágoztatható a százzorszép, a nefelejcs, az ibolya, továbbá a salátaboglárka, a kankalin és a bórlevél (1. kép) egy-egy közepes méretű, már jó gyökérzetű töve.

Ha nem fagyott a föld, a kiszedéshez kiszemelt virágtő erős kés segítségével rendszerint kiemelhető a helyéből anélkül, hogy földlabdája szétesne vagy a gyökérzete nagymértékben megsérülne. Ezt követően a virág a földlabdája magasságával körülbelül azonos mélységű cserépbe vagy edénybe ültethető. Erre alkalmas lehet egy tisztára mosott műanyag doboz is.

Beültetés után következik a beöntözés. Ennek során annyi kézméleg vizet kapjon a virágtő, hogy legfeljebb az alsó harmada merüljön vízbe, amelyet rendszeresen pótolni kell. Éjszaka ablakközben tartva a víz be is fagyhat anélkül, hogy ez ártalmas lenne a növényre.

Primőr zöldek

A tavaszvarázsolás legegyszerűbb módja, ha valamilyen gabonafélé, esetleg fűmagot csíráztatunk. A magokat öblösebb, vizet tartó edénybe helyezhető lapos tálcába terített nyirkos homokba vessük el egyenletesen, vagy egyszerűen szórjuk nedves itatóspapírra. Meleg helyiségben, bőséges fényben és vízutánpótlással különösen eredményes a csíráztatás. A magok elvetése után szinte napokon belül gyönyörködhetünk a friss zöldjükből (2. kép) Időnként a vetés megismételhető.

Kukoricaszemekből, még inkább le nem morzolt kukoricacsöböl (vagy csak csődarabból) is lehet zöldellő növény, ha meleg, világos helyre állított tálka pár centiméternyi magas kézméleg vizébe tesszük.

☆☆

K. L.

A virághagymákat november végén ültessük cserépekbe. Ugyanis a hőmérséklet ekkor már általában olyan alacsony, hogy a cserépbe ültetésüket követően ablakközbe helyezhetők, annak reményében, hogy nem melegednek tíz fok fölé. Akkor fejlődnek ki a pompás virágok. A 10 °C-nál magasabb hőmérsékleten a tartásuk azzal a veszéllyel jár, hogy csak a levelek fejlődnek ki. A virágaik is rövid szárúak lesznek, vagyis „ülve” maradnak, ha egyáltalán előbukkannak.

Kis cserépbe, moha vagy rostos tőzeg, esetleg perlit és hungarocell golyócskák közé is beültethető a hajtással kivirágoztatható hagyma. Utána a cserépet tegyük vízzel telt tálkába. Mindkét eljárás esetén az ültetést követően 8—10 °C hőmérsékletű sötét helyen, vagyis éléskamrában vagy ablakközben, sötét kartonpapírból formált kúppal leborítva tartsuk a hagymákat. Szükség szerint gondoskodjunk vízutánpótlásról, hogy a gyökerek kifejlődjenek. Utána már melegebb

Keresik — ajánlják

Katona Zsolt mezőtúri olvasónk (Mezőtúr, Ifjúsági ltp. 4. ép.) megvételre keresi kiskönyvtár sorozatunk 2, 6, 7, 11, 14-es kötetét. Barial Pál olvasónk (Bp. Benczúr u. 6. 1068) a 2, 4, 6, 7, 9-es köteteket szeretné megvásárolni.
Nógrádi Tamás (Szeged, Urhajós u. 8/b. 6723) eladásra kínálja az 1971—72—73-as évek bekötött, valamint az 1975—76—77-es évfolyamokat. Radnai Vilmos (Dunaharaszti, Pf. 40. 2331) szintén eladná az 1957-től 1981-ig megjelent 25 évfolyamot, bekötve.

Láttuk — hallottuk

A 2. Csináld Magad nemzetközi kiállítás (az őszi BNV keretében) e sorok nyomdába adásakor még tartott. Ezért az ott látott érdekességek egy részéről is csak következő számunkban számolunk be.

Decemberi számunkban vidám, színes, rajzos Ezeremestertől jelentettünk meg, amelyen 90 műveletből kell kikeresni az öt szabálytalant. — A lapból kivágható — s beküldött — „ötös” lottószelevények közül sorsolással döntjük el, hogy kié lesz a legszerencsésebb ötösnek járó, a Lottó-igazgatóság által kitűzött fődíj, s kié a második, harmadik és negyedik.

Szeptemberi számunkban a legnagyobb olvasósíkeret Németh András modellvasúti terepépítést bemutató cikke aratta, amiért is 200,— Ft-os utalvánnyal díjaztuk.

A Magyar Néphadsereg alakulatainak és szakköreinek művészeti kiállításán barkács-készítmények is szerepeltek. A legcél-szerűbb, legszakoszerűbb és legművészebb alkotás készítőjét, Gobányi Sándor századost díjazta a zsűri szerkesztőségünk 1300,— Ft-os különdíjával, népművészeti fafaragással díszített fűszertartójáért. A tékát később illusztráltan is ismertetjük.

Műszaki könyvek, ezeremestereknek

A Life-Time albumokat (Idő, Anyag, Energia, Mérnök) aligha kell bemutatni a műszaki könyvek kedvelőinek. A Műszaki Kiadó által kiadott legújabb ilyen könyv a „csináld magad” kategóriába tartozik. Konyhák, fürdőszobák saját kezű építése, felszerelése címmel albumalakban, 128 oldalon, 283 igen jó ábrával ismerteti a címben jelzett teendőket. Egyetlen negatívuma a 129,— Ft-ért sem drága könyvnek, hogy a gerenda-vázás faszerkezetű családi házakra koncentrált.

Az Ipari Szakkönyvtár „Szerszámbefogó készülékek” c. új kötetét Szentkúti Károly írta, 376 oldalon, 380 ábrával tájékoztat az elsősorban az iparban használatos befogókészülékekről. Ára kötte 46,— Ft.

A magyar autósok körében egyik legnépszerűbb gépkocsi-márka a Skoda. A Műszaki Könyvkiadó új könyve Jaroslav Andri: Skoda 105—120 nagy népszerűségnek néz elébe, nemcsak a szakemberek körében, hanem a Skoda-kocsik tulajdonosainál is. A könyv tájékoztat a Skoda 105—120 típusú kocsik gyártásának kezdetétől az 1983-ig kibocsátott változatokról. A 452 oldalas szakkönyv 312 ábrával segít közérthetővé tenni a műszaki leírást. Részletesen tárgyalja a gépkocsi kezelését, karbantartását, hibaelhárítását, menettulajdonságait és az egész műszaki felépítést. A könyv 88,— Ft-os áron került forgalomba.

A Műszaki Könyvkiadó gondozásában jelent meg idén is Csabai Dániel Magnószok évkönyve 1983. Néhány fejezetcím a gazdagon illusztrált könyvből: Tapasztalatok a hifitechnikában, VT hifitoronyok részletes bemutatása, Magnószalag-tűkőr. A hasznos, 248 oldalas, 176 képpel, ábrával illusztrált könyv ára 79,— Ft.

TÁVBE SZÉLŐ	LABDÁT LÁBBAL TOVÁBBÍR	VRÁGOT TEP	MUTATÓ SZÓ	RUHA JELZŐ LEHET RÁMÁ	NŐI BECENÉV
INGAT-LANÉRT FIZETIK					
NEM HAGYJA LENT					
KÜT VKIT			BERZSE-RYI IS EZ VOLT	AMPER	
ENERGIA					HÍRES SZÉNEZ-NŐ V. KLÁRA
EZ A TENGELET BEFO-GÓJA	LISZT-JELZÉS	HAJÓRE-DÉLZET ELŐL HALAD			
ILYEN A KÉPÜN-KÖN BEMUTATOTT TENGELET	NÉMA NÓTAI	KOHÓ			
A MA GASBAN		NÖRVÉG FÖV. LÁNYÓM			
JÓ A SZEME		ÖK - TÁV IRATBAN			CIPÉSZ-ESZKÖZ
IPARI NÖVÉNY		NÉVELŐS NEMALAK OTTÓLI KÖZSÉG			ÓRLO KÖZEPÉI
A BETŐ-SOR VÉGE		NŐI BECENÉV			BELE HOVEZÉS
ITALIA	SZÓ JEL-ZŐLE LEHET KORMOS	ÉNEKLŐ			
EGYIK TÁTRA JELZŐJE			IDŐS		NINCS TEST-VÉRE
KÖZSÉG SOMOGY-BAN			AZONOS BETŰK		
KÖP		MIN-AM VOLT	SZÓFAJ		
OLASZON			KAMION-JELZÉS		KETTŐS BETŰ FORD. A.I.
HADMŰ-VELET					NITRO-GÉN
			...NE VA PLUSI NINCS TOVÁBBI		

Keresztrejtvényünk megfejtéseként beküldendő a nagyobb nyilakkal jelölt sorokba kerülő szavak. Beküldési határidő a megjelentést követő hónap első napja.

A helyes megfejtést beküldők között vásárlási utalványokat sorsolunk ki, melyeket az Ezeremester Vállalat küld el a nyerteseknek.

Októberi helyes megfejtésünk: a satupad.

Szeptemberi keresztrejtvényünk megfejtői közül vásárlási utalványt nyertek:

Gál Irén kiskunfélegyházi, Ispán Marianna ajkai, Huncsik András mohácsi, Pálincás János sikériai, Hármori Jenő vasvári, valamint Pray László, Zwickl András, Bolyász Józsefné, Zdiárszky Károlyné és Esztö Zoltánné budapesti olvasóink.

Cikkeinket minősítő csillagjeleink az elkészítés bonyolultságára, a szükséges ismeretekre utalnak; az egyszerűt fehér, a bonyolultabbat sötét csillag jelöli. Az eredetre utaló csillagok: egy = átvett, kettő = átdolgozott, három = eredeti. Két példa:

★★ = átdolgozott, bonyolult (pl. egy Philips vészvillogó).

☆☆☆ = eredeti, egyszerű (pl. hullámpapírból kivágható ülőbútor).

Kedves Vevő!

Várja Önt az építőanyagtelep és BARKÁCSBOLT (Budapest XX., Soroksár, Haraszti út 36. (a Szent István HÉV megállójánál, a sportpálya után, az 51. sz. út mellett.)

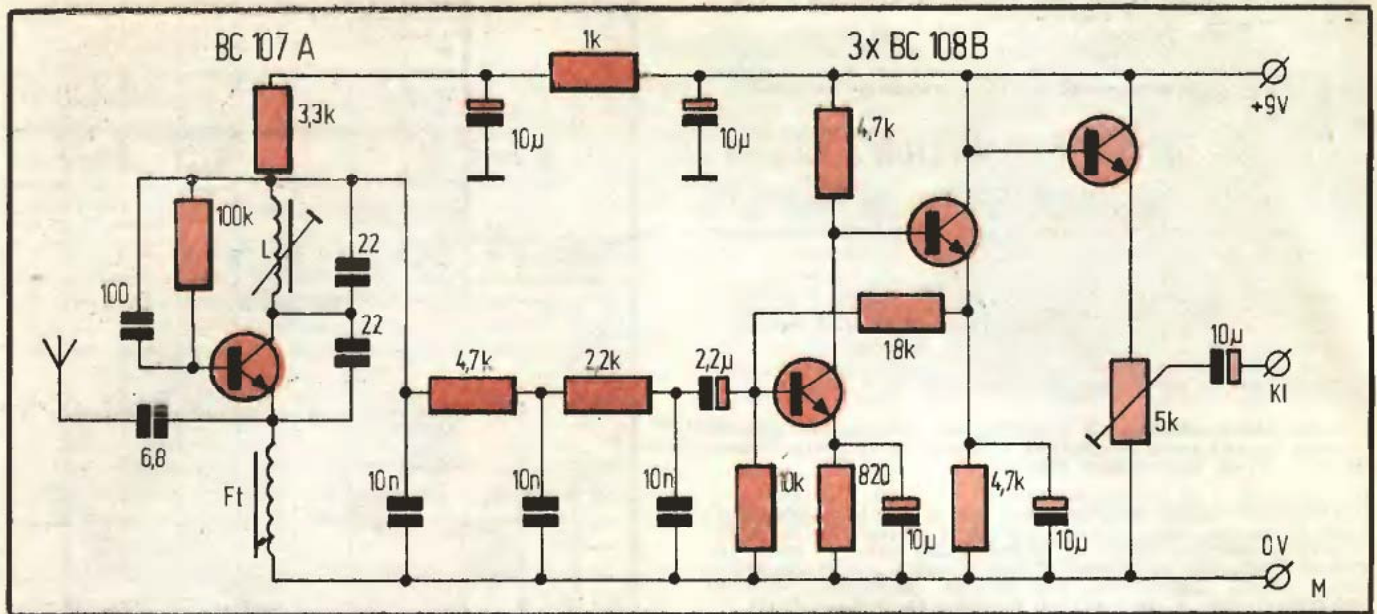
Nagy választékban kaphatók:

csiszolt lambéria (méretre is), falburkolatok, pozdorja, farost, ajtók, zsalus ablak-ajtók, ablakok, ajtólapok, parketta, bécsi fehér, zsákos mész.

Nyitva: hétköznap 8—16-ig, szerdán 7—11-ig, szombaton 7—14.30-ig.

Még jobb!

Audion modellirányító vevő

Az Ezermester 1983/6. számában megjelent „RC digitum modellirányító” sorozat „URH-AM vevőkészülék” című cikket szeretném kiegészíteni.

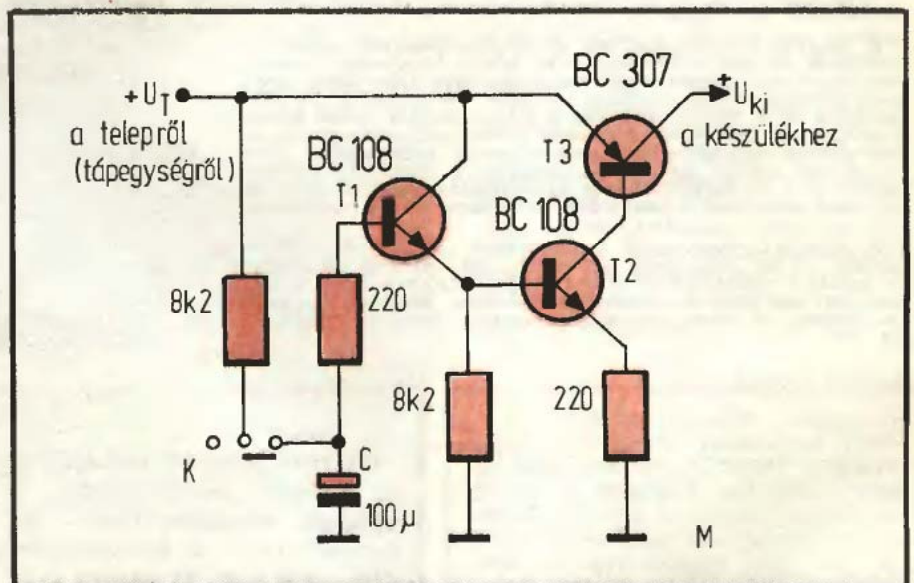
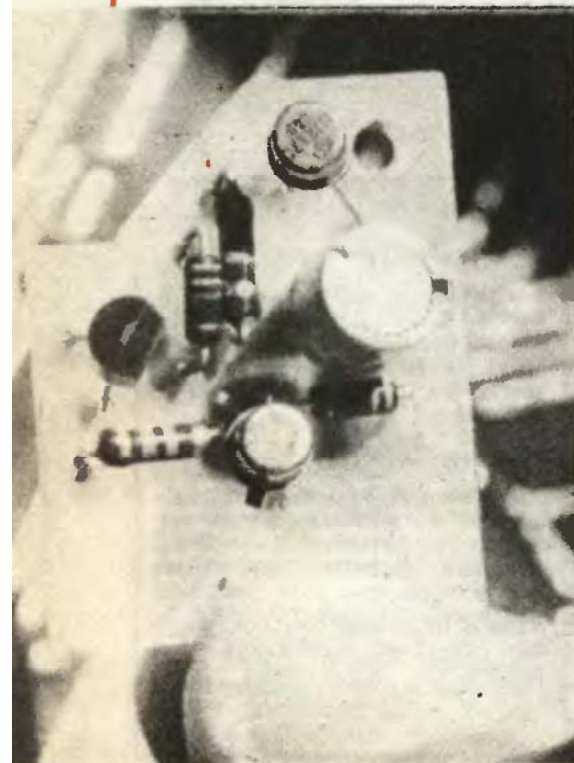
A lényeg az, hogy terveztem egy audion elvű modellirányító vevő kapcsolást, melyet megépítettem, és az már egy éve hibátlanul működik. Áramköröm előnye az Ezermesterben közölttel szemben az, hogy szilícium tranzisztorokkal működik, és így jobb a hőstabilitása, frekvenciapontossága. Ebből adódóan az alkatrészek könnyebben

beszerezhetők. Működési elve egyébként megegyezik az EM-ben közöltével.

Tekercs adatok: L=11 menet, Ø0,5 mm-es CuZ huzalból, 0,5 mm-es csévetesten, vasmaggal hangolva (N₂O kék vas); Ft=60 menet, Ø0,1 mm-es CuZ huzalból, 1/4 W-os ellenállásra „vadul” csévéelve.

KIS PÉTER
Kecskemét

Automata rádió-kikapcsoló

Sokszor előfordult, hogy reggel az este bekapcsolva felejtett rádió hangjára ébredtem. Gondolom, mással is megtörtént ilyesmi.

Elkerülhetők az ilyen esetek egy kis áramkörrel. A kész kapcsolás táskarádióba, sőt a méretektől függetlenül akár zsebrádióba is beépíthető, és a rádiót egy idő után automatikusan kikapcsolja. A kapcsolást a T3 végzi, melyet a pozitív ágba helyeztem el.

A megadott értékű alkatrészekkel a K kapcsoló nyitása után kb. 20 perc múlva a rádió kikapcsol, amire

folyamatosan halkuló hanggal figyelmeztet. Ha ébren vagyunk, s továbbra is hallgatni akarjuk a műsort, elegendő a K kapcsolót egy pillanatra zárni, hogy a rádió működését meghosszabbítsuk. A C értékének növelésével ez az idő nő. A T3 teljes lezárása után az áramkör nyugalmi árama nem éri el a 60 nA-t, tehát a telepet nem terheljük feleslegesen. Normál üzem esetén a K kapcsoló zárva van.

ERDÉLYI ATTILA
Győr

Sokoldalúbb számológép

Hosszú évek óta olvasom az Ezermestert, és sok hasznos műszaki megoldást találtam benne. „Viszonzásul” most egy ötletet ismertetek a zsebszámológép újfajta felhasználására, amely szerint a gép impulzus vagy fordulatszám számlálására is alkalmas, sőt tekerccseléskor is jól használható.

A megvalósítás nem igényel nagyobb átalakítást, csupán az = billentyű érintkezőit kell kivezetni külső kapcsolóhoz. A kapcsoló minden zárásakor a számológép kijelzőjén 1-gyel növekszik a szám, ha előzőleg a +, 1, = műveletet állítom be.

Kétféle számológépen is elvégeztem a csekély változtatást; egy SILVER-REED 8 J és egy Canon F 41 típusún, de feltehetően más gépeken is megoldható az átalakítás.

Akinek hasonló márkájú gépe van, annak jó tudni, hogy az átalakításhoz a kivezetéseket azokról a pontokról legkönnyebb megoldani, ahol a nyomógombokat tartalmazó lapot összekötötték az egyéb áramköri részeket magába foglaló lappal. A SILVER-REED 8 J típusnál balról az első és a nyolcadik, a Canon F 41 esetén alulról számított második és harmadik összekötő huzal kivevése adja a megfelelő kapcsoló vezetékét.

HARSÁNYI JÓZSEF
Szécsény

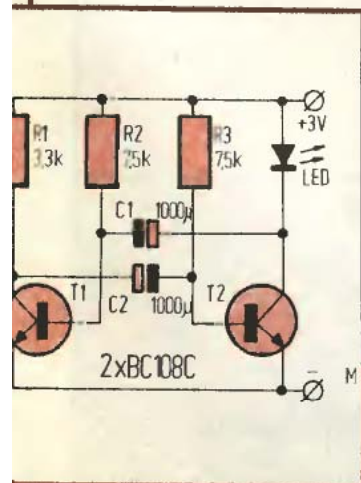
LED-es irányfény

Az astabil multivibrátorok egyszerű áramköri kapcsolását sokan ismerik, akik valamelyest is foglalkoznak elektronikával. Ebből az alapgondolatból kiindulva valószínűleg meg régóta dédelgetett elképzelésemet. Az itt bemutatott kis készülék jó szolgálatot tehet majdnem minden családban, sőt kórházakban, szociális otthonokban, főként az idős beteg embereknek, akiknek éjszakánként valamiért fel kell kelniük, pl. gyógyszerért. Ilyenkor nem kell lámpát gyújtani, mások nyugalmát zavarniuk, mégis pontosan oda nyúlhatnak, ahová akarnak, mert a kis készülék mindig a szükséges helyre tehető. A kismamák is használhatják a fényforrást, mert például a cumisüveget sötétben pontosan megtalálhatják, szintén villanygyújtás nélkül.

A kis áramkör a kapcsolási rajz útmutatása alapján könnyen megépíthető. A készülék villogásának jel-szünet aránya 1:1 arányú. A C1 és C2 700–1000 μ F-os kondenzátor, melyek értékének növelésével hosszabb lesz a jel-szünet idő.

A kis készüléket egy műanyagból készült üres orvosságos dobozba építettem be, s az két ceruzaelemről hosszú hetekig üzemel.

BORBÉLY SÁNDOR
Tokodaltáró

AK FOKUSZ

A szakismeret mindig bővíthető

- ... pld. FELVONÓK, MOZGÓLEPCSŐK ÜZEMELTETÉSE ÉS JAVÍTÁSA, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1983. 408. oldal kötve 54,- Ft
- ... pld. CSŐSZERELŐIPARI ZSEBKÖNYV, Szerkesztette: Opitzler Károly, 2., átdolgozott, bővített kiadás, 1983. 1199 oldal, kötve 151,- Ft
- ... pld. Fodor János-Rajnoha László: VILLAGY-SZERELÉSRŐL MAGANÉPÍTKEZŐKNEK, 1982. 296 oldal, kötve 45,- Ft
- ... pld. Gyurkovics Attila: TV-JAVÍTÁS ÉS HIBAKERESÉS, 2. kiadás, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1981. 305 oldal, kötve 38,- Ft
- ... pld. Hack Emil: HIDEGALAKÍTÓ SZERSZÁMOK KÉSZÍTÉSE, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1983. 279 oldal, kötve 36,- Ft
- ... pld. Kalotay István-Czabaly László: ÉPÜLET-LAKATOS MUNKA, 3., átdolgozott és bővített kiadás, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1981. 587 oldal, kötve 63,- Ft
- ... pld. Kollányi Béla-Mózes Sándor: ÉPÜLET-BADÓGOS MUNKA, 3., átdolgozott és bővített kiadás, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1981. 403 oldal, kötve 48,- Ft
- ... pld. Günter Kraft: FÜTŐBERENDEZÉSEK KIS-HŐMÉRSEKLETŰ FÜTŐKÖZEGGEL, 1983. 135. oldal kötve 39,- Ft
- ... pld. Losonci Iván-Pető Csaba-Tihanyi Kálmán: GALVANÓTECHNIKAI ZSEBKÖNYV, 1982. 550 oldal, kötve 65,- Ft
- ... pld. Német Zoltán-Török Levente: GÖRDÜLŐ-ELEMES ÉS HEVEDERES SZÁLLÍTÓPÁLYÁK, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1982. 347 oldal, kötve 44,- Ft
- ... pld. Vincze Árpád: HIDRAULIKAI ÉS PNEUMATIKAI TÁBLÁZATOK, 1983. 309. oldal, kötve 51,- Ft
- ... pld. Viola Imre-Czitán Gábor: A HEGESZTŐ, 2. kiadás, 1983. 338 oldal, kötve 30,- Ft
- ... pld. Vizkelety Kálmán: IVHEGESZTÉS, 4. kiadás, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1983. 303 oldal, kötve 39,- Ft
- ... pld. Vraukó László: GÉPIPARI SZERELÉSI PÉLDATÁR, Ipari szakkönyvtár sorozat, 1983. 307 oldal, kötve 45,- Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kiegészített, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvétellel szállítunk, a portóköltiséget felszámítjuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezésük sorrendjében teljesítjük.

Címünk: Állami Könyvterjesztő Vállalat
Műszaki Könyvárúhá
Budapest VI.,
Liszt Ferenc tér 9. 1061
Telefon: 420-353

A megrendelő neve:

Postai címe (irányítószámmal):

.....
aláírása

**Kedveli Ön
az olcsó,
praktikus
újdonságot?**

Ugye igen!

**Akkor használja a polipropi-
lénből készült termékeinket.**

Előnyeik:

**Könnyűek, nem törékenyek,
egyaránt felhasználhatók mind
forró ételek tálalására (130 °C-
ig), mind pedig a hűtőszek-
rényben való tárolásra. Aro-
mazáró tulajdonságaik jók.**

**Kirándulások, kempingezések
során kiválóan használhatók!**

**A polipropilénből készült ter-
mékek különféle űrtartalmú
dobozokból, poharakból, tál-
cákból, tányérokból és tálak-
ból állnak.**

Gyártja és forgalmazza:

**HUNGÁRIA MŰANYAGFELDOLGOZÓ VALLALAT
Budapest XXII., Nagytétényi út 216.**

Megvásárolhatók:

- HMV Műanyagáruház – Budapest V., Bajcsy-Zs. út 62.
- HMV-AMFORA Műanyagáruház – Debrecen, Vöröshadsereg u. 57.
- HMV-DÉL-BUDAI ÁFÉSZ – Budapest XI., Bartók Béla út 55.
- HMV-TITÁN Műanyagáruház – Pécs, Lenin tér 6.
- AMFORA Raktáráruház – Kaposvár, Achim A. u. 10.
- HMV-VASIKER Műanyagáruház – Szombathely, Savária út 21.

**Vakolt homlokzatok és belső terek
védő- és díszítő vakolataként alkalmazható**

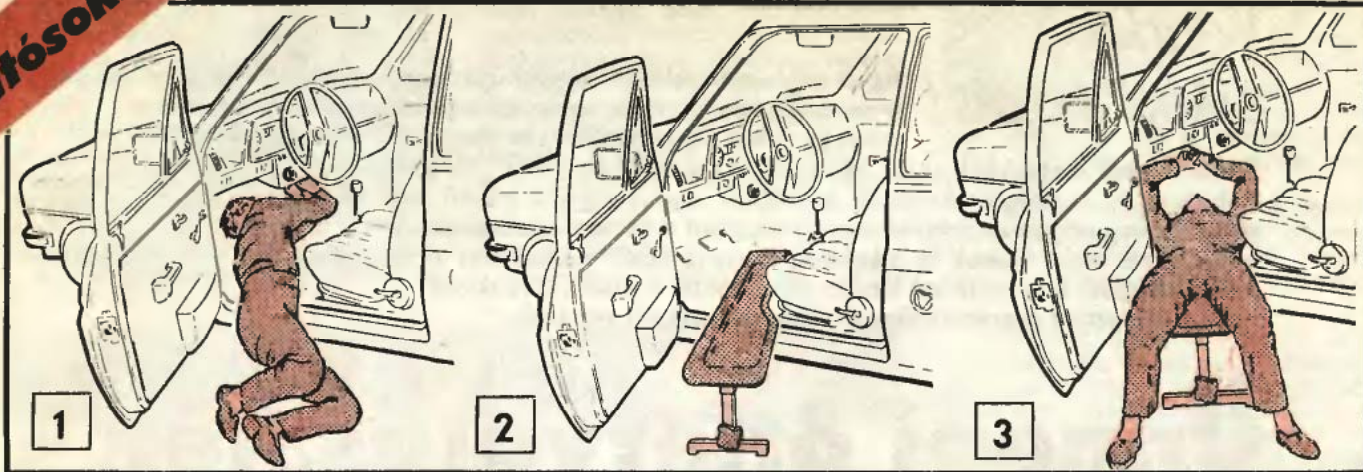
KEMIKÁL

**a VLIESIN[®]
homlokzatképző.**

**Egy rétegben
tökéletesen takar.**

**Megvásárolható: a KEMIKÁL Mintaboltban
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 22., valamint a TŰZÉP-telepeken.**

Szerelőpad műszerfal alá

Cserélte már a gépkocsi-tulajdonos mondjuk egy Trabantnak a kontrollégőt, vagy éppen a Wartburg vészjelző kapcsolóját? Mert ha igen, akkor bizonyára tudja, hogy ezek a műszerfal alatt végzendő javítások bizony a legkényelmetlenebbek közé tartoznak. Az ember akár „vakon”, tapogatva próbálja kijavítani a hibát, akár nyakatekert módon a kormány alá hajolva, bújva; előbb-utóbb megfájdul a dereka, elfárad a nyaka. A gépkocsijukat sk. javítóknak, büttykölőknek ezért igazán ajánljuk a következőkben bemutatott munkapadot, mellyel ezek a kellemetlen akrobata mutatványok (1) gyerekjátékká egyszerűsödnek. Ráadásul sokkal gyorsabban tudjuk a hibát elhárítani, az adott munkát elvégezni (2).

keresztmetszeit, 2–3 mm falvastagságú vagy a (kerítés-, korlátozó)ként könnyebben beszerezhető, szintén 2–3 mm falvastagságú 60×30 mm-es. A láb hossza kismértékben függ a gépkocsi típusától, ezért saját gépkocsinknál mérésrel állapítsuk meg. A terheletlen gépkocsi legnagyobb küszöbmagasságát mérjük meg. A láb hosszába számítsuk be a talpat is.

A munkapad talpa szintén lehet zártprofil, vagy két végén kissé lehajtott U szelevény. Erre a célra felhasználhatjuk egy kiselejtezett fotel vagy forgó szék acéltalpát is. Pontos, hogy viszonylag nagy felületen érintkezzen a talpjal. A talpat és a lábat hegesztéssel rögzítjük egymáshoz. Ugyancsak hegesztve erősítjük a láb felső végére a rögzítőlemezt is. Ez egy, kb. 100×100 mm-es, 2–3 mm vastag acéllemez, melynek négy sarkába készítsünk egy-egy 6,2 mm átmérőjű furatot. A lábat szimmetrikusan helyezzük (és hegesztjük) el a furatok között.

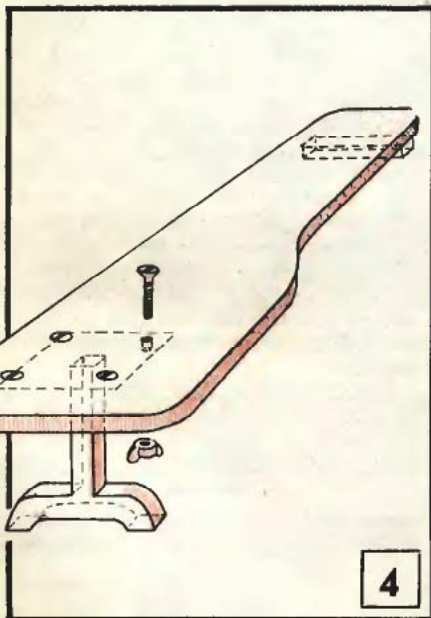
A rögzítőlemez segítségével — még a végleges hegesztés előtt — készítsük el a szükséges furatokat a munkapadba is. Az acéllemezt fúrósablontként használva

biztosan nem tévedünk a munkapad és a rögzítőlemez furatainak egybevetőségével. A láb és a munkapad összeállításához négy M6-os süllyesztett fejd csavart és hozzá M6-os szárnyas anyát használunk. A csavarfejek számára olyan mély süllyesztéket készítünk, hogy a fej teljesen a rétegelt lemez síkja alá kerüljön. A szárnyasanyák segítségével a láb percek alatt — külön szerzőm nélkül is — fel-le szerelhető.

Mivel a gépkocsi küszöbrésze magasabb az utastér padlójánál, ezért a munkapad belülré kerülő végére is kell egy talpat szerelnünk. Ez a talp egy puha fenyőfából készült, négyzet keresztmetszetű statil legyven, melyet enyvezve rögzítünk a pad aljára (A kb. 20 cm hosszú statil keresztmetszetét a küszöb magasságának függvényében állapítsuk meg.)

A munkapadnak a lábak felszerelése nélkül is jó hasznát vehetjük a gépkocsi alulról végzett szerelésekkor. Használhaton kívül a garázsban, vagy akár a kocsi csomagtartójának legelján (egyes típusoknál a hátsó ülés alatt) tarthatjuk.

—p—

A munkapad alapja egy (testmagasságtól függően) kb. 1 m hosszú, 30–35 cm széles, 10 mm vastag rétegelt lemez tábla. A téglalap formájú nyers lap sarkait 5 cm-es sugárral kerékítsük le. Az egyik végén a szélességét kb. 10 cm-rel csökkentjük (3), hogy használat közben jobban elférjen a gépkocsi előlő ülése mellett. A méretre vágott tábla élét, sarkait csiszolóvászonnal tompítsuk le. Felső lapjára készíthetünk vékony vattaréteggel vagy 1 cm vastag szivaccsal alábélelt műbőr bevonatot is. Ez azonban nem feltétlenül szükséges.

A munkapad lábát (4) zártprofilból készítsük. Megfelel pl. az 50×30 mm

SZÓRÁS A CSÚCS!

... a Wagner festékszóró pisztollyal. Mindehhez hatásos, amit festeni kell, ragyogó eredmények még a durva felületeknél is. A festék a nehezen hozzáférhető felületekre is eljut.

Airless szórás mód — egyenletes porlasztás.

Akár autó, kerítés, bútor, csónak, kapu, fűtőtest, mennyezet és fal-felületekre is eljut.

a WAGNER FESTÉKSZÓRÓ PISZTOLY

sokoldalú, kézhezálló és nagy hatásfokú, valódi profi eredményt biztosít.

WAGNER AG FESTÉKSZÓRÓ PISZTOLY

Forgalmazó:
Ezermester Üttörő és Ifjúsági
Kereskedelmi Vállalat
1072 Budapest
VII., Nyár u. 6.
429-580

**Elektromosan lakkozni
gyorsabb és jobb!**

WAGNER

Vendéglátás,

ajándékozás!

Az év végi ünnepekhez hagyományosan kapcsolódik az ajándékozás, a vendéglátás. Ilyenkor nemcsak családtagjainkat, hanem ismerőseinket, jóbarátainkat is meglepjük ajándékokkal.

Kedves meglepetésként saját készítésű, „személyhez szóló” tárgyakat adhatunk a vendéglátóknak. A forintban nem mérhető értékű apróságok valószínűleg nagyobb örömet szereznek, mint a készen vásároltak. Az itt bemutatott, ajándéknak is alkalmas tárgyak közül némelyiket magunknak is elkészíthetjük; a forgatható kínáló állványnak, a díszes tálcaéknak vagy a makramé cseréptartónak otthon is hasznát vehetjük.

Ünnepi ötletválaszték

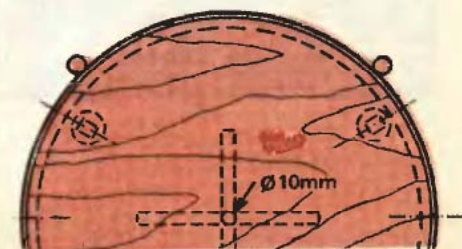
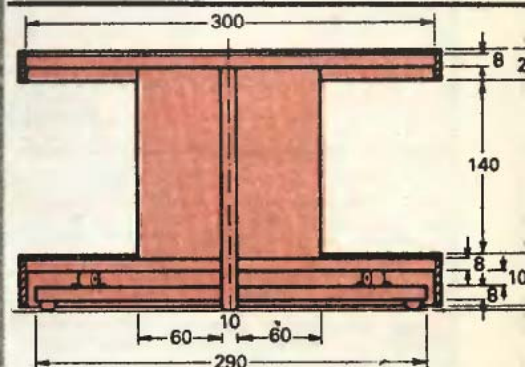
Kínáló-karusszel

Hangulatos és praktikus kiegészítő kisbútor az ünnepi vendéglátáskor asztalra helyezett, forgatható kínálóállvány (a cím alatti képen látható). Sós süteményt, mogyorót, csokoládét, kekszét, „ropit” stb. helyezhetünk rá. Akár két darabot is készíthetünk egyszerre, mert ha a szerszámokat és egyéb kellékeket már elővettük, csak kevés többletmunkát jelent a második „kínáló” kialakítása.

A karusszel anyagszükséglete a következő. Nyolc milliméter vastag rétegelt lemezből kivágott 2 db 300 és 1 db 290 mm átmérőjű tárcsa; 4 db 150×60 mm-es falap; 1 db 950×20 és 1 db 950×35 mm-es, 3 mm vastag falemez csík. Az állvány tengelyéhez 10 mm átmérőjű, 170 mm hosszú farudat vegyünk.

A kínálóállvány alsó peremét körben 4 db esztergált fagomb díszíti, azoknál fogva forgatható az emeletes kínáló. Az alsó fatárcsára szerelt görgőkön (3 db, 10–12 mm átmérőjű szükséges) fordul el a kereszt alakban összeerősített lábakhoz rögzített két tárcsa. A görgős lap alsó felületére szereljük fel fecsavarral 3 db, gumi vagy műanyag „lábát”, hogy az asztal felülete ne sérüljön meg. (A rajzról leolvashatók az alkatrészek méretei, az 1. képen pedig az alkatrészek együtt láthatók.)

Először (előrajzolás után) lyukfűrészrel vágjuk ki a tárcsákat (2). A felső tárcsa peremére körbecsiszolás

után ragasszuk fel a 20 mm széles falemez csíkot, az alsó tárcsára pedig a 35 mm széleset (3). A kisebb (290 mm) átmérőjű falap pereme „nyers” marad, azt eltakarja az alsó tárcsa pereme. A 10 mm átmérőjű tengelyt ragasszuk az alsó lap középpontjába fűrt lyukba (4). A tengely vége alul a tárcsából anynyira álljon ki, hogy majdnem az asztallapig érjen.

A kínálóállvány összeállítását a

négy, téglalap alakú láb tengelyre ragasztásával folytassuk (5). Utána ragasszuk a felső, peremes tárcsát a lábakra (6). Ezt követően egymástól egyenlő távolságra szereljük fel a görgőket a 290 mm átmérőjű tárcsára. A görgők tartólemezeit véssóval kialakított mélyedésbe súlylyesztve csavarozzuk fel (7). A görgők hengerének tengelye sugárirányban legyen.

Helyezzük az állvány alá a gör-

gökkel ellátott tárcsát (8), és néhány alkalommal forgassuk körbe az emeletes kínálóállványt. Ha akadálytalanul, simán fordul el a görgőkön, további megmunkálásra nincs szükség, szereljük fel a három gumit vagy műanyag lábat a tárcsa alsó felületére.

A kínáló-karusszal felületét egészére ártalmatlan pácçal, lazúrral vonjuk be, esetleg szintelen lakkal védjük a faanyagot. —S—

Vendégváró tálca

Kellemes meglepetést szerezhethetünk az ünnepekre egybegyűlt vendégseregnek egy olyan egyéni tálccával, amelyen a vacsorához az üdítő italokat vagy a bort szolgáljuk fel. És, hogy stílusos legyen, díszítsük szép mintájú italcímkékkel (A).

A tálca tetszőleges méretű lehet, nagysága a meglévő barkácsanyagkészletünkhöz igazodhat. (A bemutatott tálca mérete 35×24 cm.) A címkéket két darab, léckeretbe foglalt, teljesen azonos méretű ablak-üveg lap között helyezük el.

Vágjuk vagy vágassuk le a két, téglalap alakú üveglapot. A kere-

ket átlapoltt illesztéssel, 1×2 cm keresztmetszetű lécből készítsük (B). A keret külső mérete pontosan egyezzen meg az üveglapok méretével. Tehát az üveglap pontosan fedje a léckeretet. A tálca keretének magassága a léc 1 cm-es oldala, a 2 cm-esre fekszik fel az üveg. A keretről való lecsúszását perem akadályozza meg. Ehhez 2×0,5 cm keresztmetszetű lécből akkora darabokat vágjunk le, amekkorák az üveglapot körülérik. A rövidebb oldalak hossza megegyezik az üveglapok (és ezzel együtt a belső keret élének) hosszával. A két hosszabbik oldal 1—1 cm-rel nagyobb, ami a peremléc 0,5 cm-es vastagságából adódik. A léceket szögezzük fel az alapkeretre.

Díszítésül a tálcat sötétbarna vagy fekete diófapáccal vonhatjuk be. Szárítás után néhány helyen csiszoljuk meg. Ezáltal sötétebb és halványabb foltok keletkeznek rajta. De a keretet natúr színben is hagyhatjuk, felületére megtüzesített huzaldarabbal szabálytalan mintákat égethetünk. Szintelen lakkal bevonna tartósabbá, könnyebben tisztíthatóvá tehetjük.

Italcímkék beszerzése akkor sem jelent gondot, ha nincs az ismeretségi körünkben italcímkegyűjtő. Közérben, üvegviszaváltóknál üres üvegeket is eladnak. Válasszunk ki néhány tetszetős címkéjűt. A meleg vízben leáztatott címkéket itatóspapír között szárítsuk meg, majd nem túl forró vasalóval simítsuk ki. Az üveglapon elrendezve elcsúszás ellen egy-egy csepp ragasztóval rögzítsük. Helyezzük a másik üveglapot a címkére, tegyük mindkettőt a keretbe és néhány helyen apró szegekkel biztosítsuk. Eléggé tartós kötéset ad, ha a keret, valamint az üveglapok szélére ragasztót csepeztünk és a csatlakozó éleket öszszenyomjuk.

A tálcat enyhén nedves ronggyal tisztítsuk. Vigyázzunk, hogy víz ne kerüljön az üveglapok közé.

—g—

Ajándék totyogóknak

Bébi cipők

A járni tanuló baba lábát még törli a kemény kérgű cipő. Szüksége lenne valamilyen puha lábbelire, ami átmenet a cipő és a papucs között; puha, rugalmas és mégis tartja a lábat. Egy ilyen cipőcske elkészítése egyszerű, s a díszítése igen változatos lehet. Az ismertetett cipőcske például egér alakú, kedvesen mutat a gyermek lábán. Az egérke teste maga a cipő, szemei apró gombok. Kis darab hulladék filcből vagy műszörméből két színes szalagdarabból és két-két apró gombból állítható össze.

Szabáskor fektessük a méretre nagyított szabásmintát a cipőnek szánt textilanyagra (1 osztás = 1 cm), és néhány milliméter ráhagyással vágjuk körül. Ha műszörméből készítjük, talpnek filcet vagy vastag posztót válasszunk.

Az egyes darabok összeállítását egyszerű, az illesztéshez a szabás-

mintán feltüntetett azonosító számok nyújtanak segítséget. Először — még síkba terített állapotban — be kell szegnünk a cipő boka körüli, felső szélét. Hajtsuk be az anyagot és gépeljük le. Azután a bal oldalára fordított felsőrészt hátul varrjuk össze. A kész felsőrészt — szintén kifordított állapotban — erősít-

sük a talphoz. Ezt a műveletet ajánlatos férceléssel kezdeni, mivel a csatlakozó ívelt és egyenes részeket elég nehéz azonnal varrógéppel összevarrni.

A cipőt fordítsuk színére, „karcoljuk” szét a varrásokat, hogy ne nyomják a kisgyerek lábát. A talpra befüről esetleg egy filcbetétet is ragaszthatunk Technokol Rapiddal vagy más, vízben nem oldódó ragasztóval.

A rajzon megjelölt helyekre üsünk bőrlukasztóval egy-egy lyukat, melyekbe a pántlikát fűzzük.

A szemeket akár összevarrás előtt, akár kész állapotban is felvarrhatjuk a cipőre. Pontos helye szintén a szabásmintán látható, ezt ajánlatos mindig a rajzon az elején az anyagra rajzolni. A jelölés megkönnyíti a gombok felvarrását.

☆☆☆

G. E.

Makramét kedvelőknek

Üvegek hálóban

tő Vállalat Mintaboltjában és a Röltexnél, makramé fonalakat legnagyobb választékban a Temaforg üzleteiben vásárolhatunk.)

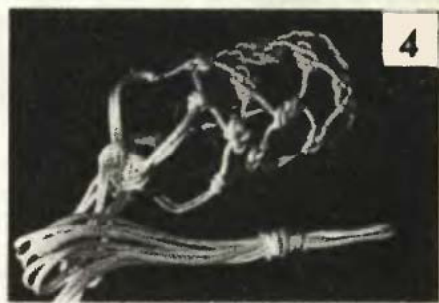
A függesztett tartóknál a munkát általában felül, a felerősítésnél kezdjük el. A csomózáshoz szükséges számú és hosszúságú fonalat acél vagy fakarikán fűzzük át. (A

fonalszálak hossza a szükséges méret kétszerese legyen.) Kezdekor a szálakat a karikán átfűzve egyszerű (A) vagy kettős hurokkal (B) rögzítjük. (A rajzokon a könnyebb áttekinthetőség érdekében nem karikán, hanem kifeszített zsinogen láthatók a különböző csomók kötés-módja.)

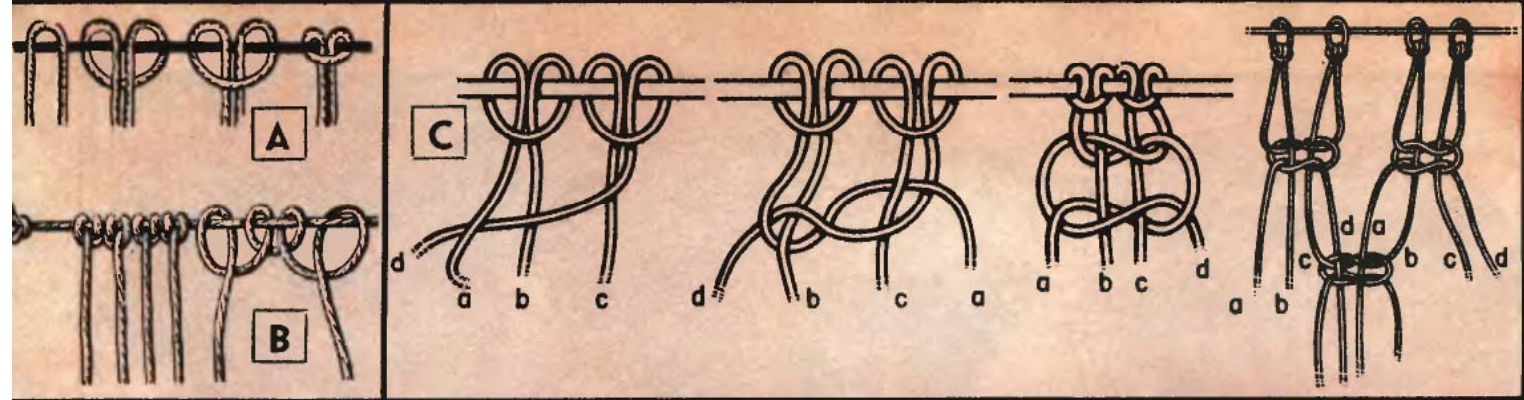
A közismert makramé-technikával nemcsak fallképek, táskák, övek készíthetők. Kedveltek az erős zsinemből, fonalból csomózott, függesztett növénytartók, virágcserep-hálók. A fallkép vagy más, hasonlóan munkálgényes darab csomózásához gyakorlat és sok idő szükséges. Kezdők, kevésbé gyakorlottak is vállalkozhatnak viszont az egyszerűbb virágtartók, palack-hálók csomózására. A különféle elrendezésű és számú csomókból kötözött tartókba szép formájú kerámia tálal, cserepet, üvegballont, régi üvegpalackot (2, 4) helyezhetünk, azzal együtt ajándékozhatjuk.

A felhasznált fonat, zsinór, esetleg vékonyabb kötél anyagát és színét az edényhez illőre válasszuk. Nagyméretű, nehéz, mázas edényhez jól illik a sodrott, kötélszerű (1), kisebb üveghez a puhább, hajlékonyabb zsinór vagy fonat. Mutatós a szűknyakú, öblös üvegben berendezett, vízkultúrán nevelt minikert (színes borítónkon). Tartóját natúr színű, természetes alapanyagú vékony kötélből csomózhatjuk. (Kötelet, zsinórt a Könnyűipari Textilértékesí-

Az egyszerű duplacsomó a leggyakrabban használt díszítőelem. Képzését a C ábrásor mutatja. A csavart szalaghoz hasonló minta is ebből a csomófajtából készül; a félhurok egymás utáni, szoros csomózásával alakul ki a lapos, csavart „szalag”. Készítésekor mindig a 2. és 3. szál marad középen, arra hurokoljuk az 1. és a 4. szálból a fél-csomókat (D). Új, vízszintesen haladó mintaelemként használt szálal is ezzel a csomóval rögzíthetünk (D/e).

Ferde irányú bordák kialakításakor a négyszálas mintaelem jobb

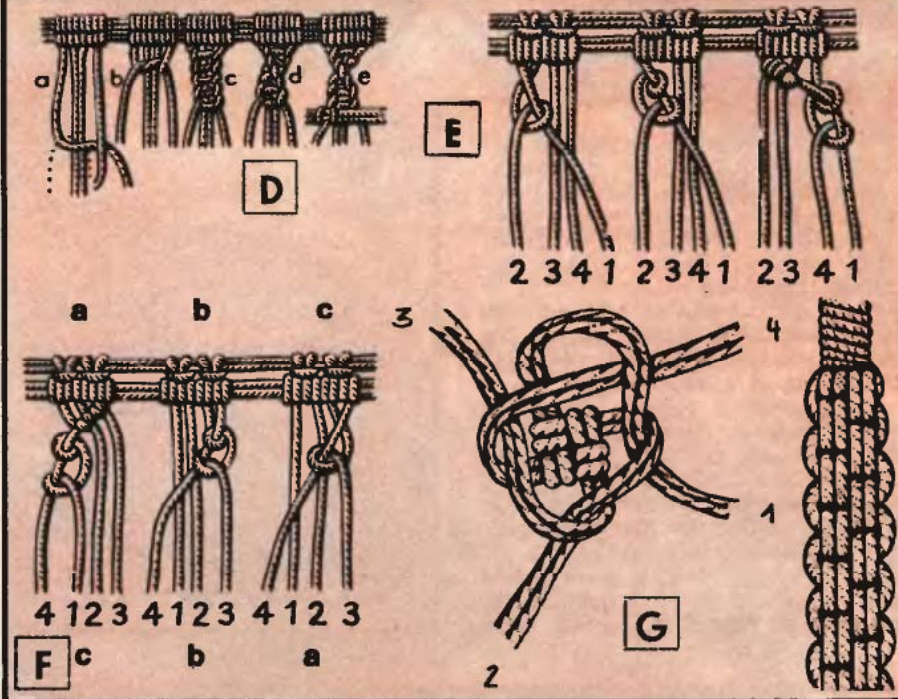
vagy bal oldali szélső szálára sorban, egymás után hurkoljuk rá a másik hármat. A bordacsomót balról jobbra (E), vagy jobbról balra (F) haladva készíthetjük.

Négyszög keresztmetszetű erős, teherbíró csomósorot alkotnak az egymás fölé kötözött, szorosan meghúzott laposcsomók (G).

A virág-, ill. palacktartót felső szakaszán tetszés szerint díszíthetjük, csomózzhatjuk. A cserép vagy a palack helyéhez érve illesszük az edényt a csomózott „hálóba”, hogy meggyőződjünk róla, elég sűrű, megfelelő elrendezésű, méretű-e. Az edény aljánál az összes szálát kötegebe összefogva, s a köteget egy fonalszállal szorosan körbecsévélve, vagy egyetlen nagy csomóba kötve fogjuk össze. A lelógó szálakat ezután tetszés szerint tovább csomózzhatjuk, vagy egyenlő hosszúra levágva lógni hagyhatjuk. A cserép vagy más edény alját tartó csomót „idegen” fonalból készített dús rojttal takarhatjuk (3).

✱✱

S. B.

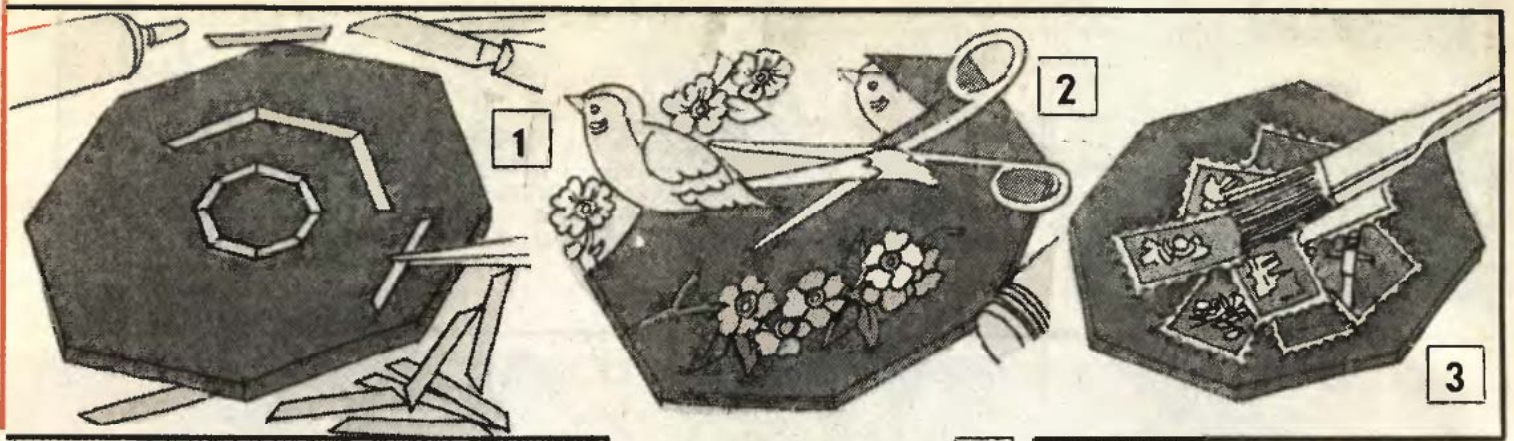
Dekorált dobozok

Próbálgass ajándéktárgyakat csomagolópapír helyett díszes dobozokba is „öltöztethetünk”. Fémiemez vagy fa anyagú, teás, kakaós, fűszeres, bonbonos stb. dobozokat, továbbá nyers felületű műanyag dobozokat használhatunk ilyen célra. Az igazán jól sikerült, gondosan festett, szépen dekorált doboz csokoládéval, cukorkával töltve maga is ajándék lehet. Ugyanilyen módszerrel díszíthetünk poháralátétnek való falemezeket, vagy tálaláshoz használt tálcaikat is.

A festendő felületet — bármilyen anyagú — tisztítsuk meg, oldószeres lemosással zsírtalanítsuk. A fa anyagú dobozok tükkörfényesre festhetők, ha csiszolás előtt a felületüket benedvesítjük, majd finom csiszolópapírral átdörzsöljük.

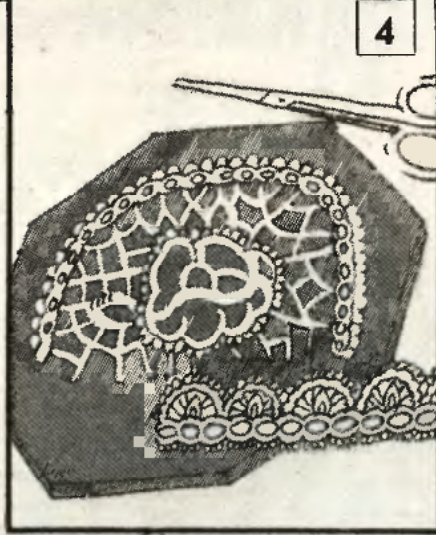
Múgyanta alapú (esetleg vízzel hígítható, pl. Supralin) festéket használjunk. Gyorsabb lesz a munka és szebb a felület, ha festékszóróval vagy szórófejes flakonnal dolgozunk. A festendő felületre lakkeccsettel két vékony réteget hordjunk fel (egyetlen vastagabb festékréteg csíkos felületet ad). Az alapszín száradásáig előrajzolhat-

juk, megtervezhetjük a mintát. Átlátszó papírról másoljuk a motívumot a doboz fedelére, oldalára. Apró téglékben (pl. csavaros üvegek kupakjaiban) keverjük ki a különböző színeket. Festés közben kezünket támasszuk meg.

Ha a díszítő minták teljesen szárazak, szintelen lakkal fújjuk le, esetleg ecsettel felhordva vékonyan kenjük be az ajándékdobozt.

Az alapszínre festett téglé vagy doboz nemcsak festett motívumokkal díszíthető. Hosszában kettéhasított szalmaszál darabokkal intarziászerű díszítést ragaszthatunk az egyszínű alpra (1). Matricák, öntapadós képek, ajándéksomagoló papírból kivágott minták is mutatósak például egy sötét színű dobozon (2). Különböző nagyságú, színes ábrá-

jú bélyegek is felhasználhatók (3). Ilyen célra leáztatott, ragasztó nélküli, használt bélyegeket vegyünk, hátoldalukat egyenletesen és a teljes felületen kenjük be ragasztóval.

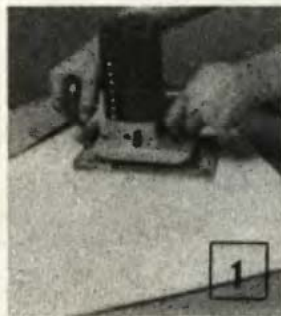
Sablon felhasználásával, festékszóróval gyorsan készíthetők mutatós és szabályos körvonalú díszítések. Ennél a módszernél először a díszítőelem színét fessük a dobozra, majd később, a sablon elhelyezése után az alapszínnel szórjuk be a felületet. Sablonként ollóval kicsipkézett papírt, tortapapírt (4), öntapadós tapetából kivágott gyümölcs, növény, vagy tetszőleges alakúra kivágott papírt stb. használhatunk. Vékony papírból kivágott sablonok nedvesen a sima felületre tapaszthatók, s ha a festék már szárad, könnyen eltávolíthatók. — dt

Variációk egy tálcára

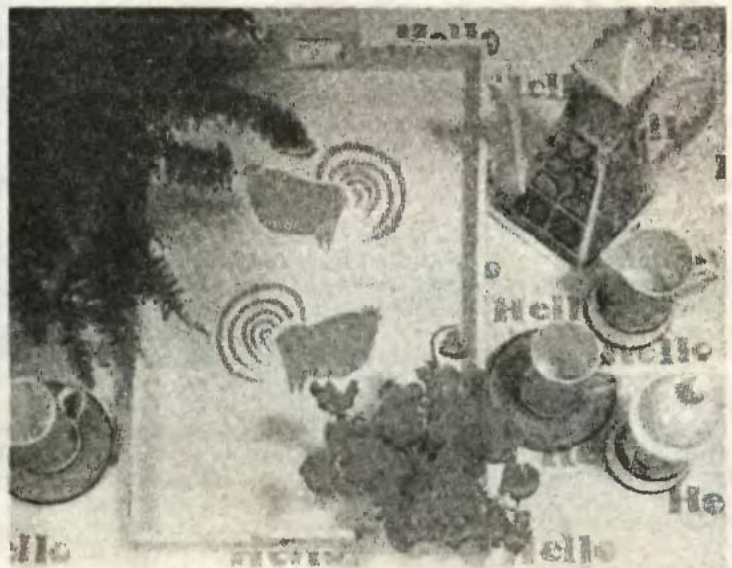
magas, a fogantyúnál 7, másutt ugyancsak 4 cm-es. Kezünk számára 8×2 cm-es nyílást vágjunk a 10–15 mm vastag léche vagy falemez csfkba. Összeállításhoz vízben nem oldódó ragasztót és kisméretű facsavarokat használjunk.

A méretre vágott rétegelt lemezt csiszoljuk le, lehetőleg géppel, hogy a felület tökéletesen sík legyen (1). A két, fogatyús oldallécet előrajzolás után lyukfűrészsel vágjuk ki (2). A nyílást a sarkokon furatokkal „kezdjük meg”, majd gépi ráspollyal

Egyszerű formájú, fa anyagú tálcát ajánlunk elkészítésre, melyet a díszítéstől és a színre festéstől függően különféle alkalomokhoz használhatunk.

A fogatyús tálca alaplapja 45×30 cm-es (vagy tetszőleges méretű) lehet. Anyaga 8–10 mm vastag rétegelt lemez. A perem körben 4 cm

munkáljuk lekerekített sarkú tégla-
lap alakúra (3). A „sima” peremlé-
ceket is csiszoljuk le, majd a négy
oldalt facsavarokkal és ragasztással
szereljük keretté (4).

A keret alsó élét falpra szorított
csiszolópapírral dörzsöljük át, hogy
a keret alja tökéletesen egy síkban
legyen. A lecsiszolt éleket kenjük
be ragasztóval, majd illesszük az
alaplagra. A ragasztást a tálca lap-
jának hátoldala felől, süllyesztett
furatokba hajtott facsavarokkal is
erősítsük meg (5). Lehetőleg 15–20
mm hosszú, 3 mm átmérőjű facsa-
varokat használjunk.

Összeszerelés után a keret sarkai-
ba behajtott facsavarok fejét késta-
passzal tűntessük el, a megszáradt
tapaszréteget csiszoljuk le. Alapo-
záshoz erősen hígított festéket hasz-
nálunk, s hagyjuk teljesen meg-
száradni. Még egy alapozóréteg fel-
hordása (és esetleges finomcsiszolá-
sa) után a tálcat fessük be zománc-
festékkel. Előbb a keretét, majd a
lap belső oldalát. Száradásig ne
nyúljunk hozzá. Könnyebben lesz
tisztítható, kevésbé piszkolódik a
tálca lapja, ha az alsó felületét
színtelen lakk bevonattal védjük.
Az asztalt viszont a sarkok közelé-
ben, vagy két szemben levő oldal

mentén felragasztott gumikorongok-
kal, ill. habszivacs csíkkal (pl. Pur-
fix-darabkával) óvhatjuk.

Az egyszerű fatálcát a dobozok
díszítésénél leírtak alapján, vagy a
képeinken bemutatott ötletek fel-
használásával dekorálhatjuk. Jól
mutatnak és egyszerűen elkészíthe-
tők a jó minőségű, szinte eltávolít-
hatatlanul erős ragasztóju műanyag
öntapadós fóliákból kivágott moti-
vumok. Előrajzolás után monog-
ramot, mesefigurát, stilizált alakokat,
növényrészeket, egyenes szélű csí-
kokat stb. vágathatunk ki a műanyag
fóliából (6).

—t

Bohócok a tenyérmánézsón

Játszani jó! Mindig, mindenütt, de nem mindegy, mivel. A gazdag üzleti kínálat mellett megnőtt a becsülete az otthon készített játékoknak is. A kész, lehet bármilyen pontos és szép, csak tömegtermék marad sokak szemében. A gyermekeket is jobban érdekli az a játék, amelynek létrehozásában ők is részt vehettek.

A szaltózó bohóc

a barkácsolni szeretőknak és a varrni tudóknak egyforma lehetőséget kínál, ugyanakkor a figura karakterének kialakításánál a fantázia is nekilódulhat. A bábu leírása csupán iránymutató, amelytől ízlés és kedv szerint eltérhetnek a vállalkozóbb kedvűek.

Anyagszükséglet: 1 db 2,5 cm átmérőjű, 18–20 cm hosszú, közepes erősségű rugó; 1 db 40 cm hosszú, színes nylon harisnyaszár (vagy ugyanilyen hosszú, fönns 4 cm, alul 20 cm széles selyemanyag, esetleg muszlin); 1 db narancssárga pingponglabda (ha nem kapni színeset, megteszi a fehér is); 1 méter, kb. 2 cm szélességű selyemzsalag; 3 db kétforintosnyi filckorong (a labda színével egyező); 1 db kisméretű, piros filcháromszög; kevéske prémhulladék vagy színes maradékfonal; pár szem flitter; hímzőfonal.

A munkához szükséges eszközök száma lényegesen kevesebb: tű, gyűszű, olló, kúposfogó és Technokol Rapid ragasztó.

Készül a bábu

A 0,3 mm átmérőjű acélhuzalból készült rugót (1. ábra) már vásárláskor (vagy ha otthon tekerjéskül, amint készen van) próbáljuk ki! Csak akkor érdemes felhasználni, ha üresen, könnyű nyomásra minden teher nélkül gyorsan és nagyot pattan.

A rugó végei nincsenek eldolgözva. Kúposfogóval egy-egy szemet hajlítunk rá (2. ábra). Így később, a játék hevében sem okozhat balesetet.

Ezután a pingponglabdáról egy éles eszközzel eltávolítjuk a cégjelzést. Ennek helyére ragasztjuk az egyik filckorongot Technokol Rapiddal (3. ábra). A ragasztó oldóanyaga finoman föllágyítja a labda bekennt felületét, ugyanakkor erősen köti azt a filckoronghoz. Természetesen mindkét ragasztandó felületet kenjük be vékonyan ragasztóval, majd körkörös mozdulatokkal egymáshoz masszírozzuk a két felületet. Nem szabad erőteljesen nyomni, mert a felpuhult labda behorpadhat. Rövid várakozás után (1–2 perc) hímzőcérnával beleöltünk a filckorongos részbe, oly módon, hogy a felpuhított labdán is átöltünk. Még a filc által határolt területen kihúzzuk a tűt, és a 4. ábrán látható módon a rugóhoz varrjuk a fejformát.

Eközben valamelyik gyermek kényelmesen elszegheti a ruhának szánt 40 cm hosszú harisnyaszár két végét. Ha selyemből varrunk ruhát, a hossza mentén gépöltéssel erősítjük azt össze. A harisnyát tetszőlegesen, a selyemruhát keskenyebb végével fölfelé a rugóra húzzuk. A nyakrésznél fércöltéssel, ám erős cérnával összehúzzuk, még egyszer átvarrjuk, majd elkötjük a szálát (5. ábra).

Az egyméteres, 2 cm keskeny szalagból körgallért fűzünk, és fölerősítjük a ruha és a fej közé. A bohóc gallérja nem csupán egy mulatságos kiegészítő, a varrásokat is takarja. Az elvarrást itt különös figyelemmel végezzük, nehogy később leváljon a ruháról (6. ábra).

A ruha alsó szegélyét kb. fél cm-re behajlítjuk a rugóba, és apránként ráöltjük (7. ábra). Mikor ezzel megvagyunk, elénk tárul a szaltózó bohóc alapfigurája. Ez a változat alul nyitott, ujjbábnak is alkalmas. Bohókásan hajlandozik.

Most következhet

a fej

karakterének kialakítása.

Válogathatunk vidám, huncut, szomorú vagy mogorva, okos, netán butuska típusok között. Egy biztos, a tulajdonságok pár vonallal is jól kidomboríthatók. Nem érdemes agyonmaszkírozni a játékot. Néhány rajzon bemutattuk a kedveltebb arckifejezéseket (8. ábra).

Ideje eldönteni azt is, lány, avagy fiú legyen-e bohócunk. Haja hosszával és formájával, esetleg kopaszságával ezt egyértelműen ábrázolhatjuk. A gypjas fejú bohóc haja prémhulladék, amelyet szintén ragasztással erősítünk a fejre. Elegendő, ha a prém bőrös felét vékonyan bekenjük Technokol Rapiddal. Még így is olyan megnyíóság ragasztó éri a labdát, hogy csak nagyon óvatosan, finom mozdulatokkal simíthatjuk rá a „haját”. Ellenkező esetben a labda behorpadhat, mert annyira felpuhul.

A fonalból való haját szálanként kell felragasztani, vagy 5–6 szálas egységekben (9. ábra). Az orr lehet répa, fitos vagy krumplic formájú. Arra ügyeljünk, hogy képezen nagy többletsúlyt. Itt használhatjuk fel a filc háromszöget. A két maradék filckörből csillag alakú kezeket szabunk ki, s azokat egy-két öltéssel a gallér alá varrjuk, kb. két centiméterre.

Az arcot semmiképpen se fessük vízzel oldható anyaggal, mert a kéz izzadságától is elmaszatolódhat. Alkalmas a szeszes filctoll vagy a modellfestékek egy része.

Díszíthetjük

még a gallért és a ruhát flitterrel. Ezeket vagy fölragasztjuk, vagy két öltéssel fölvarrjuk az anyagra. Kész a bohóc, ki lehet próbálni (10. ábra). Talpa nincs, tehát ugrás után az oldalára esik majd, de ezért az aprócska hibáért bőven kárpótol a szaltók száma.

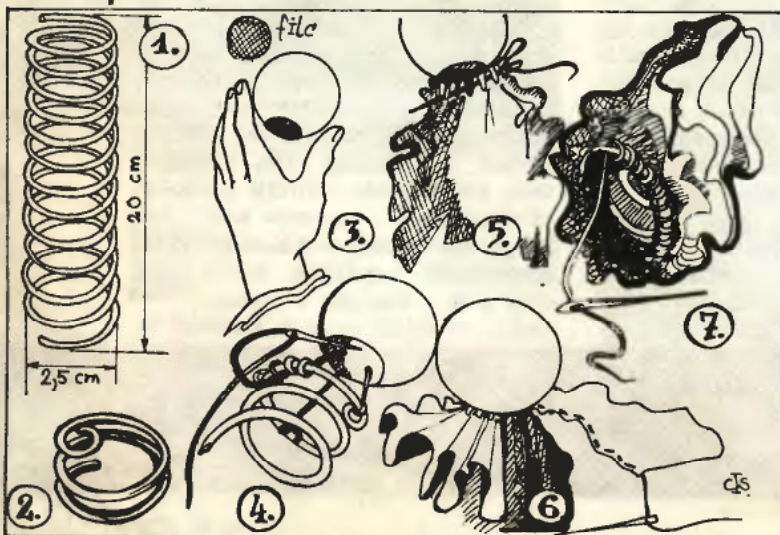
Ügyesen kell lenyomnunk, hogy magasra ugorhasson és többször megpördüljön a levegőben, mielőtt földet érne. Vállánál, mutatóujjunk és hüvelykujjunk közé fogva nyomjuk le. Vigyázzunk, a rugó függőlegesen nyomódjék össze. Ha kibicsaklana, ismételjük meg a lenyomást, amíg jónak nem érezzük. Ekkor ujjainkat hirtelen szétárva engedjük el. Ha könnyű textilíakkal dolgoztunk, szép nagyot pattan a bohóc, indulhat a verseny is.

A szaltózó kistestvére az ugró vagy

szökdecslő bohóc.

Elkészítéséhez az előbbinél felsorolt anyagokon kívül szükség lesz egy fél fatojásra és egy kicsi szemescsavarra.

A szemescsavart a 11. ábrán látható módon belesavarjuk a talp domború felébe. A fejrészt is másképp kell

előkészíteni. A pingponglabda két átellenes pontjára egy-egy filckorongot ragasztunk, de most az összeillesztés előtt 3–4 percet is várunk kell. A bábfej tetejére kerülő ragasztott korong kisebb az alsónál.

Végző műveletek

Duplán fűzött hímzőfonallal, zsákvarró tűvel, a fej tetejétől a nyakrészen át leöltünk a szemescsavarig, többször áthurkoljuk a fonalat. Ezután a biztonság kedvéért visszavezetjük a fonalat a bábú feje búbjáig, ott kötjük el a szálát. Érdeemes az elvarrt felületre kevés ragasztót csöpöpenteni.

Talán kár is külön megjegyezni, a fonalat a felöltözött rugó belsejében kell vezetni. Míg a szemescsavarhoz varrjuk a fejrészt, a rugót összenyomva tartjuk, pl. egy csipesszel, de úgy, hogy a művelet után a rugó eredeti hosszára ugorhasson vissza.

Ezután varrjuk föl a nyakfodrot és a kezeket. A ruhaanyag lehet rövidebb 40 cm-nél, hiszen ez a bohóc aprókat ugrik, akár egy veréb. A kézfejek helyett karokat is szerelhetünk rá. Ezeket külön meglebbenti a szökdécseles. A talprész miatt a figura bábuként nem használható, de vidám asztali játék. Mozgékonyabbá tehető (bár ez esetben az eredeti ruhahosszal számolunk), ha a fejére egy vékony gumiszálát erősítünk. Ezt a fejbúbra ragasztott filchez varrjuk és ragasztjuk. A gumiszálon lelógatva ugráltatjuk. A rugózó mozgás megduplázódik, s a bohóc majdnem úgy mozgatható, mint egy egyszerűbb marionett figura (12. ábra).

A bemutatott minták alapján még sokféle figura készíthető. Bohóc, madár vagy mesebeli lény, egyre megy. Fő, hogy örömet szerezzünk vele, s akinek készítettük, jól mulasson.

Csáky Ida

Ára: 11,50 Ft

Ezermeester

SK • BARKÁCSOLÁS • CSM • OTTHONFORMÁLÁS • HOBBI • DX

Szaltózó bohócparányok 38. old.

83/11

Makramé 34. old.

Vendéglátáshoz 33. old.